Aịzaya

1 Ọhụ Aịzaya nwa Emọz, nke ọ hụrụ banyere
Juda na Jerusalem n'oge ọchịchị Ụzaya, Jotam,
Ehaz na Hezekaya, bụ ndị eze Juda.

Mba na-enupu isi

2 Gee ntị, gị eluigwe, gee ntị, gị ụwa!
N'ihi na ONYENWE ANYỊ ekwuola okwu:
"Azụrụ m ụmụntakịrị, zụlite ha,
ma ha enupula isi megide m.
3 Ehi maara onyenwe ya,
ịnyịnya ibu makwaara ebe onyenwe ya na-
anọ azụ ya nri,
ma Izrel amaghị m,
ndị m adịghị aghọtakwa."

4 Ahụhụ dịrị mba ndị mmehie,
ndị ajọ omume riri ahụ,
ụmụ ndị ajọ omume,
ụmụ ndị nyefere onwe ha na mmerụ!
Ha agbakụtala ONYENWE ANYỊ azụ,
ha eleliạla Onye dị Nsọ nke Izrel,
ha agbakụtala ya azụ ha.

5 Gịnị mere a ga-eji nọgide na-eti unu ihe?
Gịnị mere unu ji nọgide na nnupu isi?
Lee ọnya juru unu isi,
leekwa na ọrịa na-arịa obi unu.
6 O nweghị akụkụ ahụ unu zuruoke,

site n’ọbọ ụkwụ unu ruo n’opi isi unu;
ọnya, na ntihịa ahụ,
na ọnya mmerụ ahụ, jupụtara unu n’ahụ;
e kechikwaghị ha,
e tekwaghị ha mmanụ.

7 Ala unu tọgbọrọ n’efu,
agbaakwala obodo unu ọkụ.
Ndị mbịarambịa ewerechaala ihe dị n’ubi unu n’ihu unu,
ha emeela ka ọ tọgbọrọ n’efu dịka mgbe onye ọbịa kpochapụrụ ihe dị n’ime ya.*
8 Ada Zayọn ka a hapụrụ
dịka ụlọ nche dị n’ubi vaịnị,
dịka ụlọ nta dị n’ubi kukumba,
dịka obodo ndị iro gbara gburugburu.
9 Ọ bụrụ na ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile
emeghị ka mmadụ ole na ole fọdụ ndụ n’ime anyị,
anyị gara adị ka Sọdọm,
anyị gaara adịkwa ka Gọmọra.

10 Nụrụnụ okwu ONYENWE ANYỊ,
unu ndị na-achị Sọdọm;
geenụ ntị n’ozizi Chineke anyị,
unu ndị Gọmọra.
11 “N’ihi gịnị ka unu ji na-achụrụ m ọtụtụ aja,
gịnị ka ihe ndị a bụ nye m?”
ka ONYENWE ANYỊ sịrị.
“Afọ ejula m n’aja nsure ọkụ niile

* **1:7** 1:7 Amaokwu a na-akọwa ihe mere n’oge ndị agha Asịrịa busoro ha agha mgbe eze Senakerib na-achị 2Ez 18:13

nke eji ebule na anụmanụ e mere ka ha gbaa abụba chụọ;
Ọbara oke ehi na nke ụmụ atụrụ na mkpi
adịghị atọkwa m ụtọ.
12 Mgbe unu na-abịa ka ahụ unu n’ihu m,
onye chọrọ nke a n’aka unu?
Kwụsịnụ ịzọtọ ogige m.
13 Kwụsị iweta onyinye niile na-enweghị isi.
Ihe nsure ọkụ na-esi isi ụtọ unu bụrụ m ihe arụ.
Mmemme ọnwa ọhụrụ, na nke ụbọchị izuike, na nzukọta unu niile,
apụghị m ịnagide mkpọkọta unu nke na-abaghị uru.
14 Mkpụrụobi m kpọrọ mmemme ọnwa ọhụrụ, na mmemme unu ndị ọzọ
a kara aka asị.
Ha bụụrụ m ibu arọ,
ike agwụkwala m ibu ha.
15 Mgbe unu na-agbasa aka unu n’ekpere,
agaghị m aṅa unu ntị;
ọ bụladị mgbe unu na-ekpe ọtụtụ ekpere,
agaghị m aṅa ntị.”

N’ihi na aka unu jupụtara n’ọbara!

16 Sachapụnụ onwe unu, dịkwanụ ọcha.
Wezuganụ ajọ omume unu niile site n’ihu m;
kwụsịnụ ime ihe na-adịghị mma.
17 Mụtanụ otu e si eme ihe ziri ezi; chọọnụ ikpe ziri ezi,
nyerenụ ndị a na-emegbu aka.

Werenụ ọnọdụ nna n'ebe ndị na-enweghị nna nọ,
ma kwuchitenụ ọnụ ụmụ nwanyị di ha nwụrụ.

18 "Bịanụ ka anyị kparịtaa ụka,"
bụ ihe ONYENWE ANYỊ na-asị.
"A sịkwarị na mmehie unu dị ka uwe uhie,
ha ga-adị ọcha dịka akụmmiri igwe,†
a sịkwa na ha dị uhie uhie dịka ogho uhie,
ha ga-adịkwa ka ajị anụ ọcha.
19 Ọ bụrụ na unu ga-ekwenye, ọ bụrụ na unu ga-erubere m isi,
aga m eme ka unu nwee ezi ihe nke unu ga-eri n'ala a.
20 Ma ọ bụrụ na unu ajụ ma nupu isi,
ọ bụ mma agha ka a ga-eji gbuchapụ unu."
N'ihi na ọnụ ONYENWE ANYỊ ekwula ya.

21 Lee ka obodo ahụ kwesiri ntụkwasị obi
aghọọla onye akwụna!
Ọ bụ nke jupụtararị n'ikpe ziri ezi;
ezi omume na-anọbu n'ime ya,
ma ugbu a, ọ bụzi ndị ogbu mmadụ.
22 Ọlaọcha gị aghọọla unyi,
ezi mmanya gị aghọọla nke a gwafere mmiri oke.
23 Ndị ndu gị niile bụ ndị nnupu isi,
ndị bụkwa ndị enyi ndị ohi,
onye ọbụla n'ime ha hụrụ iri ngarị n'anya,
na-agbasokwa onyinye.
Ha adịghị echebe ndị na-enweghị nna

† **1:18** 1:18 Ihe ndị ọcha na-akpọ snoo.

ikpe gbasara ndị inyom di ha nwụrụ adịghị
abịa n’ihu ha.

24 N’ihi ya, Onye kachasị ihe niile elu, bụ
ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile,
Onye dị ike nke Izrel, kwubiri sị,
“Aga m abọ ọbọ megide ndị iro m,
ime ka unu gharakwa inye m nsogbu ọzọ.
25 Aka m ga-abịakwasị unu.
Aga m anụcha unu dịka e si anụcha ọlaedo,
si otu a wepụchaa unyi niile dị n’ime unu.
26 Emesịa, aga m enye unu ndị na-ekpe ikpe ziri
ezi.
Ndị na-adụ unu ọdụ ga-abụkwa ndị nwere
uche dịka ndị unu nwere na mbụ.
Ọzọ, a ga-akpọ obodo unu
Obodo Ezi Omume,
Obodo kwesiri Ntụkwasị Obi.”

27 A ga-eji ikpe ziri ezi zọpụta Zayọn.
Ọ ga-ejikwa ezi omume zọpụta ndị niile
lọghachikwutere ya.
28 Ma ndị mmehie niile na ndị niile na-enupu isi
ka ọ ga-ala n’iyi;
ọ ga-egbukwa ndị niile na-agbakụta
ONYENWE ANYỊ azụ.

29 “Ihere ga-eme unu n’ihi osisi ook nsọ ndị ahụ
niile
obi unu na-enwe aṅụrị n’ime ha.
Ihere ga-eme unu n’ihi ubi a gbara ogige ndị ahụ
unu jiri aka unu họrọ.

30 Unu ga-ala n’iyi dịka osisi ook na-akpọnwụ akpọnwụ
maọbụ ka ubi a gbara ogige nke mmiri kọrọ.
31 Onye kachasị ike n’etiti unu ga-ala n’iyi dịka ahịhịa na-ere ọkụ;
ọrụ ya ga-abụ icheku ọkụ
nke ga-emenye ọkụ ahụ ga-erepịa unu.
Ọ dịkwaghị onye pụrụ imenyụ ya.”

2

Ugwu nsọ ONYENWE ANYỊ

1 Nke a bụ ihe Aịzaya nwa Emọz hụrụ banyere Juda na Jerusalem.

2 N’ụbọchị ikpeazụ,
ugwu nke ụlọnsọ ukwu ONYENWE ANYỊ, ga-abụ nke eguzobere
dịka ugwu dị elu karịa ugwu niile,
a ga-ebuli ya elu karịa ugwu nta niile,
mba niile dị iche iche ga-eruba n’ime ya dịka iyi.
3 Ọtụtụ ndị mmadụ ga-abịa ma sịkwa,
“Bịanụ, ka anyị rigoruo ugwu ONYENWE ANYỊ,
ka anyị gaa n’ụlọnsọ ukwu Chineke nke Jekọb.
Ọ ga-akụziri anyị ụzọ* ya niile,
ka anyị nwe ike jee ije n’okporoụzọ ya niile.”†
Iwu ga-esi na Zayọn pụta,
okwu ONYENWE ANYỊ ga-esitekwa na Jerusalem pụta.‡

* **2:3** 2:3 Ya bụ, ụkpụrụ † **2:3** 2:3 Zek 8:21-23 ‡ **2:3** 2:3 Luk 24:47

4 Ọ ga-ekpe ikpe n'etiti mba niile,
doziekwa esemokwu dị n'etiti ndị dị iche iche.
Ha ga-akpụgharịkwa mma agha ha niile mee ka ha bụrụ mma oge;
kpụgharịkwa ùbe ha mee ya ka ọ ghọọ mma ịkwacha osisi.
Mba ọbụla agakwaghị ebuli mma agha megide mba ọzọ,
maọbụ zụọ onwe ha n'ịlụ agha ọzọ.

5 Unu ụlọ Jekọb, bịanụ
ka anyị na-agbaso ìhè nke ONYENWE ANYỊ anyị.

Ụbọchị ONYENWE ANYỊ

6 Gị, bụ ONYENWE ANYỊ, Ị gbakụtala ndị gị,
bụ ụlọ Jekọb azụ.
N'ihi na ha jupụtara n'ikpere arụsị nke si n'ọwụwa anyanwụ.
Ha na-ajụkwa ase dịka ndị Filistia.
Ha na ndị na-ekpere arụsị na-ejikọkwa aka.
7 Ala ha jupụtara n'ọlaọcha na ọlaedo,
ha bara ụba nke ukwuu.
Ala ha jupụtara n'ịnyịnya.
Ụgbọ agha ha dịkwa ukwuu.
8 Ala ha jupụtara n'arụsị,
ha na-akpọ isiala nye ihe ndị ahụ ha ji aka ha kpụọ,
ihe ndị ahụ mkpịsịaka ha kpụrụ.
9 N'ihi ya, a ga-eme ka mmadụ bụrụ ihe e wedara n'ala,
meekwa ka mmadụ niile bụrụ ndị e wedara n'ala.

Ya mere, agbagharala ha.

10 Gaanụ n’ime nkume,
zoonụ n’ime ala n’ihi ihe egwu si n’ebe ONYENWE ANYỊ,
na n’ihi ịma mma ebube nke ịdị ukwuu ya.
11 Anya nke onye nganga ka a ga-eweda n’ala,
mpako nke ndị mmadụ ka a ga-ewedakwa n’ala.
Ọ bụ naanị ONYENWE ANYỊ ka a ga-ebuli elu n’ụbọchị ahụ.

12 ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile, nwere ụbọchị ọ kwadooro
nye ndị mpako na ndị na-ebuli onwe ha elu,
n’ihi na ihe niile e buliri elu
(ka a ga-eweda n’ala),
13 nye osisi sida niile topụrụ ogologo ma maa mma nke Lebanọn,§
na osisi ook niile nke Bashan,
14 nye ugwu ukwu niile nke dị elu,
na ugwu nta niile e buliri elu,
15 nye ụlọ elu niile,
na mgbidi niile e wusiri ike,
16 nye ụgbọ mmiri niile e ji azụ ahịa,*
na ụgbọ mmiri ndị ọzọ niile buru ibu maa mma.
17 Onye nganga ka a ga-eweda n’ala,
mpako nke ndị mmadụ niile ka a ga-eweda n’ala.

---

§ **2:13** 2:13 Lebanọn bụ obodo dị n’akụkụ ọwụwa anyanwụ osimiri Jọdan. Ihe e ji mara obodo a bụ osisi ook na-eto n’ebe ahụ na ehi Zek 11:1-2 * **2:16** 2:16 Ụgbọ niile nke Tashish

Naanị ONYENWE ANYỊ ka a ga-ebuli elu n'ụbọchị
ahụ.
18 A ga-ala arụsị niile n'iyi, mee ka ha ghara
ịdịkwa.

19 Ndị mmadụ ga-agba ọsọ gbaba n'ọnụ dị na
nkume,
na n'ọnụ e gwuru n'ala,
n'ihi egwu ONYENWE ANYỊ,
na n'ihi ịma mma ebube nke ịdị ukwuu ya,
mgbe ọ ga-ebili iyọgharị ụwa.
20 N'ụbọchị ndị ahụ,
ha ga-atụfusị arụsị ọlaedo na nke ọlaọcha
ha kpụrụ,
nke ha kpụrụ ma na-efe,
hapụrụ ha ụmụ oke, na ụmụ ụsụ.
21 Mgbe ahụ, ha ga-ezo onwe ha n'oghere niile
dị n'oke nkume,
na n'ime ọgba niile nke oke nkume
n'ihi ịgbanarị iwe ọkụ ONYENWE ANYỊ,
na ịma mma ebube nke ịdị ukwuu ya,
mgbe o biliri iyọgharị ụwa.

22 Kwụsị ịtụkwasị mmadụ efu obi.
O nweghị ihe ọ bụ karịa naanị nkuume ahụ
dị ya n'ime,
n'ihi gịnị ka e ji agụnye ya?

3

Ahụhụ dịrị Juda na Jerusalem

1 N'ihi na, lee, Onyenwe anyị,
bụ ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile,
na-akwado isite na Jerusalem na Juda

wezuga ihe nnweta na ihe nkwado niile,
ya na ihe oriri niile na mmiri ọṅụṅụ niile.
2 Ọ ga-ewezugakwa ndị bụ dike n'etiti ha, na onye agha,
na onye ikpe, na onye amụma,
na onye na-ajụ ase, na ndị okenye ha,
3 na onyeisi agha na-achị ndị agha iri ise, na onye a na-asọpụrụ,
na onye ndụmọdụ, na onye ọka maara ọrụ, na onye nwere ezi mmụọ nghọta ịkọ mmadụ ibe ya ọgwụ.

4 "Aga m eme ka ụmụ okorobịa ghọọ ndị ozi ha,
meekwa ka ụmụ na-aṅụ ara bụrụ ndị ịchị isi dị n'aka ha."

5 Ndị mmadụ ga-emegbu ibe ha,
otu onye megide onye ọzọ, onye agbataobi megide onye agbataobi ibe ya.
Ụmụ okorobịa ga-ebili megide ndị okenye,
ndị a na-eleli ga-emegide ndị a na-asọpụrụ.

6 Otu nwoke ga-ejide nwanne ya nwoke
n'ụlọ nna ya sị ya,
"I nwere akwa mgbochi, bụrụ onyendu anyị;
lekọta mkpọmkpọ ebe a anya."
7 Ma ọ ga-azaghachi n'ụbọchị ahụ sị,
"O nweghị ihe m pụrụ ime.
Enweghị m nri maọbụ akwa mgbochi n'ụlọ m.
Emela m onyendu ndị a."

8 Lee na Jerusalem na-asọ ngọngọ.

Juda na-adakwa.*
N'ihi na ndị bi n'ime ya ekwujọọla ONYENWE ANYỊ.
Ha na-eleḷịkwa, ma na-enupu isi n'ebube Onyenwe anyị.
9 Ihu ha na-egosi ihe ha bụ. Ọ na-ezipụta ajọ omume ha.
Ha na-anya isi n'ime mmehie ha dịka Sọdọm.
Ihere adịghịkwa eme ha.
Ahụhụ ga-adịrị ha,
n'ihi na ha ejirila aka ha kpatara onwe ha ahụhụ.

10 Zie ndị ezi omume niile ozi sị ha, na ihe ga-agara ha nke ọma,
n'ihi na mkpụrụ sitere n'omume ha niile ka ha ga-eri.†
11 Ma gwa ndị na-emebi iwu na ahụhụ dịrị ha.
Mbibi adakwasịla ha!
Ha ga-eketa oke ruoru ha,
n'ihi ihe aka ha kpataara ha.

12 Ụmụ okorobịa na-emegbu ndị m,
ụmụ nwanyị na-achịkwa ha.
Ndị m, lee na ndị na-achị unu na-eduhie unu ụzọ.
Ha na-eme ka unu kpafuo; ha esitela n'ezi ụzọ wezuga unu.

13 ONYENWE ANYỊ anyị ewerela ọnọdụ ya n'ụlọikpe;
ọ na-eguzo ikpe ndị ya niile ikpe.

---
* **3:8** 3:8 2Ih 36:17 † **3:10** 3:10 Abụ 128:2

14 Onyenwe anyị na-aba n’ikpe
megide ndị okenye na ndị ndu nke ndị ya niile.‡
Ọ bụ unu bụ ndị lara ubi vaịnị m n’iyi;
ihe unu ji aka ike pụnara ndị ogbenye jupụtara n’ụlọ unu.
15 Gịnị mere unu ji azọpịa ndị m,
“Gịnị mere unu ji si otu a na-egwepịa ihu ndị ogbenye?”
Otu a ka Onyenwe anyị, bụ ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile kwupụtara.

16 Ọzọkwa, ONYENWE ANYỊ kwuru sị,
“Ndị inyom Zayọn bụ ndị mpako.
Ha ji olu e setịrị eseti,
na anya na-achọgharị ndị ikom ha ga-aghọgbuta na-ejegharị.
Ha na-ejegharịkwa na-arọ mma na-aṅagharịkwa ukwu,
na-emekwa ka ihe ịchọ mma ọla ụkwụ ha na-ada ụda.
17 N’ihi ya, Onyenwe anyị ga-eme ka ọnya jupụta n’isi ndị inyom Zayọn,
ONYENWE ANYỊ ga-emekwa ka ha gharakwa inwe agịrị isi n’isi ha.”
18 N’ụbọchị ahụ, Onyenwe anyị ga-anapụ ha
ihe ịchọ mma ha niile, ma mgbaaka, ma ịchafọ
ịgbado isi, ma ihe olu nke dị n’ụdịdị ọnwa
ọhụrụ, 19 ma ọlantị, ma mgbaaka, ma akwa e
ji ekpuchi ihu, 20 ma akwa ha na-eyi n’isi, na
ọla ụkwụ, ma ihe ha na-eke n’ukwu, ma karama

‡ **3:14** 3:14 N’ihi na ọ bụ ha na-emegbu ndị ya

mmanụ isi ụtọ, ma ọgwụ dị iche iche; 21 ma
ọlaaka ha niile na ọla imi ha niile, 22 ma uwe
mmemme ha niile ma uwe mwụda niile, ma
akwa akwa mgbochi, ma akpa nta niile, 23 ma
enyo ha niile, ma akwa ọcha niile, ma okpu ọma
niile, ma mgbokwasị ha niile.

24 N'ọnọdụ ụda ọma, ha ga-esi ure ure;
n'ọnọdụ ihe ike n'ukwu, ha ga-ekekwasị onwe ha eriri;
n'ọnọdụ agịrị isi e doziri edozi, ha agaghị enwe ọ bụladị otu agịrị isi;
n'ọnọdụ akwa ọcha, ọ bụ akwa mkpe ka ha ga-eyi;
n'ọnọdụ ịma mma, anụ ahụ ha ga-achakpọsị.

25 Ndị ikom unu ka a ga-eji mma agha gbuo,
ndị bụ dike ka a ga-egbu n'agha.

26 Ọnụ ụzọ ama niile nke Zayọn ga-eti mkpu akwa ruokwa ụjụ.
Ọ ga-atọgbọrọ n'efu. Ọ ga-anọdụ n'ala.

4

1 N'oge ahụ, ndị ikom ole na ole ga-afọdụ ndụ.
Nke a ga-eme ka ndị inyom asaa na-azọ otu nwoke.
Ha ga-abịakwute ya sị ya "Kwere ka anyị niile bụrụ ndị nwunye gị!
Anyị ga-akpara onwe anyị nri,
zụọra onwe anyị akwa. Naanị kwere ka anyị na-aza aha gị,
ka a ghara ịkọ anyị ọnụ."

Alaka Onyenwe anyị

2 N’ụbọchị ahụ, ONYENWE ANYỊ ga-eme ka
Alaka ONYENWE ANYỊ mabiga mma oke, ma
nwekwa ebube dị ukwuu. Ndị fọdụrụ ndụ
n’Izrel ga-enweta ihe ubi ga-enye ha ọńụ, na
nke ga-ewetara ha obi nganga na mmụọ ịnya isi.
3 Ndị ahapụrụ na Zayọn, ndị nọ na Jerusalem ka
a ga-akpọ ndị dị nsọ, bụ ndị ahụ niile e dere aha
ha n’etiti ndị bi n’ime Jerusalem. 4 Onyenwe anyị
ga-asachapụ unyi niile nke ndị inyom Zayọn, ọ
ga-asachapụkwa ọbara niile dị na Jerusalem site
na mmụọ nke ikpe, na mmụọ nke ọkụ. 5 Mgbe
ahụ, ONYENWE ANYỊ ga-ewuru ugwu Zayọn niile
na ndị niile zukọrọ n’ebe ahụ ndo ga-ekpuchi
ha niile. Ihe ọ ga-eji mee ndo a bụ igwe ojii
na anwụrụ ọkụ nke ga-adịrị ha n’ehihie, na ọkụ
na-enwu enwu, nke ga-adịrị ha n’abalị. Ebube
ahụ ga-abụ ihe mkpuchi nye ha. 6 Ọ ga-abụrụ ha
ebe mgbaba na ndo ime ka okpomọkụ nke ehihie
hapụ ịchagbu ha. Ọ ga-abụkwara ha ebe izere
ndụ, na ebe nzuzo pụọ n’oke ifufe na mmiri.

5

Abụ banyere ubi vaịnị a gbara ogige

1 Aga m abụ abụ nye onye m hụrụ n’anya,
abụ banyere ubi vaịnị ya.
Onye m hụrụ n’anya nwere ubi ya
n’elu ugwu nta nke bụ ezi ala.
2 O gwuzere ya, wepụsịa okwute niile dị n’ime ya,
werekwa mkpụrụ vaịnị mara mma kụọ n’ime ya.
O wuru ụlọ nche n’etiti ya,

sitekwa na nkume wapụtakwa ebe ịzọcha
mmanya.
Emesịa, ọ nọdụrụ chere oge owuwe ihe ubi.
Mgbe oge ahụ ruru, ọ chọpụtara na n'ọnọdụ
mkpụrụ vaịnị mara mma, ọ bụ ndị jọrọ njọ
mịrị.

3 "Ugbu a, ndị ikom Jerusalem na Juda, unu anụla
ihe mere.
Kpebienụ ikpe a dị n'etiti mụ na ubi vaịnị m.
4 Olee ihe ọzọ m gaara emere ya
karịa ihe m mere?
Gịnị mere ubi vaịnị m ji mịara m mkpụrụ jọrọ
njọ
n'ọnọdụ mkpụrụ na-atọ ụtọ?
5 Ugbu a, lee,
ihe m na-aga ime ubi vaịnị m a.
Aga m ewepụ ihe mgbochi a gbara ya,
hapụ ya ka ọ ghọọ ebe anụ ụlọ na-ata nri.
Aga m etida mgbidi ya
hapụ ya ka ọ bụrụ ebe a na-azọtọ ụkwụ.
6 Agaghị m akwachakwa ya ọzọ.
Agakwaghị m egwuru ya ala,
aga m ahapụ ya ka ogwu na uke too n'ime
ya.
Aga m enyekwa igwe ojii iwu
ka mmiri ghara izokwasị ya ọzọ."

7 Ubi vaịnị nke ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime
ihe niile,
bụ mba Izrel
na ndị Juda,
ha bụ vaịnị ahụ nke n'atọ obi ya ụtọ.

Ma o lere anya ikpe ziri ezi, ma ihe ọ hụrụ bụ
iwusi ọbara.
O lere anya ezi omume, ma ihe ọ nụrụ bụ
mkpu akwa ndị a na-emegbu emegbu.

Ahụhụ na ikpe ọmụma

8 Ahụhụ dịrị unu ndị na-azụkọta ala
ma ndị ọzọ ahụghị ebe ha ga-ebi,
unu ndị na-ewu ụlọ na-ewukwasị ụlọ n'ala buru
ibu,
ime ka ọ bụrụ naanị unu bi n'ụwa.
9 Ma ONYENWE ANYị, Onye pụrụ ime ihe niile
ekwuola ihe banyere unu, na ọnọdụ unu. Eji m
ntị m abụọ nụ mgbe ọ na-asị,
"N'ezie, ọtụtụ ụlọ mara mma ga-atọgbọrọ n'efu,
ụlọ ukwu mara mma ndị nwe ha agaghị
anọkwa.
10 Ubi vaịnị ahụ a ga-eji ehi abụọ kọọ ụbọchị
iri ga-ewepụta naanị ihe nwere ike iru
galọọnụ mmanya isii,
ma ọka a kọrọ, nke ruru akpa ọka atọ ga-
amịpụta ihe ruru otu akpa n'ọkara."

11 Ahụhụ ga-adịrị unu niile ndị na-ebili n'isi
ụtụtụ
ịgbaso mmanya.
Ndị na-amụgide anya abalị
tutu ruo mgbe ha ṅụbigara mmanya oke.
12 Unu na-eji ụbọ akwara dị iche iche na une,
na ihe iti egwu na opi, na mmanya na-eme
onwe unu obi ụtọ n'oge mmemme oriri
unu,
ma unu na-elelị ONYENWE ANYị anya;
unu adịghịkwa asọpụrụ akaọrụ ya.

13 N’ihi ya, ndị m ga-eje biri na mba ọzọ,
n’ihi amaghị ihe;
ndị ọkwa ha dị elu ga-anwụ n’ihi agụụ,
ndị mmadụ efu ga-abụ ndị akpịrị ga-akpọ nkụ n’ihi agụụ mmiri.
14 N’ihi ya, ala mmụọ na-eme ka ọchịchọ ya saa mbara,
ọ na-asaghebigakwa ọnụ ya oke;
ndị ukwu na ndị nta bi n’ime ala a ka ọ ga-elo,
tinyere ndị na-emebiga mkpọtụ oke, na ndị na-egwuribiga egwu ọṅụ oke.
15 N’ụbọchị ahụ, a ga-eweda n’ala ndị dị elu,
na ndị dị ala,
ndị mpako ka a ga-eweda n’ala.
16 Ma ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile, nwee ọnọdụ dịkarịsịrị elu, n’ihi ikpe ikpe ziri ezi ya,
Chineke onye dị nsọ na-egosikwa onwe ya na ọ dị nsọ site n’ezi omume ya.
17 Mgbe ahụ, ụmụ atụrụ ga-akpa nri ha dị ka ọ bụ n’ọzara ka ha nọ,
ehi na anụ ụlọ ga-akpa nri ha n’ụlọ ndị ọgaranya niile e tikpọrọ etikpọ.

18 Ahụhụ ga-adịrị ndị ji aghụghọ na-adọkpụgharị mmehie ha;
ahụhụ dịkwara ndị na-adọkpụgharị ajọ omume ha dịka ụdọ eji adọkpụgharị ụgbọala.
19 Nye ndị ahụ na-asị “Ka Chineke mee ngwa;
ya rụọ ọrụ ya ọsịịsọ,
ka anyị hụ ya.
Atụmatụ nke Onye nsọ nke Izrel,

ka ọ bịaruo nso, ka ọ pụta ìhè,
ka anyị nwe ike mara ihe o zubere.*”

20 Ahụhụ dịrị ndị na-akpọ ihe ọjọọ ezi ihe
ndị na-akpọkwa ezi ihe ihe ọjọọ,
ndị na-etinye ọchịchịrị n’ọnọdụ ìhè
na ìhè n’ọnọdụ ọchịchịrị
ndị na-etinye ihe dị ilu n’ọnọdụ ihe ụtọ,
na ihe ụtọ n’ọnọdụ ihe ilu.

21 Ahụhụ ga-adịrị ndị maara ihe n’anya nke onwe ha,
ndị na-elekwa onwe ha anya na ha bụ ndị nwere nghọta.

22 Ahụhụ ga-adịrị ndị bụ dike n’ịṅụ mmanya,
na ndị bụkwa dimkpa n’ịgwakọta mmanya,
23 ndị na-asị onye ikpe maara n’ikpe amaghị ya n’ihi ịnata ngarị,†
ma wezuga ikpe ziri ezi site n’ebe onye aka ya dị ọcha nọ.‡
24 N’ihi ya, dịka ire ọkụ si erechapụ ahịhịa ọka,
na dịka ahịhịa kpọrọ nkụ si ada n’ime ọkụ na-enwu enwu,
otu a ka mgbọrọgwụ ha ga-ere ure
okoko ha ka ikuku ga-ebufu dịka uzuzu;
n’ihi na ha ajụla iwu niile ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile nyere,
leliakwa okwu nke Onye nsọ Izrel.
25 N’ihi nke a, iwe ONYENWE ANYỊ dị ọkụ megide ndị ya;

* **5:19** 5:19 Jer 17:15 † **5:23** 5:23 Ọpụ 23:8; Ilu 17:15 ‡ **5:23** 5:23 Abụ 94:21

o setịpụrụ aka ya na-etitu ha n’ala.
Ugwu niile ga-ama jijiji,
ozu ndị ahụ dịka ihe na-abaghị uru n’okporoụzọ niile.

Ma n’agbanyeghị ihe ndị a niile, iwe ya alaghachibeghị azụ,
aka ya ka setịpụkwara esetipụ.

26 Ọ ga-eweli ọkọlọtọ nye mba niile dị n’ebe dị anya,
ọ na-akpọkọta ndị niile nọ na nsọtụ ụwa.
Ma lee, ka ha na-abịa,
ha na-eme ngwa bịa ọsịịsọ.§
27 Ọ dịghị onye na-ada mba, ọ dịkwaghị onye n’asụ ngọngọ n’ime ha,
ọ dịghị onye n’atụ oru ụra maọbụ rahụ ụra,
ọ dịghị ihe ike n’ukwu ha nke tọpụrụ atọpụ
ọ dịghị ihe ikechi akpụkpọụkwụ nke dọbiri adọbi.*
28 Àkụ ha niile dị nkọ,
ekweela ụta ha niile,
ụkwụ ịnyịnya dị ka nkume ọkụ,
ụkwụ ụgbọ agha ha dị ka oke ifufe.
29 Ha na-ebigbọ dịka ọdụm,
ha na-ebigbọkwa dịka ụmụ ọdụm;
ha na-asụ mgbe ha wụkwasịrị n’elu ihe ndọgbu.
Ha na-ejide ndị m, kpụrụ ha laa, ọ dịkwaghị onye nnapụta ha nwere.
30 N’ụbọchị ahụ, ha ga-ebigbọ n’elu ya
dịka mbigbọ nke oke osimiri.

---

§ **5:26** 5:26 Ndị bịara buo agha a bụ ndị agha mba Asịrịa.
* **5:27** 5:27 Jul 2:8

A sịkwa na mmadụ elegide ala ahụ anya,
ọ ga-ahụ na ọchịchịrị na ihe mgbu,
ọ bụladị anyanwụ ka igwe ojii ga-eme ka ọ gbaa ọchịchịrị.

6

Ọkpụkpọ Aịzaya

1 N'afọ ahụ, mgbe eze bụ Ụzaya nwụrụ, ahụrụ
m Onyenwe anyị ka ọ nọ n'ocheeze ya dị oke elu.
Ọnụ ọnụ ala uwe ya jupụtara ụlọnsọ ukwuu ya.
2 Ndị na-erugharị n'elu ocheeze ya bụ ndị mmụọ
ozi a na-akpọ seraf, ndị nwere nku isii. Ha ji nku
ha abụọ kpuchie ihu ha; abụọ ka ha ji kpuchie
ụkwụ ha, abụọ nke fọdụrụ ka ha ji na-efegharị.
3 Ha na-abụrịtara onwe ha abụ, sị,
"Nsọ, Nsọ, Nsọ, ka ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile dị.
Ụwa niile jupụtara n'ebube ya."
4 N'ihi ụda olu ha, ọnụ ụzọ na mgbidi ụlọnsọ
mara jijiji, ụlọ ahụ jupụtara n'anwụrụ ọkụ.
5 Etiri m mkpu akwa sị. "Ewoo! Onye nwụrụ
anwụ ka m bụ, n'ihi na onye mmehie ka m bụ,
egbugbere ọnụ m bụ egbugbere ọnụ rụrụ arụ;
ọ bụkwa n'etiti ndị egbugbere ọnụ ha rụrụ arụ
ka m bi. Ugbu a, ejirila m anya m hụ ONYENWE
ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile, onye bụ Eze ukwu
ahụ!"
6 Mgbe ahụ, otu n'ime seraf ndị ahụ sitere
n'ebe ọ nọ fekwute m, were mkpa gụta otu
icheku dị ọkụ site n'ebe ịchụ aja.* 7 O weere

* **6:6** 6:6 Ebe ịchụ aja a, nke dị n'etiti ebe nsọ ahụ, ka a na-achụ aja ụda ndị ahụ na-esi isi ụtọ Mkp 8:3

icheku ọkụ ahụ sọtụ m n'ọnụ, sị m, "Ugbu a,
a gụọla gị dịka onye dị ọcha, n'ihi na icheku a
emetụla gị n'ọnụ. A gbagharakwala gị mmehie
gị niile."
8 Mgbe ahụ, anụrụ m olu Onyenwe anyị ka ọ
na-ajụ, "Onye ka m ga-eziga? Onye ga-ejekwara
anyị?"
Asịrị m, "Lee m, ziga m."
9 Ọ siri, "Gaa gwa ndị a sị,
" 'Na-anụnụ, ma unu aghọtala,
na-elenụ anya ma unu ahụla.† '
10 Mee ka obi ndị a maa abụba, dịkwa arọ,‡
mee ka ntị ha kpọchie,
mechiekwa anya ha.
Ma ọ bụghị otu a, ha nwere ike iji anya ha hụ ụzọ,
jiri ntị ha nụ ihe,
jirikwa obi ha ghọta,
ma chigharịa bụrụ ndị a gwọrọ."
11 Ma ekwuru m sị, "Onyenwe m, ọ bụ ruo ole
mgbe?"
Ọ zara,
"Ọ bụ ruo mgbe obodo ha tọgbọrọ n'efu,
mgbe ọ na-adịghị onye ga-afọdụ n'ime ya;
mgbe ụlọ obibi ha niile ga-atọgbọrọ n'efu,
mgbe e bibisịrị ala ubi ha niile.
12 Ọ bụ ruo mgbe Onyenwe anyị zigara onye ọbụla gaa ebe dị anya,
ala niile atọgbọkwara n'efu.
13 Ma ọ bụrụkwa na otu ụzọ n'ime ụzọ iri n'ime ha niile afọdụ n'ala a,

---

† **6:9** 6:9 Mat 13:14; Mak 4:12; Luk 8:10 ‡ **6:10** 6:10 Abụ 119:70; Ọrụ 7:51

a ga-eme ka ọ laa n’iyi.
Ma dịka osisi terebint na osisi ook
na-ahapụ ogwe mgbe e gbujiri ha,
ya mere mkpụrụ nsọ ahụ ga-abụ ogwe osisi
n’ala ahụ.”

7

Ihe ama Ịmanụel

1 Mgbe Ehaz,* nwa Jotam, nwa nwa Ụzaya bụ
eze na Juda, Rezin eze Aram, na Peka eze Izrel,
nwa Remalaya, busoro Jerusalem agha. Ma ha
emerighị ya; obodo ahụ guzosiri ike.
2 Ma mgbe e mesịrị, ozi ruru ụlọ Devid ntị sị,
“Ndị Aram na Ifrem ejikọọla onwe ha ọnụ”; nke
a mere ka ụlọeze, na obi ndị ọ na-achị maa jijiji,
dịka osisi dị n’ọhịa si ama jijiji mgbe oke ifufe
na-efe.
3 Mgbe ahụ, ONYENWE ANYỊ gwara Aịzaya okwu
sị ya, “Jekwuru Ehaz bụ eze. Mgbe ị na-aga,
kpọrọ Shịa-Jashub nwa gị nwoke. Unu ga-ahụ
Ehaz n’akụkụ Elu elu olulu ọdọ mmiri nke dị
n’ụzọ ahụ gawara n’Ala ọsụ akwa. 4 Gwa ya ka
ọ ghara inye ndụ ya nsogbu, ka ọ gharakwa ịtụ
egwu. Sị ya, ‘Lezie anya, nọ jụụ, echegbula onwe
ya banyere icheku ọkụ abụọ ahụ na-anyụ anyụ.
Atụla egwu n’ihi iwe Rezin nwa Aram, na iwe
Peka nwa Remalaya. 5 E, Aram, na Ifrem, na nwa
nwoke Remalaya, agbaala izu ibuso gị agha ịla gị
n’iyi. Ha ekwuola sị, 6 “Ka anyị wakpo Juda, ka

---

* **7:1** 7:1 N’ime senchuri nke asaa, tupu a mụọ Kraịst, ndị Izrel na Siria jikọrọ aka buso ndị Asịrịa agha. N’oge ahụ ha gbalịrị ịkwagide Ehaz, eze Juda, ka o soro ha ga buo agha ahụ.

anyị dọwaa ya ma kee ya n'etiti onwe anyị, mee
nwa Tabeel ka ọ bụrụ eze ya." 7 Ma otu a ka Onye
kachasị ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYỊ kwuru,
" 'Ọ gaghị adị ire!
Ọ gaghị emezukwa.
8 N'ihi isi obodo Aram bụ Damaskọs.†
Onyeisi Damaskọs bụ naanị Rezin.
Ma tupu afọ iri isii na ise agafee
a ga-etikpọkwa Ifrem.
9 Isi obodo Ifrem bụ Sameria.
Onyeisi Sameria bụ naanị nwa Remalaya.
Ọ bụrụ na unu eguzosighị ike n'okwukwe unu,
unu agaghị eguzo ma ọlị.' "
10 Ọ dịghị anya, ONYENWE ANYỊ ziri Ehaz ozi ndị
a sị, 11 "Jụọ m bụ ONYENWE ANYỊ Chineke gị, ka
m meere gị ihe ịrịbama nke ga-egosi gị na m ga-
ebibi ndị iro gị niile dịka m kwuru. Rịọọ m ihe
masịrị gị, n'ebe dị elu n'eluigwe maọbụ n'ebe
kachasị omimi n'ụwa."
12 Ma Ehaz zara sị, "Mba, agaghị arịọ, agaghị
m anwakwa ONYENWE ANYỊ m otu a."
13 Ma Aịzaya sịrị, "Ṅaanụ ntị unu ụlọ Devid.
Ọ bụ na o zurughị unu ime ka ike gwụ mmadụ?
Unu ga-emekwa ka ike gwụ Chineke n'onwe ya?
14 Ya mere, Onyenwe anyị n'onwe ya ga-enye gị
ihe ịrịbama! Lee, nwaagbọghọ ahụ na-amaghị
nwoke ga-atụrụ ime, mụọ nwa nwoke. Ọ ga-akpọ
aha ya Ịmanụel, nke pụtara, Chineke nọnyeere
anyị. 15 Mmiri ara ehi rahụrụ arahụ na mmanụ
aṅụ ka nwantakịrị ahụ ga-eri mgbe ọ matara
ịjụ ihe ọjọọ na ịhọrọ ezi ihe. 16 Tupu a zụlite
nwantakịrị ahụ ịmata ịhọrọ ezi ihe na ịjụ ajọ ihe,

† **7:8** 7:8 2Sa 8:6

ndị eze abụọ ndị ị na-atụ egwu ha, ga-anwụcha.
17 ONYENWE ANYỊ ga-eme ka ọbụbụ ọnụ dị ukwuu
bịakwasị gị na obodo gị, na ezinaụlọ gị. Ihe
egwu ga-adịkwa, ụdị nke a na-ahụbeghị mbụ,
site n'oge e kewapụrụ Ifrem site na Juda. Eze
Asịrịa ga-edu ndị agha ya bịa.‡"

Asịrịa, ngwa ọrụ ONYENWE ANYỊ

18 N'ụbọchị ahụ, ONYENWE ANYỊ ga-akpọku ijiji
site na nsọtụ Naịl dị n'Ijipt nakwa aṅụ sitere
n'ala Asịrịa. 19 Ha ga-abịa n'igwe, bichie ndag-
wurugwu ala gị niile, na n'ọgba nkume niile,
na n'ọhịa ogwu ogwu niile, na n'ọzara niile,
na n'ezi ala niile. 20 N'ụbọchị ahụ, Onyenwe
anyị ga-eji agụba e gotara n'ofe osimiri, nke bụ
eze Asịrịa, kpụchapụ unu agịrị isi na ajị ụkwụ,
kpụchapụkwa afụọnụ unu niile. 21 N'ụbọchị
ahụ, otu onye ga-edebe otu nwa ehi na ewu abụọ
ndụ. 22 Onye ọbụla kwa n'ala ahụ ga-eri mmiri
ara ehi rahụrụ arahụ, ya na mmanụ aṅụ, n'ihi
na mmiri ara ehi ga-aba ụba nke ukwuu n'ala
ahụ. 23 N'ụbọchị ahụ, ala ọbụla nke nwere otu
puku osisi vaịnị nke ọnụahịa ya ruru otu puku
shekel ọlaọcha ga-abụ naanị ogwu na uke. 24 Ndị
dinta ga-achịrị àkụ na ùta gaa n'ebe ahụ, n'ihi na
uke na ogwu ga-ekpuchi ala ahụ. 25 Ma banyere
ugwu eji ọgụ kọọ na mbụ, ị gaghị abakwa n'ebe
ahụ ọzọ n'ihi egwu uke na ogwu; ha ga-abụ ebe
a na-atọpụ ehi na ebe atụrụ na-agbagharị.

8

Aịzaya na ụmụ ya dịka ihe ịrịbama

‡ **7:17** 7:17 2Ih 28:19-20

1 ONYENWE ANYỊ siri m, “Were otu mbadamba
ihe dị ukwuu, were odee nke onye ọbụla na-
eji ede ihe dekwasị ya Maha-shalal-Hash-Baz.
2 Aga m akpọbata Ụraya onye nchụaja na
Zekaraya nwa Jeberekaya dịka ndị akaebe kwe-
siri ntụkwasị obi.” 3 Emesịa, mụ na nwunye
m, bụ onye amụma dinakọrọ, ọ tụụrụ ime,
mụọrọ m nwa nwoke. Ma ONYENWE ANYỊ sịrị m,
“Gụọ ya Maha-shalal-Hash-Baz. 4 N’ihi na tupu
nwantakịrị ahụ etolite ịkpọ nne maọbụ nna, eze
ndị Asịrịa ga-ebuso Damaskọs na Sameria agha,
bukọrọkwa akụ ha niile.”

5 ONYENWE ANYỊ gwakwara m okwu ọzọ sị,

6 “N’ihi na ndị a ajụla
mmiri Shiloa* nke ji nwayọọ na-asọ
ma na-aṅụrị ọṅụ n’ihi Rezin
na nwa nwoke Remalaya,
7 ya mere, Onyenwe anyị na-aga iweta
iju mmiri nke osimiri Yufretis megide ha,
bụ eze ndị Asịrịa ya na ebube ya niile.
Ọ ga-erubiga oke, gafee ụzọ ya niile,
ọ ga-erubiga ma tofeekwa ọnụ ya niile,
8 wụsịakwa n’ala Juda niile. Ọ ga-erikpu ala Juda niile,
ọ ga-agabiga, kpuchiekwa ọ bụladị n’olu ka ọ ga-eru.
Nku ya ga-agbasa kpuchie obosara niile nke ala gị,
O Ịmanụel.”

* **8:6** 8:6 Mmiri a, si n’isi iyi Gaihọn na-asọbata n’ime Jerusalem, inye ndị bi n’ime obodo mmiri ọṅụṅụ 2Ih 32:4,30

9 Tienụ mkpu agha unu mba dị iche iche, ma a
ga-etipịa unu.
Geenụ ntị unu mba niile dị ebe dị anya.
Kwadoonụ maka agha ma a ga-etipịa unu.
Kwadoonụ maka agha ka e tipịa unu.
10 Tụọnụ atụmatụ unu ma a ga-ekposa ya.
Wepụtanụ atụmatụ unu ma ọ gaghị eguzo
n'ihi na Chineke nọnyere anyị.†

Tụọ egwu Onyenwe anyị

11 Otu a ka ONYENWE ANYỊ sịrị m n'ike nke aka
ya dị n'ahụ, ọ dọrọ m aka na ntị ka m ghara ije
ije n'ụzọ ndị nke a, na-asị:
12 "Adịnyerela ha
n'ihe niile ha na-ezube ime na nzuzo megide
ọchịchị;
ka ihe ha na-atụ egwu
hapụ ịbụ ihe ga-eme ka ị tụọ egwu.‡
13 ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile, ya ka
unu ga-edo nsọ.
Ya bụ onye unu kwesiri ịtụ ụjọ.
Ya bụ onye unu ga-atụ egwu ma jijiji.
14 Ọ ga-abụkwa ebe nsọ;§
nye ụlọ Izrel na Juda, ọ ga-aghọrọ ha
nkume nke na-eme ka ndị mmadụ sọọ ngọngọ,
oke nkume nke na-eme ka ha daa.
Ọ ga-abụkwara ndị Jerusalem
igbudu na ọnya nke ha ga-adaba n'ime ya.
15 Ọtụtụ n'ime ha ga-asọ ngọngọ;
ha ga-ada bụrụ ndị e tipịara.

---

† **8:10** 8:10 Rom 8:31 ‡ **8:12** 8:12 Mgbe ndị Juda nụrụ ihe banyere njikọta aka dị n'etiti ndị Izrel na Siria, n'ihi ibuso ha agha, oke egwu tụrụ ha. § **8:14** 8:14 Maọbụ, Ebe mgbaba

Ha ga-abụ ndị ọnya ga-ama, na ndị a ga-anwude.”

16 Kechie ihe ịgba ama nke iwu a
kpuchie ntụziaka Chineke nke ọma n’etiti ndị na-eso ụzọ ya.
17 Aga m echere ONYENWE ANYỊ,
onye na-ezonarị ụlọ Jekọb ihu ya ugbu a.
Aga m atụkwasị obi m na ya.
18 Lee mụ onwe m, na ụmụ ndị ONYENWE ANYỊ
nyere m. Anyị bụ ihe ịrịbama na ihe iji cheta ihe nye ndị Izrel site na ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile, onye na-ebi n’ugwu Zayọn.

Ọchịchịrị ghọrọ ìhè

19 Mgbe onye ọbụla sịrị unu, jụtanụ ndị na-ajụ mmụọ ọjọọ ase na ndị dibịa afa ihe, bụ ndị na-ekwu okwu n’olu dị nta nke mmadụ na-adịghị anụ nke ọma na ndị na-atamu atamu, ndị mmadụ ọ gaghị ajụ Chineke ha ase? Ọ bụ n’ihi gịnị ka eji jụta ndị nwụrụ anwụ ase n’ihi ndị dị ndụ?
20 Lezienụ okwu ntụziaka na nke ịdọ aka na ntị Chineke anya. Ọ bụrụ na ozi ha dị iche na nke a, o gosiri na ha enweghị ìhè maọbụ eziokwu ọbụla n’ime ha.
21 Ndị a ga-awagharị n’ala a niile. Agụụ ga-agụ ha, ha ga-adakwa mba. N’ọnọdụ oke agụụ nke ga-agụ ha, iwe dị ukwuu ga-ewe ha, mee ka ha lelie anya ha n’elu, kọchaa eze ha, na Chineke ha.
22 Mgbe ahụ, ọ bụrụ na ha eledata anya ha n’ala ọ bụ naanị oke nsogbu na oke ihe mgbu ka ha ga-ahụ. Ha ga-ahụkwa oke ihe egwu na ọchịchịrị. Ụzọ mgbapụ agaghị

adịkwara ha n’oge nsogbu a. A ga-achụbanye ha
n’ime ọchịchịrị.

9

A mụụrụ anyị otu nwa

1 Ma otu ọbụla o siri dị, oge ahụhụ na ọchịchịrị
na iru ụjụ ahụ agaghị adịgide nye ndị ahụ nọ
na nkpa. N’ihi na n’oge gara aga, o mere ka e
leliịa ala Zebụlọn na ala Naftalị anya, ma n’oge
dị n’ihu, ọ ga-eme ka a asọpụrụ Galili nke mba
niile, nke dị n’akụkụ osimiri, n’ofe Jọdan.
2 Ndị nọ na-agagharị n’ọchịchịrị
ahụla ìhè dị ukwuu;
ndị ahụ bi n’ala nke onyinyo ọnwụ
ka ìhè nwukwasịrị.
3 I meela ka mba ahụ baa ụba dịrị ukwuu,
mee ka ọṅụ ha dịkwa ukwuu,
ha na-enwe ọṅụ n’ihu gị,
dịka ọṅụ nke ndị ọrụ ubi n’oge owuwe ihe
ubi,
dịka ndị agha na-etegharị egwu ọṅụ
mgbe ha na-ekesa ihe a kwatara n’agha.*
4 N’ihi na dịka n’ụbọchị nke Midia,
i gbajisiela
ibu arọ niile e bokwasịrị ha,
ihe mgbochi nke dị n’ubu ha,
nke bụ mkpara ndị na-akpagbu ha.
5 N’ihi na akpụkpọụkwụ nke ndị agha na-eyi,
na uwe agha nke ọbara mechuru,
ha ga-abụ ihe a ga-agba ọkụ,

* **9:3** 9:3 Nke a bụ banyere mmeri Gidiọn meriri ndị Midia Nkp
7; 8:1-21

ha ga-abụ ihe ndị ga-eme ka ọkụ ree nke ọma.
6 N'ihi na amụọrala anyị otu nwa,
e nyekwala anyị otu nwa nwoke.
Ọ ga-abụkwa onye ga-achị anyị.
Ndị a ga-abụ aha ya,
Onye Ndụmọdụ dị Ebube, Chineke bụ dike,
Nna nke mgbe ebighị ebi, Eze Udo.
7 Alaeze† ya ga-aba ụba, ọchịchị eze ya ga-abụ n'ọnọdụ udo
nke na-enweghị ọgwụgwụ.
Ọ bụ n'ocheeze Devid ka ọ ga-anọkwasị,
chịakwa n'alaeze ya.
Ọ ga-eme ka alaeze ahụ guzosie ike;
ọ bụkwa ikpe ziri ezi na ezi omume ka ọ ga-eji chịa
site n'oge ahụ ruo mgbe ebighị ebi.
Ịnụ ọkụ nke ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile,
ga-emezukwa nke a.

Iwe ONYENWE ANYỊ megide Izrel

8 Onyenwe anyị eziela ozi megide Jekọb
ọ ga-adakwasịkwa Izrel.
9 Ndị ahụ niile ga-amatakwa ya,
Ifrem na ndị bi na Sameria ga-amatakwa
bụ ndị na-eji nganga
na mpako na-ekwu sị,
10 "Nkume brik ndị ahụ adakpọsịala

---

† **9:7** 9:7 Mgbe a kpọrọ Jekọb, maọbụ Izrel, maọbụ Ifrem na Sameria, ha niile dịnyere otu alaeze. Alaeze dị n'akụkụ ugwu obodo ahụ nke isi obodo ya bụ Sameria.

ma anyị ga-eji nkume a waziri awazi wughachi ha;
ọ bụ ezie na e gbutusịala osisi sikamọ niile anyị ji wuo ụlọ anyị,
ma anyị ga-eji osisi ọma sida dochie ha.”
11 Ma ONYENWE ANYỊ a kpaliela ndị iro Rezin‡ ka ha bilie megide ha,
ọ kwaliekwala ndị iro ha.
12 Ndị Aram sitere n’ọwụwa anyanwụ, na ndị Filistia sitere n’ọdịda anyanwụ
ha e werela ọnụ ghere oghe richapụ Izrel.

Ma n’agbanyeghị ihe ndị a niile, iwe ya alaghachibeghị azụ,
aka ya ka setịpụkwara esetipụ.

13 Ma ọ bụ ezie na ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile ataala ha ahụhụ dị otu a,
ndị Izrel echegharibeghị, ha alọghachikwutebeghị ya.
14 N’ihi ya, n’otu ụbọchị, ONYENWE ANYỊ ga-ebibi ndịisi Izrel na ndị ọdụdụ,
ọ ga-ebibikwa alaka nkwụ na osisi achara niile.
15 Ndị okenye na ndị a maara aha ha bụ ndịisi ha,
ndị amụma ụgha bụ ọdụdụ ha.
16 N’ihi na ndị ndu nke ndị ya eduhiela ha;
ndị na-ezi ha ụzọ emeela ka ha kpafuo.
17 Ya mere, Onyenwe anyị agaghị enwe mmasị n’ụmụ okorobịa ahụ,

‡ **9:11** 9:11 Ndị iro Rezin bụ ndị Siria, Filistia, Tiglat-Pilesa na ndị agha ya so buso Izrel agha.

ọ gaghị enwekwa obi ebere n'ebe ụmụ ndị na-enweghị nna maọbụ n'ebe ụmụ nwanyị na-enweghị dị nọ,
n'ihi na onye ọbụla n'ime ha adịghị asọpụrụ Chineke, bụrụkwa ndị ajọ omume,
ọnụ onye ọbụla na-ekwu ihe nzuzu.

Ma n'agbanyeghị ihe ndị a niile, iwe ya alaghachibeghị azụ,
aka ya ka setịpụkwara esetipụ.

18 N'ezie, ajọ omume na-ere dị ka ọkụ:
ọ na-erepịa ogwu na uke,
ọ na-emekwa ka oke ọhịa nwuru ọkụ,
mee ka anwụrụ ọkụ si na ya rigoruo na mbara eluigwe.
19 N'ihi iwe ahụ Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile na-ewe,
ahụhụ ọ ga-enye ga-adị ka ọkụ na-ere ere;
ọ na-erepịa ala ahụ niile na ndị bi n'ime ya;
ọ dịkwaghị onye ga-azọpụta ibe ya.
20 N'ala ahụ niile, ma n'aka nri ma n'aka ekpe,
onye ọbụla ga-agbalị ịdọtara onwe ya ihe oriri.
Ha ga-eri
ma afọ agaghị eju ha;
n'ezie, ha ga-eri ọ bụladị anụ ahụ ụmụ nke aka ha.
21 Ndị Manase ga-alụso ndị Ifrem ọgụ, ndị Ifrem ga-alụsokwa ndị Manase ọgụ.
Ha abụọ kwa ga-ejikọta aka lụso Juda ọgụ.

Ma n’agbanyeghị ihe ndị a niile, iwe ya alaghachibeghị azụ.
Aka ya ka setịpụkwara esetipụ.

10

1 Ahụhụ na-adịrị ndị niile na-atụpụta iwu na-ezighị ezi;
ndị niile na-atụpụta iwu mmegbu,
2 iji napụ ndị ogbenye ihe ruru ha
nakwa ịnapụ ndị m a na-emegbu emegbu ikpe ziri ezi,
na-emekwa ka ụmụ nwanyị di ha nwụrụ bụrụ anụ oriri ha
na izunara ụmụ na-enweghị nne na nna ihe ha nwere.
3 Gịnị ka unu ga-eme n’ụbọchị m ga-abịa ileta unu?
Gịnị ka unu ga-eme n’ụbọchị m ga-eweta ịla n’iyi, nke ga-esi n’ebe dị anya bịara unu?
Onye ka unu ga-agbakwuru maka enyemaka?
Ọ bụ ebe ka unu ga-ahapụ akụ unu niile?
4 Mba, ọ dịghị ihe ga-afọdụ; karịa na a ga-egbu unu n’ihu ọgụ,
maọbụ dọkpụrụ unu dịka ndị mkpọrọ.

Ma n’agbanyeghị ihe ndị a niile, iwe ya alaghachibeghị azụ,
aka ya ka setịpụkwara esetipụ.

Ikpe ọmụma Chineke nke dịrị Asịrịa

5 “Ahụhụ ga-adịrị Asịrịa onye bụ mkpara nke iwe m.

N’aka ya ka mkpọ nke ọnụma* m dị.
6 Ana m ezipu ya imegide mba a na-amaghị Chineke,
m na-eziga ya imegide ndị na-akpasu m iwe,
ka ha kwakọrọ ihe nkwata n’agha ha, pụnakwara ha ụfọdụ n’ike,
nakwa ịzọtọ ndị ha niile n’ala dịka apịtị nke okporoụzọ.
7 Ma ọ bụghị ihe a ka o zubere,
nke a abụghị ihe ọ na-eche n’obi ya;
o zubere ịla ndị m n’iyi,
na ibibi ọtụtụ mba dị iche iche.
8 Ọ sịrị, ‘Ndị ọchịagha m niile ha abụghị ndị eze?’
9 ‘Ọnọdụ Kalno ọ dịghị ka nke Kakemish?
Hamat ọ dịghị ka Apad;
Sameria ọ dịghịkwa ka Damaskọs?
10 Dịka aka m si chịkọta alaeze dị iche iche nke ọtụtụ arụsị,
alaeze dị iche iche nke arụsị apịrị apị ha karịrị nke Jerusalem na Sameria.
11 Ọ bụ na m agaghị emekwa Jerusalem na arụsị ya niile apịrị apị
dịka m mere Sameria na arụsị ya niile?’ ”
12 Mgbe Onyenwe anyị rụsịrị ọrụ ya niile
megide ugwu Zayọn na Jerusalem, ọ ga-asị, “Aga
m ata eze ndị Asịrịa ahụhụ n’ihi nganga nke obi
ha, na ịnya isi nke anya mpako ya. 13 N’ihi na ọ
na-asị,
“ ‘Ọ bụ site n’ike aka m, ka m ji mee nke a,
ọ bụkwa na amamihe m, n’ihi na m nwere nghọta.

* **10:5** 10:5 Maọbụ, oke iwe

Ewezugara m oke ala mba niile dị iche iche,
apụnara m ha akụ ha niile;
dịka onye dị ike, e wedara m ndị eze ha niile
n'okpuru m.
14 Dịka mmadụ si agbatị aka n'ime akwụ nnụnụ,
otu a ka m chịkọtara akụnụba mba dị iche
iche,
dịka mmadụ si achịkọta akwa ahapụrụ ahapụ,
otu a ka m chịkọtara mba ụwa niile;
Ọ dịghị onye megharịrị otu nku,
maọbụ saghee ọnụ ya ime mkpọtụ!' "

15 Anyụike ọ ga-anya isi sị na ya dị ukwuu karịa
onye na-eji ya awa nkụ,
ka ọ bụ mma nkwọ, ọ ga-aja onwe ya karịa
onye na-eji ya akpọwa ihe?
Dịka a ga-asị na okporo igwe ga-ebuli onye na-
eweli ya elu,
maọbụ mkpọ ọ ga-efegharị onye na-abụghị
osisi.
16 N'ihi ya, Onyenwe anyị, bụ ONYENWE ANYỊ,
Onye pụrụ ime ihe niile,
ga-ezitere ndị agha gị mara abụba ihe otiti;
ọ ga-akwanye ọkụ n'okpuru ihe ngosipụta nke
ịdị ebube ya
dịka ire ọkụ nke na-ere ere.
17 Ìhè nke Izrel, ga-aghọ ọkụ,
Onye nsọ ha, ga-aghọkwa ire ọkụ nke ga-ala
ihe niile n'iyi.
N'otu abalị ka ọ ga-erechapụ
ogwu niile na uke niile ọkụ.
18 A ga-ala ịma mma nke oke ọhịa ya na ala ya
na-amị ezi mkpụrụ

n'iyi kpamkpam,
dịka mgbe ọrịa na-ala mmadụ n'iyi.
19 Naanị osisi ole na ole ga-afọdụ,
ha ga-adị ntakịrị ruo na nwantakịrị nwere ike gụọ ha ọnụ.

Ndị ga-afọdụ n'Izrel

20 N'ụbọchị ahụ, ndị fọdụrụ n'ala Izrel,
na ndị fọdụrụ ndụ n'ụlọ Jekọb,
agaghịkwa adabere n'onye† ahụ
tidara ha,
kama ha ga-adabere naanị na ONYENWE ANYỊ,
Onye nsọ nke Izrel.
21 Ndị fọdụrụ ga-alọghachi, bụ ndị Nke Jekọb fọdụrụ
ga-alọghachikwute Chineke dị ukwuu.
22 Ọ bụ ezie na ndị gị Izrel dị ukwuu dịka aja dị n'akụkụ osimiri,
ọ bụ naanị mmadụ ole na ole ga-alọghachi.
A kabiela ịla n'iyi,
nke dị oke ukwuu ya na ezi omume.
23 E, Onyenwe anyị, ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile, ekpebiela
na ọ ga-ebibi ala ahụ niile.
24 Ya mere, ihe a ka Onyenwe anyị, bụ ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile, sịrị,
"Unu ndị m, ndị bi na Zayọn,
unu atụkwala ndị Asịrịa egwu
bụ ndị na-eti unu mkpara igwe,
na-ewelikwa mkpọ megide unu dịka ndị Ijipt mere.

---

† **10:20** 10:20 N'ebe a na-ekwu banyere mba Asịrịa.

25 N'oge na-adịghị anya, iwe m ga-adajụ n'ebe unu nọ,
ma ọ ga-ebili megide ha, laakwa ha n'iyi."

26 ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile, ga-eji ụtarị tie ha ihe
dịka o sịrị tie ndị Midia ihe na nkume Oreb.
Ọ ga-eweli mkpanaka ya n'elu oke osimiri,
ọ ga-eweli ya dịka o mere n'Ijipt.
27 N'ụbọchị ahụ, aga m eme ka unu nwere onwe
unu site n'ebe ndị Asịrịa nọ.
Ụdọ igwe ha kenyere unu n'olu ka m ga-adọbisi,
wezuga ibu arọ unu.

28 Ha erutela Ayịat;
ugbu a, ha nọ na Migrọn.
Ha na-edokọta ngwa agha ha na Mikmash.
29 Lee ka ha na-agabiga ụzọ warawara;
ha ekpebiela ịnọ ọnọdụ abalị na Geba!
Ndị Rema na-ama jijiji,
obodo Gibea nke bụ obodo Sọl agbapụla ọsọ ndụ.
30 Tienụ mkpu akwa unu ada Galim,
geenụ ntị unu ndị Laisha!
Leenụ ihe na-adanyere gị, gị Anatot!
31 Lee na Madmena nọ n'ọsọ,
ndị Gebim na-ezo onwe ha.
32 Ndị iro akwụsịla n'obodo Nob taa;
ha na-atụ ugwu Zayọn
na Jerusalem aka,
na-ekwere ya n'isi.

33 Lee Onyenwe anyị, ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile,
ga-eji oke ike gbutuo ngalaba osisi niile.
Ọ ga-egbutukwa osisi ndị dị elu,
meekwa ka ndị toro ogologo dị ala.
34 Ya onwe ya ga-egbutu ha niile ka e si eji anyụike egbutu osisi dị n’oke ọhịa.
Lebanọn ga-adakwa n’ihu Onye ahụ dị ike dịka osisi dị n’oke ọhịa si ada.

11

Ome si n’ezinaụlọ Jesi

1 Ome ga-epupụta site n’ogwe osisi Jesi;
otu Alaka ga-esitekwa na mgbọrọgwụ ya tolite ga-amịkwa mkpụrụ.
2 Mmụọ ONYENWE ANYỊ ga-enwekwa ọnọdụ n’ime ya,
inye ya Mmụọ amamihe na Mmụọ nghọta,
Mmụọ ndụmọdụ na ike,
Mmụọ ihe ọmụma na nke ịtụ egwu ONYENWE ANYỊ.
3 Ihe ga-amasị ya bụ egwu ONYENWE ANYỊ.

Ọ gaghị ekpe ikpe site naanị n’ihe o ji anya ya abụọ hụ,
maọbụ gbubie ikpe site naanị n’ihe ọ nụrụ na ntị ya.
4 Kama ọ bụ ezi omume ka ọ ga-eji kpee ndị ogbenye ikpe;
ọ bụkwa ikpe ziri ezi ka ọ ga-ekpere ndị na-adịghị ike nke ụwa.
Okwu ọnụ ka ọ ga-eji nye ndị mmadụ ahụhụ,

ọ bụ okwu ọnụ ka ọ ga-eji maa ndị ajọ omume ikpe ọnwụ.
5 Ezi omume ya ga-adị ka ihe ike n’ume,
ma ikwesi ntụkwasị obi ga-abụ ihe okike ukwu ya.

6 N’ụbọchị ahụ, nkịta ọhịa na nwa atụrụ ga-ebikọ n’udo;
agụ na nwa ewu ga-amakpukọkwa.
Nwa ehi na ụmụ ọdụm na nwa ịnyịnya mara abụba ga-anọkọtakwa,
ọ bụkwa nwantakịrị ga na-edugharị ha.
7 Nne ehi na anụ ọhịa bịa ga-atakọkwa ahịhịa n’otu ebe,
ụmụ ha ga-amakpukọkwa n’udo n’otu ebe.
Ọdụm ga-atakwa ahịhịa dịka ehi.
8 Ụmụntakịrị ga-egwugharị egwu n’akụkụ ọnụ ajụala;
nwantakịrị ga-etinyekwa aka n’akwụ ibi.
9 Ha agaghị eme ihe mmerụ maọbụ bibikwa ihe,
n’elu ugwu nsọ m niile.
N’ihi na ụwa niile ga-ejupụta na ihe ọmụma
nke ONYENWE ANYỊ dịka mmiri si ekpuchi oke osimiri.
10 N’ụbọchị ahụ, mgbọrọgwụ Jesi ga-eguzo
ka ọkọlọtọ nye ndị dị iche iche. Mba niile
ga-abịakwute ya; ebe izuike ya ga-ejupụtakwa
n’ebube. 11 N’ụbọchị ahụ, Onyenwe anyị ga-
esetikwa aka nke ugboro abụọ* inwetaghachiri
onwe ya ndị ya fọdụrụ site na Asịrịa, sitekwa

* **11:11** 11:11 Okwu a, “nke ugboro abụọ,” na-egosi na onwe mgbe ha lọtara n’oge gara aga. Nlọghachi mbụ ha, bụ oge ha si Ijipt lọta.

na ndịda Ijipt, sitekwa na Mgbago Ijipt,† sitekwa
na Kush, sitekwa na Elam, sitekwa na Babilọn,
bụ Shaịna, sitekwa na Hamat na obodo niile dị
n’ala niile osimiri gbara gburugburu.
12 Ọ ga-ebuliri mba niile ọkọlọtọ
ọ ga-akpọghachite ụmụ Izrel achụpụrụ achụpụ,
ọ ga-esite na nsọtụ anọ nke ụwa
kpokọta ndị Juda niile site n’ebe a chụsasịrị ha.
13 Ekworo Ifrem ga-akwụsị,
a ga-ebipụ ndị iro Juda.
N’ikpeazụ, ekworo ahụ nke dị n’etiti Izrel na Juda ga-akwụsị‡;
ha agaghị alụsokwa onwe ha ọgụ ọzọ.
14 Ha ga-ejikọta aka ha buso ndị Filistia nọ n’akụkụ ọdịda anyanwụ ala ha agha;
ha ga-ebusokwa ndị bichiri n’akụkụ ọwụwa anyanwụ ala ahụ agha.
Ha ga-emeri ndị Edọm na Moab.
Ndị Amọn ga-erubekwara ha isi.
15 ONYENWE ANYỊ ga-eme
ka warawara ọnụ osimiri Ijipt taa.
Ọ ga-eji ifufe siri ike, nke na-ekpo ọkụ
mikọrọ mmiri dị n’osimiri Yufretis.
Ọ ga-ekewa ya ka ọ bụrụ isi iyi asaa,
nke mmadụ nwere ike iji ụkwụ gafee.
16 Ọ ga-esite n’Asịrịa kpawaa ụzọ
n’ihi ndị ya fọdụrụ n’ebe ahụ,
dịka o si meere ndị Izrel n’oge gara aga,
mgbe ha si n’Ijipt na-alọta.

† **11:11** 11:11 Maọbụ, Patros ‡ **11:13** 11:13 Aịz 9:21; Jer 3:18; Izk 37:16,17,22

12

Abụ Otuto

1 N'ụbọchị ahụ, ị ga-ekwu sị,
"Aga m eto gị ONYENWE ANYỊ.
Ọ bụ ezie na ị wesara m iwe,
ma ugbu a, iwe gị adajụọla;
ị kasịkwara m obi.
2 N'ezie, Chineke bụ onye nzọpụta m;
aga m atụkwasị ya obi, ụjọ agaghị atụkwa m.
ONYENWE ANYỊ, Onyenwe anyị ya onwe ya, bụ ike m bụrụkwa abụ m,
ọ ghọrọla m onye nzọpụta."
3 Ị ga-eji ọṅụ dọrọ mmiri
site n'olulu mmiri nke nzọpụta.
4 N'ụbọchị ahụ, ị ga-ekwukwa sị,
"Nyenụ ONYENWE ANYỊ otuto, Kwupụtakwa aha ya*;
meenụ ka amata n'etiti mba niile ihe niile ọ rụrụ†;
kwusaanụ na aha ya bu ihe e buliri elu.
5 Bụkuonụ ONYENWE ANYỊ abụ, n'ihi na o meela oke ihe dị ebube.
Meekwanụ ka ụwa niile mara ihe ọ rụrụ.
6 Ka ndị niile bi na Zayọn tie mkpu ọṅụ,‡ bụkwaa abụ.
N'ihi na Onye nsọ nke Izrel.§ dị ukwuu, e, ọ dị ike nke ukwuu, bụ Onye ahụ na-ebi n'etiti unu."*

---

* **12:4** 12:4 1Ih 16:8; Abụ 105:1 † **12:4** 12:4 Abụ 145:4-6. ‡ **12:6** 12:6 Zef 3:14,15 § **12:6** 12:6 Abụ 89:18 * **12:6** 12:6 Zef 3:17

13

Amụma e buru megide Babilọn

1 Nke a bụ amụma megide Babilọn nke Aịzaya
nwa Emọz hụrụ.

2 Welienụ ọkọlọtọ agha n'elu ugwu tọgbọrọ n'efu.
Kpọkuonụ ndị agha.
Feerenụ ha aka,
ka ha site n'ọnụ ụzọ ama nke ndị a maara aha ha bata n'ime obodo ukwu ahụ na-anya isi.

3 Enyela m ndị m kwadoro maka agha iwu;
akpọọla m ndị ọka agha m oku, bụ ndị na-aṅụrị ọṅụ na mmeri m, ka ha gosipụta oke iwe m.
E, ndị m kpọrọ bụ ndị ahụ na-aṅụrị ọṅụ ịhụ na m meriri ndị iro m.

4 Gee ntị nụrụ ụzụ na-ada n'ugwu niile;
gee ntị nụrụ ụzụ yiri ụzụ nke igwe mmadụ na-eme.
Gee ntị nụrụ mkpọtụ na-ada n'etiti alaeze dị iche iche.
Dịka mkpọtụ na-eme mgbe ọtụtụ mba na-ezukọta n'otu ebe.
Ọ bụ ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile
na-achịkọta ndị agha ya n'ihi ibu agha.

5 Ha si n'obodo dị iche iche, nke dị anya
na nke dị na nsọtụ ụwa na-abịa.
Ha bu ngwa agha na-egosi oke iwe ONYENWE ANYỊ
na-abịa imebi ala ahụ niile.

6 Kwasienụ akwa ike n’ihi na ụbọchị ONYENWE ANYỊ dị nso,*
ụbọchị ahụ oke mbibi ga-esi n’aka Onye pụrụ ime ihe niile bịara unu.
7 N’ihi nke a, aka ndị mmadụ ga-ada mba,
obi ga-alọkwa ndị mmadụ mmiri.
8 Ha ga-ama jijiji n’ihi oke egwu.
Ahụ mgbu ga-abịakwasị ha
mee ka ha sụọ ude dịka nwanyị ime na-eme.
Ha ga-elerịta onwe ha anya n’ọnọdụ mgbagwoju anya, ha agaghị amakwa ihe ha ga-eme.
Ọnọdụ dị otu a ga-apụta ihe n’ihu ha.

9 N’ihi na lee, ụbọchị ONYENWE ANYỊ na-abịa,
ụbọchị nke obi ebere na-agaghị adịkwa, ụbọchị iwe na oke ọnụma.
A ga-ekpochapụ ala ahụ,
ya na ndị mmehie niile dị n’ime ya.
10 N’ihi na kpakpando niile nke eluigwe na kpakpando ndị ọzọ gbara ha gburugburu
agaghị egosipụta ìhè ha.
Anyanwụ ga-agba ọchịchịrị n’ọwụwa ya
ọnwa agakwaghị enye ìhè ya.
11 Aga m ata ụwa ahụhụ n’ihi mmehie ya,
taakwa ndị na-emebi iwu ahụhụ n’ihi mmehie ha.
Ịnya isi nke onye mpako ka m ga-egwepịa,
ya na nganga onye na-adịghị eme ebere.
12 Aga m eme ka mmadụ dị ụkọ karịa ọlaedo a nụchara anụcha,
ha ga-akọ ụkọ karịa ọlaedo si Ọfịa.

---

* **13:6** 13:6 Izk 30:3; Ems 5:18; Zef 1:7; Mkp 6:17

13 N'ihi na m ga-eme ka eluigwe maa jijiji,
meekwa ka e wezuga ụwa site n'ọnọdụ ya,[†]
n'ihi oke iwe[‡] ga-ewe ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile.
Ha ga-emezu n'ụbọchị ahụ ọ ga-ezipụta oke iwe ya dị ọkụ.

14 Ọ ga-erukwa na onye ọbụla n'ime ha ga-eche ihu ya n'ụzọ gawara ebe ndị ya nọ.
Ha ga-agbarakwa ọsọ laghachi n'ala nke aka ha
dịka mgbada na-agbanarị ndị na-achụ nta,
maọbụ ụmụ atụrụ ndị na-enweghị onye na-azụ ha.
15 Onye ọbụla e jidere n'ime ha ka a ga-amapu afọ,
onye ọbụla nke e jidere ka a ga-eji mma agha gbuo.
16 A ga-etipịa ụmụ ha na-aṅụ ara n'ihu ha;
a ga-anapụ ha ụlọ ha, merụkwaa ndị nwunye ha.

17 N'ihi na lee, aga m eme ka ndị Midia pụọ imegide ha;
ọ dịkwaghị ọlaedo
maọbụ ọlaọcha ha pụrụ iji megharịa ha anya.
18 Ha ga-eji ụta ha gbatusịa ụmụ okorobịa;
ha agaghị emekwara ụmụntakịrị ebere,
maọbụ gosi ụmụ na-etopụta etopụta obi ebere.
19 Babilọn, bụ ọla mma nke alaeze niile,

† **13:13** 13:13 Heg 2:6 ‡ **13:13** 13:13 Abụ 110:5; Akw 1:12

ịma mma na ebube ndị Kaldịa,
mgbe Chineke ga-akwatu ya
ọ ga-adị ka Sọdọm na Gọmọra.
20 Ọ gaghị abụ ebe obibi ọzọ ruo mgbe ebighị ebi.
Site n’otu ọgbọ ruo n’ọgbọ ọzọ ndị mmadụ agaghị ebi n’ime ya.
Ọ dịghị onye Arebịa na-ejeghari ejeghari ga-ama ụlọ ikwu ya n’ime ya;
ndị ọzụzụ atụrụ agaghị ekwe ka atụrụ ha makpuru n’ebe ahụ.
21 Ọ ga-abụ ebe obibi nye anụ ọhịa niile bi n’ọzara.
Ụlọ dị n’ebe ahụ ga-abụkwa ebe obibi nye nkịta ọhịa,
na ikwighịkwighị,
n’ebe ahụ kwa ka ụmụ mkpi ọhịa ga na-awụgharị.
22 A ga-anụkwa ụda akwa anụ ọhịa, na ịgbọ ụja nkịta ọhịa n’ime ụlọ ha niile e wusiri ike.
Nkịta ọhịa ga-ebikwa n’ime ụlọ ọma niile dị n’ebe ahụ.
Lee na oge ha ji emezu adịla nso,
a gaghị emekwa ka oge imezu ihe ndị a dị anya.

14

1 Ma Onyenwe anyị ga-emekwara Jekọb ebere;
ọ ga-ahọpụtakwa ndị Izrel ọzọ,
meekwa ka ha lọghachi bịa biri n’ala nke aka ha.
Ọtụtụ ndị ọbịa dị iche iche ga-adịnyere ha,
soro ezinaụlọ Jekọb bikọtaa ọnụ.

2 Mba dị iche iche ga-enyere ha aka ịlọghachi n’ala ha,
nke Onyenwe anyị nyere ha.
Mba ndị a ga-aghọkwa ndị dị n’okpuru ụmụ Izrel,
ghọọkwara ha ndị ohu nwoke na nwanyị.
Ụmụ Izrel ga-adọtakwa n’agha ndị ahụ dọtara ha n’agha na mbụ,
ma chịakwa ndị ahụ kpagburu ha n’oge gara aga.

3 N’ụbọchị ahụ, Onyenwe anyị ga-eme ka ị
pụọ site n’ihe mgbu na ihe mwute, sitekwa
na ndọgbu onwe unu n’ọrụ nke ịbụ ohu unu
wetaara onwe unu, 4 unu ga-achị eze Babilọn
ọchị sị ya, Leenụ gị.

Ahaa, lee ka i si daa gị onye na-emegbu ndị mmadụ.
Lee ka ịkpa ike gị si gwụsịa!
5 N’ihi na ONYENWE ANYị anyajiela mkpara ndị na-eme ajọ ihe,
meekwa ka mkpara ndị na-achị achị,
6 nke sitere n’iwe tidasịa ndị mmadụ
na-esepụghị aka n’iti ha ihe,
nke ji nrubiga oke nke iwe ya megbuo mba dị iche iche
ya na oke mmekpa ahụ na-enweghị nkwusi.
7 Ụwa niile adaala jụ, ha enwekwaala izuike,
ha na-etipụ olu ịbụ abụ.
8 Ọ bụladị osisi junipa na osisi sida niile nke Lebanọn
na-aṅụrị ọṅụ megide gị na-asị,
“Agbajiela ike gị;

ugbu a ọ dịkwaghị onye ga-esogbu anyị ọzọ.”

9 Ala mmụọ na-eme mkpọtụ,
na-eche izute gị n’ọbịbịa gị;
ọ na-akpọte mmụọ nke ndị nwụrụ anwụ ịbịa kelee gị,
bụ ndị niile bụburịị ndị ndu n’ụwa,
ọ na-eme ka ha si n’ocheeze ha niile bilie
bụ ndị niile ahụ bụ eze na mba niile dị iche iche.
10 Ha niile ga-eji otu olu zaa,
ha ga-asị gị,
“Gị onwe gị adịghịkwa ike, dịka anyị na-adịghị ike;
Ị ghọọla otu onye n’ime anyị.”
11 Nganga ịbụ eze gị niile, na oke ụzụ ụbọ akwara gị,
ka a na-elikọta n’aja.
Ikpuru ga-aghọrọ anụ ahụ gị ebe ndina;
ọ bụkwa ikpuru ga-aghọ ihe mkpuchi ahụ gị.

12 Lee ka i si site n’eluigwe daa,
gị kpakpando ụtụtụ, nwa chi ọbụbọ.
Ọ bụ ezie na ị dị ukwuu n’ebe mba niile nke ụwa nọ na mbụ,
ma lee ka e si mee ka ị bụrụ onye a tụdara n’ala.
13 N’ihi na i kwuru ya n’obi gị sị,
“Aga m arịgoro n’eluigwe,
doo ocheeze m
n’elu kpakpando niile Chineke kere;
aga m anọdụkwa n’ugwu nzukọ,

na nsọtụ ugwu nsọ ahụ dị n’elu elu ugwu,
tụọ iwu.
14 Aga m arịgo n’ebe kachasị elu nke eluigwe,
mee onwe m ka m dịrị ka Onye kachasị ihe
niile elu.”
15 Ma a ga-ewedata gị ala ruo n’ili,
ruo na nsọtụ ala mmụọ.

16 Ndị niile hụrụ gị na-elegide gị anya,
na-atule banyere ndụ gị, sị,
“Ọ bụ nwoke a bụ onye ahụ mere ka ụwa maa
jijiji,
onye mekwara ka alaeze mee mkpọtụ.
17 Ọ bụ onye a bụ onye ahụ mebiri ụwa mee ya
ka ọ dị ka ọzara?
Ọ bụ ya tikpọrọ obodo ukwu ya niile,
jụkwa ịhapụ ndị ọ dọtara n’agha ka ha laa?”

18 Ndị eze mba niile dị iche iche
na-edina na nsọpụrụ n’ime ili ha.
19 Ma ozu gị ka a tụpụrụ
dịka alaka osisi rụrụ arụ, nke gbajiri agbaji.
Ọ bụkwa ozu ndị niile e gburu n’agha,
na ozu ndị e ji mma agha mapuo afọ,
ndị na-arịdaru n’olulu nkume, ka e ji
kpuchie gị n’ili gị.
E, ozu gị dị ka ozu nke ịnyịnya zọtọrọ ụkwụ.
20 A gaghị eli gị dịka e si lie ndị eze ndị ọzọ,
n’ihi na i bibiela ala gị.
I gbukwaala ndị gị.

A gaghị akpọtụkwa aha ụmụ ụmụ

ndị na-emebi iwu ọzọ.
21 Dozienụ ebe a ga-anọ gbuo ụmụ ya ndị ikom,
n’ihi mmehie nke ndị bụ nna ha.
Ha agaghị ebili nweta ala ahụ,
mee ka elu ụwa jupụta n’obodo ha niile.

22 N’ihi na mụ bụ ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile kwupụtara sị,
“Aga m ebili megide ha;
aga m esitekwa na Babilọn bipụ aha ndị fọdụrụ,
na ụmụ ha na ụmụ ụmụ ha.
Otu a ka ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile kwubiri ya.
23 Aga m eme ka Babilọn ghọọ ụlọ obibi nye ikwighịkwighị,
na ebe mmiri ga na-adọkọ.
M ga-eji azịza ịla n’iyi zachapụ ha.”
Otu a ka ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile kwubiri ya.

Amụma e buru megide Asịrịa

24 ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile aṅụọla iyi kwuo sị,
“N’ezie, dịka m si tụọ ya n’obi m, otu a ka ọ ga-emekwa.
Ọ ga-eguzosikwa ike dịka m si zube ya.
25 M ga-etipịa ndị Asịrịa n’ala m,
n’elu ugwu m ka m ga-anọ zọpịa ha n’okpuru ụkwụ.
A ga-ebupụ ibu arọ ya site n’ahụ ndị m,
a ga-ewezugakwa ibu arọ ya site n’ubu ha.”

26 Nke a bụ nzube ahụ nke ezubere maka ụwa niile;

nke a bụkwa aka ahụ esetipụrụ n’elu mba
niile dị iche iche.
27 N’ihi na ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe
niile, bụ dike n’agha, ezubela ime ya. Onye
kwa pụrụ ịgbanwe nzube ya?
O setịpụla aka ya, onye pụrụ ime ka o
weghachi ya azụ?

Amụma e buru megide ndị Filistia

28 Amụma a bịara n’afọ ahụ eze Ehaz nwụrụ:
29 Unu aṅụrịla ọṅụ, unu ndị Filistia,
maka na mkpọrọ e ji eti unu ihe agbajiela;
Ọ bụ ezie na ọ gbajiela, ma ihe ga-esite n’ọdụdụ
agwọ ahụ pụta bụ ajụala,
mkpụrụ ya ga-abụ agwọ ọjọọ, nke na-
amagharị ebe niile.
30 Ndị bụ nnọọ ogbenye ga-achọta ihe oriri,
ndị mkpa na-akpa ga-ebikwa n’udo.
Ma aga m eji agụụ na ụnwụ
laa ndị fọdụrụ ndụ n’etiti unu n’iyi.

31 Kwasie akwa ike gị ọnụ ụzọ ama! Tie mkpu gị
obodo!
Tụọnụ oke egwu unu ndị Filistia.
N’ihi na lee, ndị agha a zụziri azụzi si n’ugwu
na-abịa imegide gị.
Ọ dịghị onye na-aga iche n’etiti ahịrị ha.
32 Ọsịsa dị aṅaa ka anyị ga-enye
ndị ozi si na mba ahụ?
Gwa ha na ONYENWE ANYỊ emeela ka Zayọn
guzosie ike.
Ọ bụkwa n’ime ya ka ndị ya e wedara n’ala
ga-achọtara onwe ha ebe mgbaba.

15

Amụma e buru banyere Moab

1 Amụma megide Moab:
Ar dị na Moab a laala n’iyi,
a lara ya n’iyi naanị n’otu abalị.
Kia dị na Moab a laala n’iyi,
a lara ya n’iyi naanị n’otu abalị.*
2 Ndị niile bi na Dibọn
na-aga n’ihu ụlọ mmụọ ha ịkwa akwa. Ndị
Moab na-akwa akwa n’ihi Nebo na Medeba.
Isi ha niile bụ isi nkwọcha,
afụọnụ ha niile ka akpụchakwara.
3 Ha na-eyi akwa mkpe na-agagharị n’ezi,
mkpu akwa na-ada n’elu ụlọ, na n’ama.
Ha niile ji iti mkpu na ịkwa akwa
na-ada n’ala.
4 Heshbọn na Eleale na-eti mkpu akwa,
a na-anụ olu akwa ha ọ bụladị ruo Jehaz.
N’ihi nke a, ndị agha Moab na-eti mkpu akwa,
mkpụrụobi ha na-amakwa jijiji.

5 Ọ na-ewute mkpụrụobi m n’ihi Moab,†
ndị ya na-agba ọsọ ruo ọ bụladị n’obodo Zoa
na Eglat Shelishiya.
Ha na-akwa akwa
dịka ha na-arịgo Luhit.‡
Mgbe ha na-agbago ụzọ Heronaim,
ha na-ebe akwa mwute n’ihi mbibi
bịakwasịrị ha.
6 Mmiri Nimrim atachaala!

---

* **15:1** 15:1 Obodo Ar na Kia, bụ obodo abụọ dị mkpa n’ala ndị Moab. † **15:5** 15:5 Aịz 16:11; Jer 48:31 ‡ **15:5** 15:5 Jer 48:5

Ahịhịa akpọnwụọkwala;
ahịhịa ndụ niile agwụkwala
o nwekwaghị akwụkwọ ndụ nke fọrọ.
7 Ya mere akụnụba ha kpakọbara ndị ha chekwara
ka ha buuru gafee ofe ndagwurugwu warawara nke ọdọ mmiri osisi pọpla niile.
8 Mkpu akwa ha na-ada ụda gburugburu oke ala Moab niile;
akwa ha na-ebesi ike na-ada ruo obodo Eglaim;
abụ akwa ha na-erukwa Bịa-Elim.
9 Iyi Dibọn jupụtara n'ọbara,
ma aga m atụkwasịkwa ọ bụladị ọtụtụ ihe ndị ọzọ n'elu Dibọn!
Ọdụm ka a ga-atụkwasịrị ndị Moab§ gbapụrụ
tụkwasịkwara ndị fọdụrụ n'ala ahụ.

16

1 Ziganụ ụmụ atụrụ dịka onyinye
nye onye na-achị ala ahụ
site na Sela, gafee n'ụzọ ọzara
ruo ugwu nke Ada Zayọn.
2 Ndị inyom Moab
nọkwa n'ọnụ mmiri Anọn*
na-akwụgharị
dịka ụmụ nnụnụ e si n'akwụ ha chụpụ.

3 Moab na-asị, "Nwee mkpebi na mmụọ gị,"

§ **15:9** 15:9 2Ez 17:25; Jer 50:17 * **16:2** 16:2 Mmiri Anọn nke dị n'akụkụ ugwu oke ala ahụ, bụ iyi dị mkpa n'ala Moab Ọnụ 21:13-14

“Kwubie okwu n’ihe ị kpebiri.
Mee ka onyinyo gị dịrị ka abalị
n’etiti oke ehihie.
Zobe ndị gbapụrụ ọsọ ndụ,
ekpugheela onye na-achọ ebe nchebe.
4 Ka ndị Moab achụpụrụ achụpụ nọrọ n’etiti unu,
ghọrọ ha ebe nchebe pụọ n’aka onye mbibi ahụ.”

Onye mmegbu ahụ nwere ọgwụgwụ,
mbibi ga-akwụsịkwa,
onye ahụ na-azọda mmadụ ga-agwụchakwa site n’ala ahụ.
5 A ga-ehiwe otu ocheeze site n’ịhụnanya;
otu nwoke ga-anọkwasị n’elu ya site n’ikwesị ntụkwasị obi,
otu onye sitere n’ụlọ ikwu Devid,
bụ, onye mgbe ọ na-ekpe ikpe, na-achọ ikpe ziri ezi,†
na-emekwa ngwa ime ezi omume.

6 Anyị anụla akụkọ banyere Moab,
nụkwa ihe banyere nganga‡ ya na aghụghọ ya niile.
Obodo ahụ na-anya isi, nke nganga juru obi?
Ugbu a, lee na ịnya isi ha erijughị afọ.
7 Ya mere, ndị Moab niile na-eti mkpu akwa,
ha na-ebetara Moab akwa.
Kwasie akwa ike, nwee mwute,
n’ihi achịcha e ji mkpụrụ osisi a mịkpọrọ amịkpọ mee nke Kia Hereset.

† **16:5** 16:5 Aịz 9:6-7; Aịz 32:1; Dan 7:14; Luk 1:33; Mkp 11:15
‡ **16:6** 16:6 Jer 48:29; Ọbd 3; Zef 2:8

8 Lee ka ubi niile nke Heshbọn si tọgbọrọ n’efu;
osisi vaịnị ha niile dị na Sibma akpọnwụsịala.
E, ndị eze mba dị iche iche azọdala
ọtụtụ osisi vaịnị ọma ndị a niile n’ụkwụ.
E, osisi vaịnị ndị gbatịrị ruo Jeza,
ruokwa n’ọzara,
nke mgbọrọgwụ ha gbasara
ruo n’ọnụ osimiri.
9 N’ihi ya, ana m akwa akwa dị ka ndị Jeza§ si akwa akwa
n’ihi ubi vaịnị Sibma.
Anya mmiri akwa m ga-ede gị ahụ
gị Heshbọn, na gị Eleale,*
n’ihi na e meela ka ụzụ mkpu ọṅụ nke na-ada
mgbe a na-ewe ihe ubi n’ime gị gharakwa ịdị ọzọ.
10 Ewepụla ọṅụ na obi ụtọ site n’ubi na-amị mkpụrụ ọma,
ọ dịghị onye na-abụ maọbụ tie mkpu ọṅụ n’ubi vaịnị a gbara ogige;
ọ dịkwaghị onye na-azọchapụta mmanya m vaịnị n’ebe ịzọcha mmanya;
n’ihi na emeela m ka iti mkpu ọṅụ niile kwụsị.
11 Mkpụrụobi m na-enwe mwute n’ihi Moab dịka ụbọ akwara,
ime mmụọ m kwa n’ihi Kia Heres.
12 Mgbe Moab ga-egosipụta onwe ya n’ebe ya dị elu,
ọ na-eme naanị ka ike gwụ ya,
mgbe ọ ga-aga ikpe ekpere n’ihu mmụọ ya,

§ **16:9** 16:9 Aịz 15:4 * **16:9** 16:9 Ọnụ 32:3; Jer 48:34

o nweghị uru nke a ga-abara ha.
13 Ihe ndị a niile bụ okwu ONYENWE ANYỊ kwuru
banyere Moab na mbụ, 14 ma ugbu a ONYENWE
ANYỊ na-ekwu, sị, “Tupu afọ atọ agachaa, dịka
onye e goro ọrụ† si agụ afọ, a ga-eleli ugwu niile
Moab nwere, ya na igwe mmadụ ya bara ụba.
Ndị fọdụkwara ndụ ga-adị naanị mmadụ ole na
ole bụrụkwa ndị na-adịghị ike.”

17

Ozi e ziri banyere Damaskọs

1 Nke a bụ amụma megide Damaskọs,* isi
obodo Siria.
“Lee, Damaskọs agaghị adịkwa! Ọ gaghị abụkwa obodo ọzọ,
kama ọ ga-aghọ mkpọmkpọ ebe, nke zedara ezeda.
2 Ọ dịkwaghị onye ga-ebi n’ime n’obodo niile nke Aroea,
ọ ga-adịrị igwe atụrụ na ehi dị iche iche, ndị ga-amakpu,
ọ dịkwaghị onye ga-eme ka egwu tụọ ha n’ebe ahụ.
3 Ebe e wusiri ike nke Ifrem agaghị adịkwa,
ya na ike alaeze nke sị Damaskọs,
ndị fọdụrụ nke Aram ga-adị ka
ebube nke ndị Izrel,”
otu a ka ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile kwubiri ya.

---

† **16:14** 16:14 Job 7:1; 14:6; Aịz 21:16 * **17:1** 17:1 Jen 14:15; 15:2; 2Ez 16:9; Jer 49:23; Ems 1:3-5; Zek 9:1; Ọrụ 9:2

4 “N’ụbọchị ahụ, a ga-eme ka nsọpụrụ Jekọb nwere bụrụ ihe e wedara n’ala.
Abụba dịkwa ya n’ahụ ga-atalata.
5 Ọ ga-adị ka ubi e si n’ime ya wee ihe mkpụrụ site n’ọka guzoro ọtọ,
na-achịkọta mkpụrụ n’ogwe aka ha
dịka mgbe mmadụ na-atụtụkọta mkpụrụ site n’igbo ọka
n’ime Ndagwurugwu Refaim.
6 Ma ọ bụ ole na ole n’ime mkpụrụ ahụ ga-afọdụkwa,
dịka mgbe a kuchasịrị osisi oliv,
hapụ mkpụrụ abụọ maọbụ atọ, nke dị n’alaka kachasị elu,
maọbụ mkpụrụ anọ maọbụ ise a hapụrụ n’ọnụ ọnụ alaka nke ahụ mịrị mkpụrụ.”
Otu a ka ONYENWE ANYỊ, Chineke Izrel kwubiri ya.

7 N’ụbọchị ahụ, ha ga-echeta onye kere ha,
nweekwa nsọpụrụ n’ebe Onye nsọ nke Izrel nọ.
8 N’ụbọchị ahụ, ha agaghị elekwasịkwa chi ha dị iche iche anya ka ha nyere ha aka.
Ha agakwaghị efe ihe ndị ahụ ha ji aka ha mee.†
Ha agakwaghị asọpụrụ chi nwanyị ha bụ Ashera,‡
maọbụ ebe ịchụ aja ụda na-esi isi ụtọ nke mkpịsịaka kpụrụ.

† **17:8** 17:8 Aịz 2:8; 31:7 ‡ **17:8** 17:8 Ashera bụ chi nwanyị ndị Kenan. Ọ bụ osisi ka e ji egosipụta oyiyi ya na ọtụtụ ebe ịchụ aja ya. Nkp 3:7; Dit 12:3; 16:21

9 N'ụbọchị ahụ, obodo ha niile e wusiri ike, nke
ha hapụrụ n'ihi ndị Izrel, ga-adị ka ebe ahapụrụ
ahapụ nye oke ọhịa na ahịhịa nke ọhịa. Ebe niile
ga-abụ nnọọ mkpọmkpọ ebe.
10 N'ihi na ị chezọla Chineke onye na-azọpụta gị.
I chetaghị Nkume ahụ, nke bụ ebe mgbaba gị.
Ya mere, ọ masịkwa gị kụọ ihe ọkụkụ dị iche iche nke dị ụtọ,
maọbụ manye alaka osisi vaịnị ị si n'ala ọzọ bubata,
11 ọ bụrụkwa na i mee ka ha too n'ụbọchị ahụ ị kụnyere ha n'ala,
maọbụ na ha mara ifuru n'ụtụtụ ụbọchị ahụ ị kụnyere ha n'ala,
ị gaghị aghọta mkpụrụ ọ mịrị,
n'ihi na ọ bụ naanị ọrịa na ihe mgbu ka ha ga-ewetara gị.

12 Ahaa, lee ụzụ nke ọtụtụ mmadụ na-eme,
nke yiri mkpọtụ oke osimiri.
Ọ bụ mkpọtụ nke mba dị iche iche;
ha na-eme mkpọtụ dị ka nnugharị nke ọtụtụ osimiri.
13 Ọ bụ ezie na ha na-agbọ ụja dịka mkpọtụ nke oke osimiri,
ma Chineke ga-abara ha mba nke ga-eme ka ha gbaa ọsọ.
A ga-achụsa ha dịka ifufe si efesa igbugbo ọka,
na dịka mpempe akwụkwọ ifufe siri ike na-ebugharị gburugburu gburugburu.
14 N'anyasị, ha na-eme ka oke egwu dịrị,
tutu ruo ụtụtụ, ha adịghịkwa.

Nke a bụ ihe nketa dịịrị ndị ahụ na-apụnara anyị
ihe anyị nwere n'ike.
E, ọ bụ ihe nza ruru ndị ahụ ji ike na-anakọrọ
anyị ihe anyị nwere.

18

Amụma e buru banyere Kush

1 Ahụhụ ga-adịrị ala ahụ a na-anụ ụzụ ọtụtụ nku
n'ime ya,*
ala ahụ dị n'ofe iyi ukwu niile nke Kush.†
2 Ala nke na-ezipụ ndị ozi ya site n'osimiri,
bụ ndị na-eji ụgbọ mmiri papịrọs n'aga n'elu
mmiri.

Gaanụ ngwangwa, unu ndị ozi dị nkọ
gakwuru ndị toro ogologo nke ahụ ha na-akwọ
mụrụmụrụ,
gakwuru ndị a na-atụ egwu n'ebe niile,
mba na-achọ okwu na ụka, nke na-azọpịakwa
azọpịa,
ndị osimiri dị iche iche kewara ala ha.

3 Unu niile bi n'elu ụwa dum,
na unu ndị nwere ebe obibi n'ụwa, geenụ m
ntị.
Mgbe e buliri ọkọlọtọ elu n'elu ugwu niile,
lee anya;
mgbe a fụrụ opi ike,
gee ntị.

---

* **18:1** 18:1 Maọbụ, ụzụ igurube † **18:1** 18:1 N'oge Aịzaya onye amụma, ndị Kush n'achị Ijipt. Mgbe ha chọrọ ibuso ndị Asịrịa agha, ha rịọrọ ndị Palestin ka ha nyere ha aka.

4 N'ihi na ihe ndị a bụ ihe ONYENWE ANYị gwara m,
"Aga m anọ jụụ na-elepụ anya site n'ebe obibi m,
dịka mgbe igirigi na-ada n'oge okpomọkụ nke owuwe ihe ubi,
na dịka anyanwụ si acha n'oge okpomọkụ."
5 N'ihi na tupu oge owuwe ihe ubi eruo, mgbe ifuru dapụsịrị,
mgbe okoko na-aghọ mkpụrụ vaịnị nke ka na-achata achata,
ọ ga-eji mma oge gbuchapụ ụmụ alaka ya,
ọ ga-egbutu ma wezugakwa alaka ndị ahụ na-awasa awasa.
6 A ga-ahapụ ozu ndị agha ha
ka anụ ufe nke ugwu na ụmụ anụ ọhịa rie ha.
Ụmụ nnụnụ ga-eri anụ ha n'oge okpomọkụ,
ma ụmụ anụ ọhịa ga-eri ha n'oge oyi.
7 Ma mgbe ahụ, a ga-ewetara ONYENWE ANYị,
Onye pụrụ ime ihe niile onyinye dị iche iche,
site na ndị toro ogologo, ndị ahụ na-akwọ mụrụmụrụ,
site na ndị a na-atụ egwu n'ebe niile,
bụ mba ndị okwu na ụka,‡ nke na-azọpịakwa azọpịa,
ndị osimiri dị iche iche kewara ala ha.
A ga-eweta onyinye§ a n'Ugwu Zayọn, n'ebe ahụ a na-akpọku aha ONYENWE ANYị, Onye pụrụ ime ihe niile.

---

‡ **18:7** 18:7 Maọbụ, asụsụ dị iche § **18:7** 18:7 Abụ 72:10; Aịz 16:2; Zef 3:10

19

Amụma e buru banyere Ijipt

1 Nke a bụ amụma megide Ijipt:
Lee, ONYENWE ANYỊ na-abịa imegide Ijipt,
ọ na-anọkwasịkwa n'eluigwe ojii nke na-agba ọsọ.
Arụsị ndị Ijipt niile na-ama jijiji n'ihu ya.
Ọzọ, n'ihi ụjọ obi ndị Ijipt na-agbaze n'ime onwe ha.

2 "Aga m akpali ndị Ijipt mee ka ha lụọ ọgụ n'etiti onwe ha.
Nwanne ga-emegide nwanne ya,
onye agbataobi ga-emegidekwa onye agbataobi ya;
obodo ga-emegide isi obodo;
otu a kwa, alaeze ga-emegidekwa alaeze.
3 Ndị Ijipt ga-ada mba n'ime mmụọ ha,
aga m eme ka nzube ha niile bụrụ ihe efu,
ha ga-ajụta arụsị na mmụọ ndị nwụrụ anwụ ase,
jụọkwa ndị na-ajụta mmụọ ọjọọ ase na ndị dibịa afa.
4 Onyenwe anyị, bụ ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile ekwuola ya sị,
Ọ bụ n'aka eze afọ tara mmiri,*
nke na-adịghị eme ebere,
ka m ga-enyefe ndị Ijipt, ka ọ bụrụ onye ga-achị ha."

5 Mmiri dị n'osimiri ga-atada;

---

* **19:4** 19:4 Eze Shabaka, onye Kush chịrị ala Ijipt na senchuri nke asaa. Aịz 20:4; Jer 46:26; Izk 29:19

ọ ga-atakwa takọrọkwa.
6 Ụzọ niile osimiri Ijipt ahụ si asọgharị
ga-atalata bido n’isi isi.
Ahịhịa riidi niile na amị niile ga-akpọnwụsịkwa.
7 Ahịhịa ndụ niile dị n’akụkụ Naịl ga-akpọnwụ,
ifufe ga-efesakwa ha.
Mkpụrụ niile a kụrụ n’ebe ahụ ga-ala n’iyi,
ihe niile ga-anwụ.
8 Ndị ọkụ azụ ga-asụ ude, kwaa ụwa,
na ndị niile na-atụba nko azụ n’ime Naịl,
ndị na-agha ụgbụ n’elu mmiri
ga-ata ahụ.
9 Ndị n’arụ ọrụ flakisi etiri eti ga-eru ụjụ,
na ndị na-akpa akwa ọcha ka olileanya ha ga-agharịpụ.
10 Obi ụtọ agaghị adịkwara ndị na-esite n’ịkpa akwa enweta ego,
ha na ndị ọrụ dị iche iche a na-akwụ ụgwọ.

11 Naanị ndị nzuzu ka ndịisi Zoan bụ,
ndụmọdụ na-enweghị isi ka ndị na-adụ eze Ijipt ọdụ na-enye.
Ị ga-esi aṅaa gwa Fero,
“Abụ m otu n’ime ndị maara ihe,
onye si n’agbụrụ ndị eze ochie”?

12 Ebee ka ndị ikom gị ahụ maara ihe nọ ugbu a?
Ka ha gosi gị ma meekwa ka ị maara,
ihe ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile
zubere megide Ijipt.
13 Ndịisi obodo Zoan aghọọla ndị nzuzu,

ndịisi obodo Memfis† aghọkwaala ndị e
duhiere eduhie;
ndị bụ nkume isi nkuku nke ndị ya niile
eduhiela ndị Ijipt ụzọ.
14 ONYENWE ANYỊ awụnyela n'ime ha
mmụọ nzuzu nke uche na-ezughị oke;
nke mere ka Ijipt na-adagharị n'ihe niile ọ na-eme
dịka onye ṅụbigara mmanya oke si adagharị
n'ihe ọ gbọrọ.
15 Ọ dịghị ihe Ijipt nwere ike ime,
isi maọbụ ọdụ; alaka nkwụ maọbụ osisi
achara.
16 N'ụbọchị ahụ, ndị ikom Ijipt ga-adị ka ndị
inyom, ha ga na-ama jijiji n'egwu n'ihi aka ahụ
ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile weliri elu
imegide ha. 17 Ala Juda ga-ewetara ndị Ijipt oke
egwu, oke ụjọ ga-atụ onye ọbụla akpọtaara aha
Juda, n'ihi ihe ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe
niile na-ezube megide ha.
18 N'ụbọchị ahụ, obodo ise n'ime ala Ijipt ga-
asụ asụsụ Kenan, ṅụọ iyi irubere ONYENWE ANYỊ,
Onye pụrụ ime ihe niile isi. Otu n'ime obodo ndị
a ka a ga-akpọ Obodo anwụ.
19 N'ụbọchị ahụ, ebe ịchụrụ ONYENWE ANYỊ aja
ga-adị n'etiti ala Ijipt.‡ A ga-ewukwa otu ogidi
ncheta nye ONYENWE ANYỊ n'oke ala ha. 20 Nke a
ga-abụ ihe ama na ihe ngosi, na ONYENWE ANYỊ,
Onye pụrụ ime ihe niile nọkwa n'Ijipt. Mgbe
ha kpọkuru ONYENWE ANYỊ maka ndị na-emegbu
ha, ọ ga-aza ha, ọ ga-ezitere ha onye nzọpụta,

† **19:13** 19:13 Memfis bụ isi obodo ndị Ijipt n'oge ochie. Izk 30:13; Hos 9:6 ‡ **19:19** 19:19 Jen 28:18; Ọpụ 24:4; Jos 22:10,26,27

onye ga-azọpụta ha. 21 Ya mere, ONYENWE ANYỊ
ga-eme ka ndị Ijipt mara onye ọ bụ, n'ụbọchị
ahụ, ha ga-amata ONYENWE ANYỊ, jirikwa ịchụ
aja na onyinye fee ya. Ha ga-ekwe ONYENWE
ANYỊ nkwa debekwa ya. 22 ONYENWE ANYỊ ga-eti
Ijipt ihe otiti, ma ọ ga-agwọkwa ha. Ndị Ijipt ga-
alọghachikwute ONYENWE ANYỊ, ọ ga-aṅakwa ntị
n'arịrịọ ha gwọọkwa ha.

23 N'ụbọchị ahụ, a ga-enwe okporoụzọ atụliri
atụli nke ga-esite na Ijipt ruo Asịrịa. Ndị Asịrịa
ga-aga Ijipt, ndị Ijipt ga-agakwa Asịrịa, ndị Ijipt
na ndị Asịrịa ga-eso fee ofufe. 24 N'ụbọchị ahụ ka
Izrel ga-abụ nke atọ imezu Ijipt na Asịrịa, bụrụ
ngọzị n'ụwa. 25 ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime
ihe niile ga-agọzi ha, na-asị, "Ka ngọzị dịrị Ijipt,
ndị m, dịrị Asịrịa nke bụ akaọrụ m, na Izrel ihe
nketa nke m."

20

Amụma e bụrụ banyere Ijipt na Kush

1 N'afọ ahụ, Sagọn, eze Asịrịa, zipụrụ
ọchịagha onye ọkwa ya kasị ukwuu, ka ọ gaa
buso Ashdọd agha. Ọ gara meriekwa ya n'agha.
2 N'oge ahụ ONYENWE ANYỊ kwuru okwu site
n'ọnụ Aịzaya nwa Emọz. Ọ sịrị ya, "Yipụ
uwe mkpe iyi n'ahụ, ya na akpụkpọụkwụ dị
gị n'ụkwụ." O mere otu a, ọ gbaara ọtọ,
jegharịakwa n'ụkwụ efu.

3 Mgbe ahụ, ONYENWE ANYỊ sịrị, "Dị ka ohu m
Aịzaya si gbara ọtọ jegharịa n'ụkwụ efu afọ atọ

ndị a niile, ọ bụ ihe ama na ihe ịdọ aka na ntị na-
egosi ihe gaje ịbịakwasị ndị Ijipt na ndị Kush.*
4 N'ihi na otu a ka eze Asịrịa ga-esi kpụrụ ndị
Ijipt na ndị Kush ọ dọtara n'agha. Ha ga-agba
ọtọ na-ejegharị n'ụkwụ efu, ma nwantakịrị ma
okenye. Otule ha gba ọtọ ga-abụrụ Ijipt ihe ihere.
5 Egwu ga-ejide ndị ahụ niile nwere nchekwube
n'ike Kush, na ndị ahụ niile jiri Ijipt nyaa isi ga-
ada mba. Ihere ga-emekwa ha.† 6 N'ụbọchị ahụ,
ndị ahụ dịnyeere ha, bụ ndị bi n'ọnụ mmiri ha
ga-asị, 'Ọ bụrụ na ihe dị otu a dakwasịrị ndị Ijipt
anyị tụkwasịrị obi inyere anyị aka, na ịnapụta
anyị site n'aka eze Asịrịa, ebeekwanụ ka anyị
ga-agbaga?' "

21

Amụma e buru banyere Babilọn

1 Amụma megide ọzara nke dị n'akụkụ oke
osimiri:

Dịka oke ifufe si n'ọzara Negeb na-efebiga,
ka onye na-eme ihe ike ga-esi n'ọzara bịa,
site n'ala nke oke egwu.

2 Ahụrụ m ọhụ dị egwu, ọhụ oke mbibi,
na ọhụ oke nrara nye n'aka ndị mbibi, n'ebe onye na-apụnara mmadụ ihe n'ike na-akwakọta ngwongwo.
Bilienụ unu ndị agha Elam, buonu agha! Unu ndị agha Midia, gbaanụ obodo gburugburu!

---

* **20:3** 20:3 Nke a bụ mgbago Naịl † **20:5** 20:5 Aịz 30:3-5; 31:1; Izk 29:6-7

Aga m eme ka ịsụ ude na mmegbu niile
kwụsị.

3 N’ihi nke a, ahụ m niile nọ n’oke ihe mgbu,
oke ihe mgbu* zuru m ahụ, dịka ihe mgbu
nke nwanyị ime na-eme.
Amara m jijiji n’ihi ihe m nụrụ,
ihe m na-ahụ na-agbagwoju m anya.
4 Obi m anọkwaghị jụụ,
oke ọma jijiji na-eme ka m tụọ egwu;
chi ojiji nke m na-ele anya ya
aghọọlara m ihe ịma jijiji.

5 Ha na-akwado tebul.
Ha na-edozi ute ịnọdụ ala,
ha na-eri, ha na-aṅụ.
Bilienụ ndịisi agha,
teekwanụ ọta niile mmanụ!
6 Ihe a ka Onyenwe anyị gwara m,
“Gaa, guzobe onye nche,
ka o kwuo ihe ọ na-ahụ.
7 Mgbe ọ hụrụ ụgbọ agha,
na usuu ịnyịnya,
na ndị na-agba ịnyịnya ibu,
maọbụ ndị na-agba ịnyịnya kamel ka ha na-
abịa abụọ abụọ,
gwa ya ka o lezie ha anya nke ọma,
nọọkwa na njikere.”
8 Onye nche na-elepụ anya tiri mkpu dịka
ọdụm, sị,
“Onyenwe m, n’ehihie ụbọchị niile ka m na-
eguzo n’elu ụlọ nche,

* **21:3** 21:3 Ya bụ, ahụ ụfụ

n’ọnọdụ nche m ka m na-eguzokwa abalị
niile.
9 Lee, otu nwoke nọ n’ime ụgbọ agha na-abịa,
ya na ndị nọ n’elu ịnyịnya na-abịa abụọ
abụọ.
O nyeghachiri ọsịsa ahụ,
‘Babilọn adaala, e ọ daala,
arụsị niile apịrị apị nke chi ya niile
a kurisiela tọgbọrọ n’ala.’ ”

10 O, ndị m, ndị a zọchara azọcha, dịka ọka a
zọchara n’ebe ịzọcha ọka,
agwala m unu ihe
ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile
bụ Chineke Izrel kwuru.

Amụma banyere Edọm

11 Nke a bụ amụma megide Duma:
Otu onye si na Sia na-akpọ m oku,
“Onye nche, gịnị ka ọ fọdụrụ tupu chi abọọ?
Onye nche, gịnị ka ọ fọdụrụ tupu chi abọọ?”
12 Onye nche zara sị,
“Chi ọbụbọ na-abịa, abalị na-abịakwa.
Ọ bụrụ na ị chọrọ ịjụ ajụjụ, jụọnụ ajụjụ,
ma laghachikwa ọzọ.”

Amụma e buru banyere Arebịa

13 Amụma megide Arebịa:
Unu ndị ije niile nke Dedan,
ndị na-anọ ọnọdụ abalị n’oke ọhịa nke
Arebịa,
14 kuterenụ ndị ahụ bịakwutere unu akpịrị
na-akpọ nkụ mmiri ọṅụṅụ;
unu ndị bi n’ala Tema,

buterenụ ndị gbakwutere unu ọsọ ndụ nri.
15 N'ihi na ọ bụ site n'agha
nke e ji mma agha egbu ndị mmadụ,
na agha e ji akụ agbatu mmadụ
ka ha si na-agbapụ ọsọ.
16 Nke a bụ ihe Onyenwe anyị sịrị m, "Tupu
otu afọ agwụ, dị ka esi agụ afọ onye ohu e goro
ọrụ, ịma mma Keda ga-agwụsị. 17 Ndị fọdụrụ
ndụ n'ime ndị na-agba ụta, ndị bụ dike n'agha
na Keda, ga-adị mmadụ ole na ole." ONYENWE
ANYỊ, bụ Chineke Izrel ekwuola ya.

22

Amụma e buru banyere Jerusalem

1 Amụma megide ndagwurugwu nke ọhụ.
Ọ bụkwa gịnị na-eme unu ugbu a
nke mere na unu niile rịgooro n'elu ụlọ?
2 Gị obodo jupụtara n'oke ọgbaaghara,
gị obodo oke ụzụ na-aṅụrị obi ụtọ?
Ndị unu niile nwụrụ anwụghị n'ime ọgbọ agha,
ma ọ bụkwanụ site na mma agha.
3 Ndịisi unu niile agbapụchaala.*
E jidechara ha niile na-enweghị àkụ ọbụla a
gbapụrụ.
Unu niile e jidere ka a dọkpụụrụ n'otu dịka ndị
mkpọrọ
bụ ndị ahụ gbapụrụ ọsọ mgbe ndị iro ka
nọrịị ebe dị anya.
4 N'ihi nke a, asịrị m, "Lepụnụ m anya ka m
nọọrọ onwe m;
ka m bee akwa dị ilu.

---

* **22:3** 22:3 Maọbụ, agbaala ọsọ

Unu anwakwala ịkasị m obi,
n'ihi mbibi e bibiri ndị m."

5 Onyenwe anyị, bụ ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile, nwee otu ụbọchị
ụbọchị ọgbaaghara na nzọda na ihe nke ịgba mmadụ gharịị,
n'ime ndagwurugwu nke ọhụ,
ọ bụ ụbọchị itida mgbidi
na nke itiku ugwu niile mkpu akwa.
6 Elam bu akpa àkụ,
ya na ndị nọkwasịrị n'elu ụgbọala na ịnyịnya ha;
Kia ewepụtakwala ọta.
7 Ụgbọala jupụtara na ndagwurugwu unu niile mara mma;
ndị na-agba ịnyịnya anọchisiela ọnụ ụzọ niile e si abanye n'obodo unu.

8 Onyenwe anyị wezugara ihe nchedo niile nke Juda,
n'ụbọchị ahụ unu legidere anya
na ngwa agha dị n'Ụlọeze dị n'Oke ọhịa.
9 Unu hụrụ na mgbidi obodo Devid
nwere ọtụtụ mgbawa n'ebe dị iche iche na ya.
Unu chekọtara mmiri
n'ọdọ mmiri nke ala ala.
10 Unu gụrụ ụlọ dị na Jerusalem ọnụ,
tiwaa ụfọdụ ụlọ iji mee ka mgbidi sie ike.
11 Unu gwuru ọdọ mmiri n'etiti mgbidi abụọ
maka ichekwa mmiri si n'ọdọ mmiri ochie,
ma unu elekwasịghị Onye ahụ kere ya anya,

unu ejikwaghị Onye ahụ tụrụ atụmatụ ya
site na mgbe gara aga kpọrọ ihe.

12 Onyenwe anyị, ONYENWE ANYị, Onye pụrụ ime
ihe niile,
kpọrọ unu ụbọchị ahụ
ka unu kwaa akwa, ruo ụjụ,
kpụchaa agịrị isi unu ma yirikwa akwa
mkpe.
13 Ma lee, e nwere obi ụtọ, na-egwuri egwu;
igbu ehi na igbu atụrụ,
iri anụ nakwa ịṅụ mmanya.
Unu na-asị, "Ka anyị rienụ, ṅụọkwanụ,
n'ihi na echi ka anyị ga-anwụ."
14 ONYENWE ANYị, Onye pụrụ ime ihe niile,
ekpugheerala m mee ka m nụrụ, "N'ezie, agaghị
ekpuchiri unu mmehie a ruo ụbọchị unu ga-
anwụ." Ọ bụ ihe Onyenwe anyị, bụ ONYENWE
ANYị, Onye pụrụ ime ihe niile kwuru.
15 Otu a ka Onyenwe anyị, bụ ONYENWE ANYị,
Onye pụrụ ime ihe niile, kwuru:
"Gaa, gwa odozi akụ a bụ Shebna,
nke bụ onye na-elekọta ụlọ ukwu eze:
16 Gịnị ka ị na-eme n'ebe a, onye nyekwara gị
ikike
na i gwuwaara onwe gị ili n'ebe a,
na-egwuwakwa ili gị n'ebe dị elu
na-akapụtara onwe gị ebe izuike n'ime
nkume ahụ?

17 "Kpachara anya, ONYENWE ANYị na-aga ịkpata
gị aka,
tufuo gị n'ebe dị anya, gị dike na nwoke.

18 Ọ ga-afịkọta gị okirikiri dịka bọlụ,
tufuo gị n'obodo sara mbara.
N'ebe ahụ ka ị ga-anọ nwụọ,
n'ebe ahụ kwa ka ụgbọala gị nke i ji anya isi
ga-aghọ ihe ihere nye ezinaụlọ onyenwe gị.
19 Onyenwe anyị ga-achụpụkwa gị site n'ọkwa
gị,
na sitekwa n'ọnọdụ gị dị elu, dọda gị n'ala.
20 "N'ụbọchị ahụ, aga m akpọ ohu m, Eliakịm,
nwa Hilkaya. 21 Aga m eyikwasị ya uwe ọrụ
gị, kekwasịkwa ya ihe ike n'ukwu, werekwa ike
ọchịchị ahụ i nwere na mbụ nyefee ya. Ọ ga-
abụkwara ndị Jerusalem na ndị Juda nna. 22 Aga
m enyefekwa ya n'aka ihe ntụghe ụzọ nke ụlọ
Devid. A ga-emeghe ihe niile ọ sị na a ga-emeghe,
mechiekwa ihe niile ọ sị na a ga-emechi, 23 Aga m
eme ka o guzosie ike dịka ǹtu a kpọgidere n'aja
ụlọ. Ocheeze ya ga-ewetara ụlọ nna ya nsọpụrụ.
24 A ga-ekokwasị ya ebube nke ezinaụlọ ya, ụmụ
ya na ụmụ ụmụ ya, ihe niile nke dị nta, site na
ite na efere, sitekwa n'ọba ruo na karama niile.
25 "N'ụbọchị ahụ," ka ONYENWE ANYỊ, Onye
pụrụ ime ihe niile kwubiri, "N'oge ahụ, ǹtu ahụ
a kpọgidesịrị ike n'aja ụlọ ga-apụ n'ọnọdụ ya,
a ga-akpajipụ ya ọ dapụ n'ala. Ibu niile nke
kokwasịrị n'elu ya ka a ga-egbuda n'ala." N'ihi
na ONYENWE ANYỊ ekwuola ya.

23

Amụma e buru banyere Taịa

1 Nke a bụ amụma megide Taịa:
Tienụ mkpu akwa, unu ụgbọ mmiri nke Tashish

n'ihi na e bibiela Taịa,
ahapụla ya na-enweghị ụlọ ọbụla maọbụ ọnụ mmiri mbata.
Ozi erutela ha aka
site n'obodo Saiprọs.

2 Derenụ duu, unu ndị bi n'ala ahụ osimiri gbara gburugburu.
Unu ndị na-azụ ahịa na Saịdọn,
ndị na-ezipụ ụgbọ mmiri na-aga n'osimiri, kwaanụ akwa.
3 N'elu ọtụtụ mmiri dị ukwuu,
ka mkpụrụ ọkụkụ Shihoa si bịa,
owuwe ihe ubi nke Naịl bụ ihe uru ahịa Taịa,
ọ ghọrọ ọma ahịa nke mba dị iche iche.

4 Ka ihere mee gị, Saịdọn, na gị bụ ebe e wusiri ike nke osimiri,
n'ihi na oke osimiri ekwuola okwu;
"Ime emetụbeghị m, nke m ji amụpụta nwa;
o nwebeghị mgbe m ji zụpụta ụmụ ndị ikom maọbụ ụmụ ndị inyom tozuru oke."
5 Mgbe ozi ga-abịara ndị Ijipt,
ha ga-anọ na mwute n'ihi ozi si Taịa.

6 Gabiganụ ruo Tashish
tisienụ mkpu akwa ike, unu ndị bi n'ala mmiri gbara gburugburu.
7 Nke a ọ bụ obodo ahụ ọṅụ na-ejupụta n'ime ya oge niile?
Obodo ahụ dịrịla kemgbe oge gara aga?
Nke a ọ bụ ihe fọdụrụ n'obodo ahụ

ndị ya na-esi n’ime ya pụọ gaa n’ebe dị anya
iwu obodo ọzọ?
8 Onye zubere ihe dị otu a megide Taịa,
bụ mba na-ekpube ndị ọzọ okpueze,
mba nke ndị ahịa ya bụ ụmụ eze,
nke ndị ọzụ ahịa ya bụ ndị a na-asọpụrụ
n’ụwa?
9 Ọ bụ ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile
zubere ya,
n’ihi iweda n’ala mpako na ịma mma ya
niile,
na iwetara ndị niile a na-asọpụrụ n’ụwa
nleli.

10 Gaanụ kọọ ala ubi unu dịka ha na-eme
n’akụkụ Naịl,
unu ụmụada Tashish,
n’ihi na unu enwekwaghị ọnụ mmiri.
11 ONYENWE ANYỊ esetipụla aka ya n’elu osimiri
mee ka alaeze ha niile maa jijiji.
O nyela iwu banyere Fonisia*
ka e bibie ebe ya niile nke wusiri ike.
12 Ọ sịrị, “Ị gaghị aṅụrị ọṅụ ịṅụ mmanya n’oke
oriri ọzọ,
gị ada Saịdọn na-amaghị nwoke, nke a na-
emegbu emegbu.

“Bilie, gafee garuo Saiprọs,
ọ bụladị n’ebe ahụ, ị gaghị enweta ezumike.”
13 Lee anya n’ala ndị Kaldịa,
ndị a gụpụrụla ugbu a na mmadụ!
Ndị Asịrịa mere ya

* **23:11** 23:11 Ya bụ, Kenan

ka ọ bụrụ ebe obibi nye anụ ọhịa na-ebi n’ọzara.
Ha wuliri ụlọ nche ha niile dị elu gburugburu
tikpọọ ebe ya niile e wusiri ike,
mee ha ka ha tọgbọrọ n’efu ghọọ mkpọmkpọ ebe.

14 Tienụ mkpu akwa, unu ụgbọ mmiri Tashish niile dị n’oke osimiri,
n’ihi na e mebiela ebe unu niile e wusiri ike.
15 A gaghị echeta Taịa ọzọ, tutu iri afọ asaa
agafee, nke bụ ogologo ụbọchị ndụ onye eze.
Mgbe oge ahụ zuru, Taịa ga-adịkwa ka nwanyị
akwụna e jiri rọọ abụ dị otu a:
16 “Welite ụbọ akwara, jegharịa n’ime obodo,
gị nwanyị akwụna e chefuru echefu;
kpọzie ụbọ gị nke ọma, bụọ ọtụtụ abụ,
ka e si otu a mee ka ị bụrụ onye e chetara echeta.”
17 E, mgbe iri afọ asaa gasịrị, ONYENWE ANYỊ ga-
eleta Taịa. Ọ ga-alaghachi n’ọrụ ya dịka nwanyị
akwụna, ya na alaeze niile dị n’ihu elu ụwa niile.
18 Ma uru ahịa ya niile, na ego niile ọ kpatara site
n’ịzụ ahịa ka ọ ga-edo nsọ nye ONYENWE ANYỊ.
Ha agaghị edokọkwa ha n’otu ebe izo ha, kama
uru ahịa ha niile ga-adịrị ndị niile na-ebi ezi ndụ
n’ihu ONYENWE ANYỊ. Ha ga-ejikwa ego ahụ zụọ
ihe oriri na uwe dị mma.

24

Mbibi ONYENWE ANYỊ ga-ebibi ụwa

1 Lee, na ONYENWE ANYỊ na-aga ịgba ụwa ọtọ.
Ọ na-aga ime ka ọ tọgbọrọ n’efu.

Ọ na-aga ibibicha ihe dị n’elu ụwa,
mee ka ndị bi n’ime ya gbasasịa.
2 Otu ihe ahụ ka ọ ga-eme mmadụ niile,
nye ndị nchụaja ma ndị mmadụ,
nye ụmụodibo na ndị nwe ha,
nye ndị odibo nwanyị, na nne ha ukwu,
nye ndị na-azụ ihe a na-ere ere, na ndị na-ere ihe orire;
nye ndị na-ebinye ego, na ndị a na-ebinye ego;
nye ndị ji ụgwọ, na ndị e ji ụgwọ.
3 O nweghị onye ọ ga-ahapụ.
A ga-agba ala ahụ ọtọ kwakọrọ ihe niile dị n’ime ya.
Nke a ka ONYENWE ANYỊ kwuru.

4 Ala atakọchaala, ma kpọnwụọ.
Ụwa ahụjuola anya ma kpọnwụọ.
Eluigwe na n’ụwa so na-ahụjukwa anya.
5 Ụwa bụ ihe e merụrụ emerụ site na ndị ya;
ha enupula isi n’iwu niile,
ha agbanweela ụkpụrụ ya,
mebie ọgbụgba ndụ ebighị ebi ahụ.
6 Ya mere, ọbụbụ ọnụ na-eripịa ụwa;
ndị bi n’ime ya aghaghị ịnatakwa ikpe ọmụma ha.
Ya mere ndị niile bi n’ụwa na-ere ọkụ,
ọ bụkwa naanị mmadụ ole na ole fọdụrụ.
7 Mmanya ọhụrụ atakọrọla, osisi vaịnị akpọnwụọkwala,
n’ihi ya, ndị ahụ niile ọṅụ na-ejupụta n’obi ha na-asụ ude.
8 Egwu ụtọ niile akwụsịla,

mkpọtụ nke ndị na-eri oriri dị iche iche akwụsịla.
Ụda obi ụtọ nke ụbọ akwara adịghịkwa.
9 Abụ obi ụtọ nke ya na mmanya na-eso adịghịkwa;
mmanya dị ike na-akụzi ilu n'ọnụ ndị na-aṅụ ya.
10 Obodo atọgbọrọla n'efu;
a kpọchichaala ọnụ ụzọ e si abata ụlọ ndị mmadụ ka onye ọbụla ghara inwe ike ịbata.
11 Igwe ndị mmadụ nọ n'okporoụzọ na-eti mkpu n'ihi na mmanya adịghịkwa.
Ọṅụ adịghịkwa,
otu a, ewezugakwala obi ụtọ site n'ụwa.
12 Obodo ahụ aghọọla mkpọmkpọ ebe,
e tikpọọla ọnụ ụzọ ya niile.
13 Otu a ka ọ ga-adị n'ụwa niile,
nakwa n'etiti mba niile,
dịka mgbe a na-etitusi mkpụrụ dị n'elu osisi oliv,
maọbụ mgbe ahapụrụ ụfọdụ mkpụrụ grepu n'elu osisi mgbe a ghọchasịrị ihe ubi.

14 Ma ndị niile fọdụrụ ga-eti mkpu ọṅụ;
ndị nọ n'ọdịda anyanwụ ga-eto ịdị ebube nke ONYENWE ANYỊ.
15 Ndị nọ n'ọwụwa anyanwụ ga-enye ONYENWE ANYỊ otuto.
Ndị bi n'ala nta niile osimiri gbara gburugburu
ga-ebuli aha ONYENWE ANYỊ, Chineke Izrel elu.
16 Anyị ga-anụ abụ ọma dị iche iche site na nsọtụ ụwa.

Ha ga-abụ abụ na-asị, “Otuto dịrị Onye ezi omume ahụ.”

Ma n’ezie, o nweghị olileanya dịịrị m. “Lee ka anụ ahụ m si na-akpọnwụ!
Ahụhụ dịrị m!
N’ihi na ndị ahụ na-ekwesighị ntụkwasị obi ereela anyị.
Akpịrị ego ha ka ha ji refuo anyị.”
17 Ihe egwu, na olulu, na igbudu nke onye na-esi ọnya dị na-eche unu,
unu ndị niile bi n’ụwa.
18 Onye ọbụla n’ime unu nke gbara ọsọ n’ihi ihe egwu
ga-adaba n’olulu;
onye ọbụla sitekwara n’olulu rịpụta
ga-azọnye ụkwụ ya n’ọnya.

N’ihi na mmiri nke ịla n’iyi esitela na mbara eluigwe na-ezokwasị unu.
Ntọala ụwa na-amakwa jijiji.
19 Ụwa adapịasịala;
ụwa agbawasịala;
e jirila oke ike nugharịa ụwa.
20 Ụwa ga-adagbugharị dịka onye mmanya na-egbu.
Ọ ga-aṅagharịkwa dịka osisi nke oke ifufe na-efegharị.
Ọ daala, ọ pụghịkwa ibili ọzọ,
n’ihi na njehie ya dị arọ na-anyịdakwa ya.

21 N’ụbọchị ahụ,

ONYENWE ANYỊ ga-ata ike usuu niile dị
n'eluigwe ahụhụ.
Ọ ga-atakwa ndị eze niile n'ụwa ahụhụ.
22 A ga-achịkọta ha dịka ndị mkpọrọ,
kpọchiekwa ha n'ụlọ mkpọrọ
n'ebe ahụ ka ha ga-anọgide,
tutu ruo mgbe a ga-ekpe ha ikpe.
23 Ọnwa ga-ada mba,
anwụ ka ihere ga-eme;
n'ihi na ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile,
ga-achị
n'ugwu Zayọn nakwa n'ime Jerusalem,
ọ ga-eji oke ebube chịa n'ihu ndị okenye ya.

25

Toonu ONYENWE ANYỊ

1 O ONYENWE ANYỊ, ị bụ Chineke m;
aga m ebuli gị elu, nye aha gị otuto,
n'ihi na site na ntụkwasị obi zuruoke,
ị rụọla ọtụtụ ihe ịrịbama,
nke i tụrụ atụmatụ ha siterị n'oge gara aga.
2 N'ihi na i meela ka obodo ghọọ mkpọmkpọ ebe;
mee ka obodo e wusiri ike ghọọ ebe dakpọrọ
adakpọ;
meekwa ka ebe siri ike nke ndị mba ọzọ ghọọ
ebe obodo na-adịghịzi,
agaghị ewukwa ya ruo mgbe ebighị ebi.
3 N'ihi nke a, ndị niile dị ike ga-asọpụrụ gị.
Obodo ndị ahụ na-emenye ndị mba ọzọ egwu
ga-atụ gị egwu.
4 N'ihi na ị bụụrụ onye na-enweghị ike ebe
mgbaba;

ị bụkwaara ndị ogbenye ebe mgbaba n'oge mkpa ha,
ebe nchebe siri ike n'oge oke mmiri ozuzo,
na ndo n'oge okpomọkụ.
N'ihi na nkuume nke ndị na-adịghị emere mmadụ ebere
dị ka oke mmiri ozuzo nke na-amakwasị mgbidi,
5 dịkwa ka okpomọkụ nke na-adị n'ọzara.
Ị na-eme ka mkpọtụ nke ndị mba ọzọ kwụsị,
dịka ndo nke igwe ojii na-eweta si eme ka okpomọkụ dajụọ,
otu a ka abụ ọma nke ndị na-adịghị eme ebere si kwụsị.

6 N'elu ugwu a, ka ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile
ga-anọ kwadooro ụwa niile oke oriri.
Ọ ga-abụ oke oriri nke ga-adịrị ndị niile.
Oke oriri nke ezi anụ na mmanya dị mma ga-adị.
7 N'elu ugwu a, ka ọ ga-ewepụ ihe ndị ahụ niile na-eweta ihu mgbarụ,
nke dị ka akwa e ji kpuchie mmadụ niile,
nke kpuchikwara ihu ndị mba niile.
8 Ọ ga-elomi ọnwụ ruo mgbe ebighị ebi.
Onye kachasị ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYỊ ga-ehicha anya mmiri niile
site n'ihu mmadụ niile,
ọ ga-ewezuga ihe ịta ụta* niile
dakwasịrị ndị ya site n'ụwa niile.
ONYENWE ANYỊ ekwuola ya.

* **25:8** 25:8 Maọbụ, Ihe ihere

9 N’ụbọchị ahụ, ndị mmadụ ga-asị,
“Nke a bụ Chineke anyị n’ezie,
anyị tụkwasịrị ya obi, ọ zọpụtakwara anyị.
Nke a bụ ONYENWE ANYỊ ahụ, anyị tụkwasịrị ya obi,
ka anyị nwee ọṅụ ma ṅụrịakwa na nzọpụta ya.”

10 N’ihi na aka ONYENWE ANYỊ ga-adịgide n’elu ugwu a,
ma a ga-azọtọ ndị Moab n’ọnọdụ ha,
dịka esi azọda ahịhịa dị n’okpuru ụkwụ mmadụ.
11 Ha ga-agbasa aka ha abụọ n’ime ya,
dịka onye na-egwu mmiri si agbasapụ aka ya,
ma Chineke ga-eweda mpako ha niile,
n’agbanyeghị ọrụ aghụghọ niile nke aka ha.
12 Ọ ga-akwatu mgbidi gị niile dị elu nke e wusiri ike,
mee ka ha daruo ala,
ọ ga-eme ka ha daruo ala,
ruo mgbe ha ghọrọ uzuzu.

26

Abụ Otuto

1 N’ụbọchị ahụ, a ga-abụ abụ a n’ala Juda niile:
Anyị nwere obodo e wusiri ike.
Chineke na-eme ka mgbidi ya
na ebe ya niile e wusiri ike bụrụ nzọpụta nye anyị.
2 Meghee ụzọ ama niile,
ka mba ndị ahụ na-eme ezi omume bata,

e, bụ mba ahụ kwesiri ntụkwasị obi.
3 Ị na-eme ka ndị niile echiche uche ha guzosiri ike
nwee udo zuruoke,
n’ihi na ọ bụ na gị ka ha na-atụkwasị obi ha.
4 Tụkwasị ONYENWE ANYỊ Chineke obi mgbe niile,
n’ihi na ONYENWE ANYỊ Chineke bụ oke nkume nke mgbe ebighị ebi.
5 Ndị na-akpa nganga ka ọ na-ewedata ala,
na-emekwa ka obodo na-anya isi kpọọ ọnụ n’ala.
Mgbidi ya
ka ọ na-eme ka ọ daruo ala.
6 Ọ na-enyefe obodo ahụ
n’aka ndị a na-emegbu emegbu,
na n’aka ndị ogbenye ka ha zọtọọ ya ụkwụ.

7 Ụzọ nke onye ezi omume ha n’otu,
gị, Onye ziri ezi, na-eme ka okporoụzọ ndị ezi omume dị larịị.
8 E, ONYENWE ANYỊ, anyị na-aga n’ụzọ nke ikpe gị niile,
na-ele anya gị.
Aha gị na ihe niile e ji mara gị
bụ ihe na-agụsị obi anyị agụ ike.
9 Abalị niile ka obi m na-achọsi gị ike,
n’ụtụtụ eji m mmụọ m niile na-achọsi gị ike,
n’ihi na ọ bụ naanị mgbe ị bịara kpee ụwa ikpe
ka mmadụ ga-esi n’ajọ omume tụgharịa ime ezi ihe.
10 Obi ebere gị n’ebe ndị na-emebi iwu nọ
adịghị eme ka ha gbanwee.
Ọ bụladị n’ala a, ebe ndị ezi omume bi, ha na-anọgide na-eme ihe ọjọọ.

Ha adịghị echeta ịdị ukwuu gị, ONYENWE ANYị.
11 ONYENWE ANYị ebuliela aka ya elu,
ha adịghị ahụ ya.
Gosi ha ekworo gị banyere ndị gị, ka e si otu a mee ka ihere mee ha.
E, ka ọkụ ahụ ị kwadooro ndị iro gị rechapụ ha.

12 ONYENWE ANYị, ị na-enye anyị udo;
n'ihi na ihe niile anyị nwere sitere n'aka gị.
13 O, ONYENWE ANYị Chineke anyị, ọ dị mgbe anyị nọ n'okpuru ọchịchị ndị ọzọ dị iche iche,
ma ugbu a, ọ bụ naanị aha gị ka anyị na-efe.
14 Ndị niile anyị fere na mbụ anwụchaala; ha adịghịkwa ndụ;
mmụọ ha agakwaghị alọghachi ọzọ.
N'ihi na ị tara ha ahụhụ, laa ha n'iyi;
e chefukwaala ha.
15 I meela ka mba a dị ukwuu, ONYENWE ANYị;
i meela ka mba a saa mbara.
I wetarala onwe gị nsọpụrụ,
i meela ka oke ala ahụ niile gbatịa.

16 ONYENWE ANYị, n'ime mkpagbu ha, ha gbakwutere gị.
Mgbe iwe gị bịakwasịrị ha,
ọ bụ olu dị nta ka ha ji kpeere gị ekpere.
17 Gị, ONYENWE ANYị, emeela ka anyị kwaa akwa,
dị ka nwanyị ime na-eme si ata ikikere eze na akwa akwa n'ihi ihe mgbu.
Otu a ka anyị nọ n'ihu gị.
18 Anyị anọọla ọnọdụ ihe mgbu, na ịta ikikere eze,

ma o nweghị ihe ọma anyị nwetara n’ime ya.
Mgbalị anyị niile emeghị ka nzọpụta rute ụwa aka.
O nwekwaghị ihe nwere isi anyị rụpụtara.

19 Ma ndị gị niile nwụrụ anwụ ga-adị ndụ, O ONYENWE ANYỊ.
Ozu ha ga-esite n’ọnwụ bilie.
Unu ndị niile bi n’aja
tetanụ ma tie mkpu ọṅụ.
N’ihi na igirigi gị dị ka igirigi nke ụtụtụ,
ala ga-amụpụtakwa ndị ya niile nwụrụ anwụ.

20 Baanụ n’ụlọ, ndị m,
kpọchienụ ụzọ unu!
Zoonụ onwe unu naanị nwa oge nta,
tutu ruo mgbe iwe Chineke ga-agabiga.
21 Lee anya! ONYENWE ANYỊ si n’ebe obibi ya
na-abịa ikpe ndị bi n’ụwa ikpe n’ihi mmehie ha niile.
Ụwa ga-ekpughepụ gosi ọbara niile a wụsiri n’elu ya,
ọ gaghị ezokwa ndị niile e gburu lie n’ime ya.

27

Mgbapụta dịrị Izrel

1 N’ụbọchị ahụ,
ONYENWE ANYỊ ga-eji mma agha ya
iwe ya, dị ukwuu dịkwa ezigbo ike,
taa agwọ ahụ na-akpụ akpụ bụ Leviatan ahụhụ.
Leviatan bụ agwọ mgbakọ ahụ;

ọ ga-egbukwa nnukwu anụ ọjọọ ahụ nke bi na mmiri.
2 N’ụbọchị ahụ,
abụ a ga-adị n’ọnụ ha, abụ ha ga-abụ banyere ubi vaịnị nke na-amị ezi mkpụrụ.
3 “Mụ onwe m bụ ONYENWE ANYỊ na-elekọta ya,
ana m agba ya mmiri ụbọchị niile,
na-eche ya nche ehihie na abalị.
Ka onye ọbụla ghara iji ihe ọjọọ leta ya.
4 Adịghị m ewekwa iwe.
Ọ bụrụ na ọ bụ naanị ogwu na uke na-echere m aka mgba,
aga m ebili buso ha agha,
aga m esurekwa ha ọkụ.
5 Ma ọ bụghị otu a, ka ha bịakwute m maka nchekwa,
ha bịa ka mụ na ha mee udo.
E, ha bịa ka mụ na ha mee udo.”

6 N’ụbọchị ndị na-abịa, Jekọb ga-agba mgbọrọgwụ.
Izrel ga-agbawa okoko dịka osisi, maakwa ifuru,
jirikwa mkpụrụ mejupụta ụwa niile.

7 ONYENWE ANYỊ atabeghị Izrel ahụhụ
dịka o si taa ndị iro ya.
O mebekwaghị ka e gbuo ndị ya
dị ka e si gbuo ndị iro ha.
8 ONYENWE ANYỊ tara ndị ya ahụhụ, mee ka a dọrọ ha n’agha ma buru ha gaa mba ọzọ.
Ọ bụ ifufe ọjọọ nke si n’ọwụwa anyanwụ

ka o ji bupụ ha.

9 Ọ bụ n’ụzọ dị otu a ka a ga-esi bupụ ikpe ọmụma dịrị Jekọb,
nke a bụkwa iju eju nke mkpụrụ e ji wezuga mmehie ya:
Mgbe ha gweriri nkume niile ha ji wuo ebe ịchụ aja arụsị ha
dịka ntụ,
mgbe ha wezugara ogidi arụsị Ashera,
na ebe ịchụ aja ihe nsure ọkụ na-esi isi ụtọ niile.

10 Obodo ahụ e wusiri ike adakpọsịala.
Ọ ghọọla ọzara nke ndị mmadụ na-ebighị n’ime ya.
Ọ ghọọkwala ebe ụmụ ehi na-akpa nri,
ebe ha na-amakpu na-ezu ike.
Ha ga-atacha ahịhịa dị n’alaka osisi.

11 Mgbe alaka osisi ndị ahụ kpọnwụrụ daa,
ụmụ nwanyị ga-abịa chịkọtaa ha were ha kwanye ọkụ.
N’ihi na ndị a bụ ndị na-enweghị nghọta.
Ọ bụ nke a mere Onye kere ha adịghị emere ha ebere.
Onye ahụ kpụrụ ha agakwaghị egosi ha obi ebere.

12 N’ụbọchị ahụ, ONYENWE ANYỊ ga-ahọcha site
n’ebe mmiri na-eru eru Yufretis ruo na Wadi nke
Ijipt, ma gị, bụ Izrel ka a ga-achịkọta otu n’otu.
13 N’ụbọchị ahụ, opi ike ga-ada. Ndị ahụ na-ala
n’iyi n’Asịrịa na ndị ahụ e mere ka ha gaa biri
n’Ijipt dịka ndị mba ọzọ ga-abịa fee ONYENWE
ANYỊ ofufe n’ugwu nsọ ya dị na Jerusalem.

28

Ahụhụ dịrị ndịisi Ifrem na Juda

1 Ahụhụ ga-adịrị okpueze okoko* ọhịa ahụ, nke bụ mpako Ifrem,
obodo ahụ ndị ya na-aṅụbiga mmanya oke ji anya isi.
Obodo ahụ e wukwasịrị na mbara ala ndagwurugwu mara mma.
Obodo ahụ ịma mma ya na-ada dịka okoko osisi e kpukwasịrị ndị ndu ya mmanya na-egbu n'isi.
2 Lee, Onyenwe anyị nwere otu onye dị ike,† onye nwekwara ume,
dịka oke mmiri ozuzu nke akụmmiri igwe na dịka oke ifufe na-eweta mbibi,
dịka oke mmiri ozuzo na-erubiga oke na dịka oke mmiri ozuzo bu idee mmiri ji ike ekwo,
ọ ga-eji ike tụpụ ya n'ala.
3 Okpueze okoko osisi, bụ mpako nke ndị Ifrem na-aṅụbiga mmanya oke,
ga-abụ ihe a ga-azọtọkwa n'okpuru ụkwụ.
4 Okoko ọhịa nke na-akpọnwụ akpọnwụ, nke bụ ebube ịma mma ya,
nke dị n'isi ndagwurugwu na-emepụta ihe,
ga-adị ka mkpụrụ fiig chara tupu oge owuwe ihe ubi eruo,
nke mgbe onye ọbụla hụrụ ha na-ewere ha n'aka,
tinye n'ọnụ ya, loo ha.

---

* **28:1** 28:1 Okpueze okoko n'ebe a, na-ekwu banyere obodo Sameria. † **28:2** 28:2 N'ebe a otu onye ahụ dị ike bụ eze ndị Asịrịa.

5 N'ụbọchị ahụ, ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile n'onwe ya,
ga-aghọrọ ndị ya fọdụrụ n'ala ahụ
okpueze mara mma,
ọ ga-aghọkwara ha okoko mara mma.
6 Ọ ga-abụ mmụọ nke ikpe ziri ezi
nye ndị ikpe.
Ọ ga-abụkwa ike
nye ndị na-achụghachi ndị iro azụ n'ọnụ ụzọ ama.

7 Ndị a kwa na-adagharị site na mmanya
sitekwa n'ihe ọṅụṅụ na-aba n'anya.
Ndị nchụaja na ndị amụma na-adagharị site na ihe ọṅụṅụ na-aba n'anya,
mmanya emeela na ha amakwaghị ihe ha na-eme;
ha na-adagharị site n'ihe ọṅụṅụ na-aba n'anya
ha na-adagharị mgbe ha na-ahụ ọhụ dị iche iche,
ha na-asọ ngọngọ mgbe ha n'ekpe ikpe.
8 N'ihi na tebul ha niile jupụtara n'ihe ọgbụgbọ ruru unyi.
O nwekwaghị ebe dị ọcha.

9 "Ọ bụ onye ka ọ na-achọ ikuziri ihe?
Ọ bụ onye ka ọ na-achọ ka ọ ghọta ozi ya?
Ọ bụ ụmụnta ndị a kwusịrị ịṅụ mmiri ara,
bụ ndị a ka napụrụ ara?
10 N'ihi na ọ na-agbalị izi anyị ihe dịka e si dee ya,
ahịrị ime nke a, n'ahịrị ime nke ọzọ,
n'usoro tụkwasị n'usoro,
nwantịntị n'ebe a, nwantịntị n'ebe ahụ."

11 N'ezie, Chineke ga-eji ndị na-asụ asụsụ unu na-amaghị
zi unu ihe.
12 N'ihi na ọ gwara unu okwu sị,
"Lee, nke a bụ ebe izuike ahụ, ebe onye ike gwụrụ nwere ike ịnọ zuru ike;
nke a bụ ebe ịgbaume ahụ."
Ma ha jụrụ ige ya ntị.
13 Ọ bụ n'ihi ya ka e ji na-ezi unu okwu ONYENWE ANYỊ
n'ahịrị n'ahịrị,
n'usoro n'usoro;
nwantịntị n'ebe a, nwantịntị n'ebe ahụ,
ka unu gaa sụọ ngọngọ dalaa azụ,
ka unu bụrụ ndị e tihịara ahụ, ndị ọnya mara, ndị e jidekwara.

14 N'ihi nke a, nụrụnụ okwu ONYENWE ANYỊ, unu ndị na-akwa emo,
ndị ọchịchị Jerusalem dị n'aka.
15 N'ihi na unu ekwuola sị, "Anyị na ọnwụ agbaala ndụ,
anyị na ala mmụọ enwekọọkwala otu mkpebi.
Mgbe ịla n'iyi ahụ dị ukwuu ga-esi n'ebe anyị nọ gafee,
ọ gaghị erute anyị,
n'ihi na anyị emeela ka okwu ụgha bụrụ ebe mgbaba anyị;
ọ bụkwa n'ime okwu ụgha ka anyị na-ezo onwe anyị."
16 Ma otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ
ONYENWE ANYỊ sịrị,

“Lee, ana m atọgbọ na Zayọn otu nkume, nke anwapụtarala.
Nkume nkuku dị oke ọnụahịa, n’ihi ntọala siri ike.‡
Onye nke kweere na ya
egwu agaghị ejide ya.§
17 Ikpe ziri ezi ga-abụ eriri ọtụtụ nke ji atụ ihe,
ezi omume ga-abụkwa ihe ịtụ mgbidi;
akụmmiri nke oke mmiri ozuzo, ga-ekpochapụ ebe mgbaba unu, okwu ụgha unu,
mmiri ga-etojukwa n’ebe nzuzo unu.
18 Mgbe ahụ, a ga-akagbu ọgbụgba ndụ ahụ unu na ọnwụ gbara;
mkpebi unu na ala mmụọ agaghị eguzokwa.
Mgbe oke ịla n’iyi ahụ si n’ebe unu nọ na-agafe,
ọ ga-azọda unu.
19 Mgbe ọbụla o si n’ebe unu nọ na-agafe, ọ ga-eburu unu,
maọbụ n’ụtụtụ, ehihie, maọbụ n’abalị,
oge niile, mgbe mgbe.”

Mgbe ahụ, obi unu ga-aghọta okwu Chineke;
ọ ga-ewetara unu ahụ ịma jijiji.
20 Ihe ndina dị mkpụmkpụ, mmadụ enweghị ike esetipụ onwe ya n’elu ya;
akwa mkpuchi dị oke warawara, mmadụ enweghị ike iji ya fụchizie ahụ nke ọma.
21 ONYENWE ANYỊ ga-ebili dịka o mere n’ugwu Perazim,

‡ **28:16** 28:16 Onye ọbụla na-ewukwasị ndụ ya n’elu ya agaghị enwe ihe egwu ọbụla; § **28:16** 28:16 Agaghị eme ọsịịsọ laghachi azụ.

ọ ga-akpalị onwe ya dịka o mekwara na Ndagwurugwu Gibiọn,
ịrụ ọrụ ya, ọrụ ya nke dị ike n'ịkọwa,
na ịrụzu ọrụ ya, ụdị nke a na-atụghị anya ya.
22 Ugbu a, ya mere, kwụsịnụ ịkwa emo,
ka a ghara ime ka ahụhụ unu dị ukwuu karịa.
N'ihi na Onyenwe anyị, ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile
agwala m na o kpebiela ịla unu n'iyi.

23 Geenụ ntị, nụrụnụ olu m,
ṅaanụ ntị n'ihe m na-agwa unu.
24 Ọ bụ ụbọchị niile ka onye ọrụ ubi na-akọ ala ubi ya hapụ ịkụnye ya mkpụrụ?
Ọ bụ mgbe niile ka ọ na-egwuze ala ubi ya ime ka ọ dị larịị, ma ọ gaghị akụnye ya mkpụrụ ọbụla?
25 Mgbe o gwuzesịrị ya,
ọ naghị aghasa mkpụrụ karawe, ghasaakwa kumin?
Ọ bụ na ọ naghị akụnye ọka wiiti n'ahịrị nke ya,
ọka balị n'ebe o kwesiri,
na spelti n'ebe o kwesiri?
26 Ọ maara ihe o kwesiri ime,
n'ihi na Chineke na-ezi ụzọ ziri ezi.

27 N'ihi na ejighị igwe eji azọcha mkpụrụ ọka etichapụta mkpụrụ karawe,
maọbụ kpọree ụkwụ igwe* n'elu kumin,
kama ọ bụ mkpọrọ ka e ji etichapụta kumin,

* **28:27** 28:27 Lit. wịịlu

werekwa osisi nta kwesiri ekwesi kupụta
karawe.
28 A na-akwọ ọka e ji eme achịcha akwọ,
ọ bụghị ruo mgbe ebighị ebi ka a na-anọgide
na-etichapụta ya.
E nwere ike jiri ụkwụ igwe ụgbọala ịnyịnya na-
adọkpụ zọchaa ha,
ma ọ bụghị ka a kwọpịasịa mkpụrụ ha.
29 Ihe ndị a niile na-esite n'aka ONYENWE ANYỊ,
Onye pụrụ ime ihe niile na-abịa,
onye nzube ya dị ịtụnanya,
onye amamihe ya dị ebube.

29

Ahụhụ dịrị obodo Devid

1 Ahụhụ ga-adịrị gị, gị bụ Ariel, Ariel,*
gị obodo ebe Devid bi.
Gbakọnyenụ otu afọ n'afọ ọzọ
nke unu ga-eji rie oriri, mee mmemme.
2 Ma aga m akpagbu Ariel,
ọ ga-eru ụjụ, ma bee akwa,
ọ ga-adị ka ala ebe ịchụ aja.
3 Aga m ama ụlọ ikwu m n'akụkụ gị niile
gburugburu,
aga m eji ọtụtụ ụlọ elu gba gị gburugburu
dokwaa ihe nnọchibido m niile megide gị.
4 N'ọnọdụ mweda n'ala, ị ga-ekwu okwu site
n'ala,
okwu ọnụ gị ga-esikwa n'uzuzu pụta.
Olu gị ga-ada ka nke onye mmụọ site n'ala,

* **29:1** 29:1 Nke a bụ aha ọzọ e ji mara Jerusalem.

ọ bụ site n'uzuzu ka okwu ọnụ gị na-ada
ntakịrị ntakịrị ga-esi pụta.

5 Ma igwe ndị iro gị† ga-aghọ ntụ,
igwe ndị na-adịghị eme obi ebere ga-adịkwa
ka igbugbo ọka nke ifufe na-ebufu.
Mgbe ahụ, na mberede,
6 mụ onwe m, bụ ONYENWE ANYỊ,
Onye pụrụ ime ihe niile, ga-eji egbe eluigwe na
ala ọma jijiji
na oke ifufe na oke ụzụ, na ọkụ na-erepịa
erepịa, bịakwute ha.
7 Mba niile ahụ, ndị na-ebuso Ariel agha,
bụ ndị na-ebuso ya na ebe ya e wusiri ike
agha,
ga-efu dịka nrọ,
onye na-arahụ ụra n'abalị rọrọ.
8 Dịka mgbe onye agụụ na-agụ, nke na-arọ nrọ
ebe ọ na-eri nri,
ma agụụ nọkwa na-agụ ya mgbe o si n'ụra
teta.
Dịka onye agụụ mmiri na-agụ, nke nọ na nrọ hụ
mmiri ọ na-aṅụ,
ma teta n'ụra chọpụta na akpịrị na-akpọsị
ya nkụ ike, na-adakwa mba.
E, otu a ka ọ ga-adị
mgbe igwe ndị agha mba ahụ niile ga-ebuso
ugwu Zayọn agha.

9 Ka ọ gbagwojuo unu anya. Ka o jukwa unu
anya.
Kpuonụ onwe unu ìsì ka unu ghara ịhụ ụzọ.

† **29:5** 29:5 Ya bụ, ndị ala ọzọ na-emegide gị

Ṅagharịanụ ma ọ bụghị site na mmanya unu
ṅụrụ,
sọọnụ ngọngọ ma ọ bụghị site na mmanya
na-aba n'anya.
10 N'ihi na ONYENWE ANYỊ awụkwasịla unu
mmụọ nke oke ụra.
O mechiela anya ndị amụma unu niile,
kpuchie isi ndị niile na-ahụ ọhụ.
11 Ihe ndị a niile na-aga ime n'oge dị n'ihu dịka
akwụkwọ a kara akara. Mgbe e weere ya nye
onye ma akwụkwọ ka ọ gụọ, ọ ga-asị, "Enweghị
m ike, n'ihi na a kaala ya akara." 12 Mgbe e
weere ya nye onye na-amaghị akwụkwọ, ọ ga-
asị, "Ewela iwe, amaghị m agụ."
13 Onyenwe anyị sịrị,
"Ndị a ji ọnụ ha na-abịa m nso,
ha ji egbugbere ọnụ ha na-asọpụrụ m,
ma obi ha dị anya n'ebe m nọ.
Ofufe ha na-efe m, bụ nke
gbadoro ụkwụ n'ihe mmadụ nyere n'iwu,
bụkwa nke a kuziiri ha.
14 Ya mere, otu ugboro ọzọ, aga m eme ndị a ihe
oke iju anya
jiri ihe ịtụnanya tụkwasị n'elu ihe ịtụnanya,
amamihe nke ndị maara ihe ga-ala n'iyi,
nghọta nke ndị nwere nghọta ga-agba barịị."
15 Ahụhụ ga-adịrị ndị na-eche
na ha na-ezonarị Onyenwe anyị nzube ha,
ndị na-agbalịsị ike ime ihe ha zubere na nzuzo,
ma na-asịrịta onwe ha,
"Chineke agaghị ahụ anyị. Ọ maghị ihe anyị
na-eme!"

16 Lee ka unu si ekpu ihe ihu n’ala,‡
ka a ga-asị na ọkpụ ite dị ka ụrọ e ji akpụ ite.
Ihe mmadụ kpụrụ o nwere ike ịtụgharị gwa onye kpụrụ ya, sị,
“Ị kpụghị m”?
Ka ite o nwere ike ị sị ọkpụ ite,
“Ị ghọtaghị ihe ọbụla”?

17 Mgbe na-adịghị anya ọ bụ na Lebanọn agaghị aghọ ala ubi na-emepụta ihe,
ala ubi ahụ na-emepụta ihe ga-adịkwa ka oke ọhịa?
18 N’ụbọchị ahụ, ndị ntị chiri ga-anụ ihe a na-agụpụta site n’akwụkwọ ahụ,
ndị ìsì, ndị ahụ naara ejeghari n’ọchịchịrị ga-emeghe anya ha,
hụkwa ụzọ ọzọ.
19 Ndị dị umeala n’obi, na ndị ogbenye n’etiti ndị mmadụ ga-achọta ọṅụ na obi ụtọ
nke ONYENWE ANYỊ Onye dị nsọ nke Izrel na-enye.
20 Ndị na-adịghị enwe obi ebere agaghị adịkwa;
ndị niile na-akwa emo agaghị adịkwa,
ndị niile echiche ha bụ ime ajọ ihe ka a ga-ebipụ ndụ ha,
21 bụ ndị ahụ na-eme ka e site n’okwu ọnụ ha mee onye ọzọ onye ikpe mara,
ndị na-eme ka onye na-ekpechite ọnụ onye a na-emegbu emegbu maa n’ọnya,
ndị na-eji ịgba akaebe ụgha mee ka ikpe ziri ezi hapụ irute ndị ezi omume aka.

‡ **29:16** 29:16 Ka unu si bụrụ ndị nzuzu

22 Ya mere, nke a bụ ihe ONYENWE ANYỊ onye gbapụtara Ebraham na-agwa ụlọ Jekọb,
“Ndị m, a gaghị emekwa ka ihere mee unu ọzọ.
Ihu unu agaghị agbarụkwa ọzọ.
23 Mgbe ha hụrụ ụmụ ha,
bụ ọrụ aka m abụọ, n’etiti ha,
ha ga-edo aha m nsọ,
ha ga-ekwupụta, nabatakwa ịdị nsọ nke Onye nsọ Jekọb,
ha ga-eguzokwa n’ihu Chineke Izrel n’egwu na n’ịma jijiji.
24 Ndị na-akpafu n’ime mmụọ ha ga-enweta nghọta,
ndị ntamu ga-achọkwa ka ha mụta ihe.”

30

Ahụhụ dịrị mba na-eme isiike

1 “Ahụhụ ga-adịrị ụmụ ndị nnupu isi,”*
otu a ka ONYENWE ANYỊ kwupụtara,
“bụ ndị na-agbaso nzube nke na-esiteghị n’aka m,
ndị ha na ndị ọzọ na-agba ndụ nke Mmụọ m na-anabataghị,
si otu a na-eme ka mmehie na-aba ụba n’elu mmehie.
2 Ndị na-aga Ijipt ịchọ enyemaka
ma ha ajụtaghị ase site n’aka m.
Ndị were obi ha tụkwasị na Fero maka nchebe,
chọsiekwa ike ime Ijipt ebe mgbaba.
3 Ma nchekwa Fero ga-aghọrọ unu ihe ihere,

---

* **30:1** 30:1 Nke a bụ n’ihi mmekọrịta ha na ndị Ijipt 2Ez 18:21.

ndo ndị Ijipt ga-etinye unu n’ọnọdụ mweda n’ala.
4 Ọ bụ ezie na ha nwere ndị ozi na Zoan
ndị nnọchi anya ha erutekwala Hans,
5 ihere ga-eme onye ọbụla
n’ihi ndị na-abaghị uru nye ha,
ndị na-abụghị ihe inyeaka maọbụ ihe iba uru,
kama naanị ihe ihere na ịta ụta.”
6 Amụma banyere ụmụ anụmanụ bi na Negev.
N’ala ahụhụ na mkpagbu,
nke ọdụm na nne ọdụm,
nke ajụala na agwọ ọjọọ na-efe ka ọkụ,
ndị nnọchite anya obodo na-ebu akụ ha niile n’elu ịnyịnya ibu,
na-ebukwa akụnụba ha dị oke ọnụahịa n’elu ịnyịnya kamel,
na-agakwuru mba ahụ na-abaghị uru,
7 bụ Ijipt, ndị inyeaka ha na-enye enweghị isi.
N’ihi nke a, ana m agụ ya
Rehab, onye na-enweghị ihe ọ na-arụ.

8 Gaa ugbu a, dekwasịrị ha ya n’elu mbadamba nkume,
detuokwa ha n’ime akwụkwọ,
ka ọ dịrị maka ụbọchị na-abịa
dịka ihe akaebe ruo mgbe ebighị ebi.
9 N’ihi na ndị a bụ ndị na-enupu isi, ụmụ aghụghọ
ndị kpachaara anya jụ ịnabata ozizi ONYENWE ANYỊ na-ezi.
10 Ha na-agwa ndị ọhụ ụzọ,
“Unu ahụkwala ọhụ, o zuola,”

ma sịkwa ndị amụma,
“Mechienụ ọnụ! Unu ahụtakwarala anyị ihe ziri ezi n’ọhụ unu.
Gwanụ anyị ihe na-atọ ụtọ na ntị,
buonu amụma nduhie.
11 Unu na-anọchiri anyị ụzọ,
nyenụ anyị ohere.
Anyị achọkwaghị ịnụ ihe ọbụla
banyere onye ahụ unu na-akpọ Onye dị nsọ nke Izrel.”
12 Ya mere, ihe a ka Onye dị nsọ nke Izrel na-ekwu,
“N’ihi na unu kpọrọ okwu m na-agwa unu asị,
ma dabere na mmegbu
na-atụkwasịkwa obi unu n’aghụghọ,
13 mmehie a ga-aghọrọ unu
ihe dịka mgbidi dị elu, nke gbawara agbawa,
nke ga-ada na mberede, n’otu ntabi anya.
14 Ọ ga-etipịasị dịka ite aja,
nke etipịara na-enweghị obi ebere,
nke a na-enweghị ike ịchọta mpekele ejuju ọbụla n’etiti ya,
iji gụta ọkụ site na-ekwu,
maọbụ kupụta mmiri site n’ite.”
15 N’ihi na otu a ka Onye kachasị ihe niile elu,
bụ ONYENWE ANYỊ bụ Onye nsọ nke Izrel sịrị,
“Ọ bụ na nchegharị na izuike ka a ga-azọpụta unu,
na ịnọ juu na ntụkwasị obi ka ịdị ike unu ga-adị,
ma unu ekweghị na nke ọbụla.
16 Kama unu na-asị, ‘Anyị ga-arịkwasị n’elu ịnyịnya gbapụ.’

E, unu ga-agba ọsọ n'ezie.
Unu sịrị, 'Anyị ga-arịkwasị n'ịnyịnya ndị na-efe ọsọ.'
Ya mere, ndị ga-achụ unu ga-adị ngwa.
17 Otu onye n'ime ndị iro unu
ga-achụ puku mmadụ n'ime unu ọsọ.
Mmadụ ise si n'ime ha
ezuola ịchusasị unu,
ruo mgbe unu ga-adị
ka osisi a manyere ọkọlọtọ debe n'elu ugwu,
e, ka ọkọlọtọ a hapụrụ n'elu ugwu nta."

18 Ma ONYENWE ANYỊ nọkwa na-echere ka unu bịakwute ya,
ka o gosi unu ịhụnanya ya.
O jikeere imere unu ebere, n'ihi na ONYENWE ANYỊ bụ Chineke na-ekpe ikpe ziri ezi.
Ngọzị na-adịkwara ndị niile na-ele anya inyeaka ya.
19 Unu ndị Zayọn ndị bi na Jerusalem, ndị
nke m, unu agaghị ebekwa akwa ọzọ, n'ihi
na Onyenwe anyị bụ onye obi ebere. Ọ ga-
enyere unu aka mgbe ọbụla unu kpọkuru ya.
20 N'agbanyeghị na Onyenwe anyị na-enye unu
achịcha nke nhụju anya na mmiri nke ahụhụ,
ndị ozizi unu agaghị abụkwa ndị zoro onwe ha
ọzọ, kama unu ga-eji anya unu hụ ha. 21 Ma unu
tụgharịrị n'aka nri ma ọ bụkwanụ n'aka ekpe,
ntị unu ga-anụ otu olu n'azụ unu, nke na-asị,
"Nke a bụ ụzọ, Jeenụ ije n'ime ya." 22 Mgbe
ahụ kwa, unu ga-emebi arụsị unu niile, nke e
ji ọlaọcha na ọlaedo kpụọ. Unu ga-atụfukwa ha

dịka ihe ruru unyi, nke na-asọ oyi. Unu ga-asị
ha, “Pụọnụ n’ebe a!”
23 Ọ ga-ezitekwa mmiri ozuzo maka mkpụrụ
unu kụrụ n’ala ubi unu, ihe omume nke ga-
esite n’ala ahụ pụta ga-ama abụba baakwa ụba.
N’ụbọchị ahụ anụ ụlọ unu ga-ata nri n’ebe ịta
nri sara mbara. 24 Ehi na ịnyịnya ibu ndị na-arụ
ọrụ ubi ga-ata nri a gwara nke ọma nke nnu dị,
nke eji ngwa ọrụ ịfụcha ọka na shọvel kpasaa
nke ọma. 25 N’elu ugwu ọbụla dị elu na n’elu
ugwu nta ọbụla dị elu, ka iyi na mmiri niile ga-
eru, n’ụbọchị oke ogbugbu, mgbe ụlọ elu niile ga-
ada. 26 Ọnwa ga-amụke dịka anwụ, ìhè anyanwụ
ga-adịkwa okpukpu asaa dịka ìhè ụbọchị asaa e
mere ka ọ mụọ n’otu ụbọchị! Ihe ndị a ga-emezu
n’ụbọchị ahụ Onyenwe anyị malitere ikechi na
ịgwọ ọnya o mere ka o rute ndị ya aka.

27 Lee, Aha Onyenwe anyị ka o si n’ebe dị anya
na-abịa!
Ọ na-abịa n’oke iwe, anwụrụ ọkụ gbakwara
ya gburugburu.
Iwe jupụtara n’egbugbere ọnụ ya,
okwu ya na-erechapụ dịka ọkụ.
28 Iku ume ya dịkwa ka iyi rubigara oke, nke na-
achị ọkụ,
nke na-etoru onye nọ n’ime ya n’olu.
Ọ na-ayọcha mba niile n’ime nyọ ịla n’iyi,
ọ na-etinye n’agba ndị mmadụ
eriri igwe nke na-edufu ha.
29 Ma unu ga-abụ abụ
dịka unu na-abụ n’abalị mmemme dị nsọ,
obi unu ga-aṅụrị ọṅụ
dịka mgbe ndị na-egbu opi na-arịgo elu

na-aga n’ugwu nsọ ONYENWE ANYỊ,
na-agakwuru Oke Nkume Izrel.
30 ONYENWE ANYỊ ga-eme ka ndị mmadụ nụ olu ya dị ebube,
ọ ga-emekwa ka ha hụ aka ya na-arịdata ala
jiri ọnụma nke iwe ya na ọkụ na-erepịa erepịa,
jirikwa oke mmiri ozuzo, na egbe eluigwe, na akụmmiri igwe.
31 Olu ONYENWE ANYỊ ga-emenye ndị Asịrịa egwu;
ọ ga-eji mkpara igwe ya kụdaa ha n’ala.
32 Ihe otiti ọbụla nke ONYENWE ANYỊ na-eji mkpọ ya,
tie ha n’ahụ
ga-adị ka egwu ụbọ akwara na une dị iche iche na-enye,
mgbe ọ na-eweli aka ya na-eti ha oke ihe otiti dịka ọ na-alụso ha ọgụ.
33 Edoolarị ihe niile n’usoro site n’oge gara aga.
A kwadoola ebe a ga-akwanye ọkụ nke ga-erechapụ eze ahụ.
Ọ bụ ebe sara mbara, nke dị omimi,
na nke a kwajuru nkụ.
Ọ bụ iku ume ONYENWE ANYỊ
nke dịka mwụpụta nke nkume na-enwu ọkụ
ka a ga-eji mụnye ya ọkụ.

31

Ahụhụ dịrị ndị ahụ na-atụkwasị Ijipt obi

1 Ahụhụ dịrị ndị na-aga Ijipt ịchọ enyemaka,
ndị nchekwube ha dị n’ike ndị ha na-agba ịnyịnya,
ndị na-atụkwasị obi ha n’ụgbọala ha, nke dị ọtụtụ,

ndị na-atụkwasịkwa obi ha n'ịdị ike nke ndị Ijipt na-agba ịnyịnya.
Ma ha adịghị ele anya inyeaka site n'aka Onye Nsọ Izrel;
ha adịghị arịọkwa ya ka ONYENWE ANYỊ nyere ha aka.
2 Ma ya onwe ya maara ihe, ọ pụrụ iweta ịla n'iyi.
Ọ dịkwaghị agbanwe okwu ya.
Ọ ga-ebili megide ndị mba na-eme ihe ọjọọ;
ha na ndị niile na-enyere ndị na-eme ajọ ihe aka.
3 N'ihi na ndị Ijipt bụ naanị mmadụ, ha abụghị Chineke!
Ịnyịnya ha nwekwara anụ ahụ, ha abụghị mmụọ.
Mgbe ONYENWE ANYỊ setịpụrụ aka ya imegide ha,
ha ga-asọ ngọngọ;
ndị ha na-enyere aka ga-adakwa.
Ha niile ga-alakọkwa n'iyi.
4 Ma ihe ndị a ka ONYENWE ANYỊ gwara m,
"Dịka ọdụm na-agbọ ụja,
na-ebigbọ n'elu anụ ọ dọgburu,
n'agbanyeghị na-akpọkọtara igwe ndị ọzụzụ atụrụ
imegide ya,
ọ naghị atụ egwu mkpu ha,
mkpọtụ ụzụ ha adịghị enyekwa ya nsogbu,
Otu a kwa, ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile ga-arịdata
ibu agha n'ugwu Zayọn, na n'ugwu nta ya niile.
5 Dịka nnụnụ si efegharị n'elu akwụ ya ichebe ụmụ ya,

otu a ka mụ bụ ONYENWE ANYị, Onye pụrụ
ime ihe niile ga-esi chebe Jerusalem,
ọ ga-ekpuchi ya napụta ya,
ọ ghaghị ịgabiga ya, gbapụtakwa ya."
6 Lọghachitenụ azụ, unu bụ Izrel, laghachik-
wurunụ onye ahụ nke unu nupuru isi n'ebe
ọdị ukwuu megide. 7 Amaara m nke ọma na
ụbọchị ahụ na-abịa, mgbe onye ọbụla n'ime unu
ga-atụfu arụsị ọlaedo na ọlaọcha niile nke aka
mmehie unu kpụrụ.
8 "Mgbe ahụ, Asịrịa ga-ada, kama ọ bụghị site na
mma agha mmadụ,
mma agha na-abụghị nke mmadụ efu ga-
erichapụ ha.
Ha ga-esi n'ihu mma agha gbaa ọsọ,
ma ụmụ okorobịa ha ka a ga-akpụrụ tinye
n'ọrụ mmanye.
9 Obodo ha niile e wusiri ike ga-ada n'ihi oke
egwu,
ndị ọchịagha ha ga-atụkwa ụjọ mgbe ha
hụrụ ọkọlọtọ agha."
Otu a ka ONYENWE ANYị kwubiri ya.
Onye ọkụ ya dị na Zayọn,
onye ekwu igwe ọkụ ya dị na Jerusalem.

32

Alaeze dabeere n'ezi omume

1 Lee, eze ga-achị n'ezi omume na-abịa,
ya na ndịisi kwesiri ntụkwasị obi, ndị ga-
ekpe ikpe ziri ezi.
2 Onye ọbụla n'ime ha ga-aghọrọ ndị mmadụ ebe
a na-ezere ndụ n'oge oke ifufe,
na ebe mgbaba n'oge oke mmiri ozuzo.

Ha ga-adị ka mmiri na-asọ n'ọzara,
maọbụ dịka ndo nke nkume dị elu na-enye n'ebe okpomọkụ na-eweta ike ọgwụgwụ dị.

3 Mgbe ahụ, agaghị emechikwa anya ndị niile na-ahụ ụzọ,
agakwaghị eme ka ntị na-anụ ihe kwụsị ịnụ ihe.
4 Ọ bụladị obi ndị nzuzu n'etiti ha ga-ejupụta n'akọnuche na nghọta,
ndị ahụ na-asụ nsụ ga-ekwukwa okwu nke ọma.
5 N'ụbọchị ahụ, a gaghị ahụkwa onye nzuzu sị na ọ bụ onye maara ihe.
A gaghị enyekwa onye aghụghọ nsọpụrụ ọzọ.
6 N'ihi na ndị nzuzu na-ekwu okwu na-echeghị echiche,
obi ha niile dị na-ime ajọ ihe.
Ọ na-ebi ndụ asọpụrụghị Chineke,
na-ekwusakwa okwu njehie megide ONYENWE ANYỊ;
ndị agụụ na-agụ ka ha na-agbaba aka
ndị akpịrị na-akpọ nkụ, ha adịghị enye ha mmiri ọṅụṅụ.
7 Ndị ọjọọ na-eji ụzọ aghụghọ niile eme ihe ọjọọ,
ha na-echepụta nzube ajọ ihe niile,
iji okwu ụgha laa onye ogbenye n'iyi,
ọ bụladị mgbe arịrịọ nke onye ahụ nọ na mkpa bụ nke ziri ezi.
8 Ma onye a na-asọpụrụ na-atụpụta atụmatụ dị ezi mma,
ọ na-eguzokwa chịm nye ezi ihe.

Ndị inyom Jerusalem

9 Unu ndị inyom na-ebi ndụ ndị afọ juru,
bilie ọtọ, gee m ntị;
unu ndị ada ndị nwere ntụkwasị obi,
nụrụnụ ihe m nwere ikwu.
10 N’oge na-adịghị anya, mgbe otu afọ na abalị ole na ole gasịrị,
unu bụ ndị nwere ntụkwasị obi ga-ama jijiji;
n’ihi na mkpụrụ ubi vaịnị unu ga-emebi,
owuwe mkpụrụ ihe ubi agaghị abịa.
11 Maanụ jijiji, unu ndị inyom afọ juru,
tụọ egwu unu ndị ada ndị nwere ntụkwasị obi.
Yipụnụ uwe ọma unu,
kekwasịnụ onwe unu akwa mkpe.
12 Tienụ aka n’obi n’ihi ubi unu na-enye afọ ojuju,
n’ihi osisi vaịnị na-amị mkpụrụ.
13 N’ihi na ogwu na uke ga-epupụta n’ala unu.
Ruonụ uju, n’ihi na ụlọ niile unu na-anọ n’ime ya enwe obi ụtọ,
na obodo niile unu na-anọ n’ime ya na-eri, na-aṅụ
agakwaghị adị.
14 N’ihi na a ga-ahapụ ebe niile e wusiri ike,
gbahapụkwa obodo ahụ ụzụ na-adị n’ime ya;
ụlọ elu nche niile na ebe niile ewusiri ike ga-abụ ebe ga-atọgbọrọ n’efu ruo mgbe ebighị ebi,
ha ga-aghọ ebe ịnyịnya ibu ọhịa ga na-enwe obi ụtọ, na ebe igwe anụ ụlọ ga na-akpa nri ha.

15 Ha niile ga-adịgide otu a tutu ruo mgbe a ga-esite n'eluigwe wụkwasị anyị Mmụọ Nsọ.
Mgbe ahụ ọzara ga-aghọ ala ubi mara mma,
ala ubi ọma ahụ ga-adịkwa ka ọhịa.
16 A ga-emekwa ka ikpe ziri ezi ga-ebi n'ọzara,*
ezi omume ga-adịkwa n'ubi ọma ahụ.
17 Mkpụrụ nke ezi omume ahụ ga-abụ udo;
ihe ga-esikwa na ya pụta ga-abụ ị nọ jụụ na ntụkwasị obi mgbe niile ebighị ebi.
18 Ndị m ga-ebi n'ebe obibi nke udo,
n'ụlọ nwere ezi nchekwa,
n'ebe izuike nke nsogbu na-adịghị.
19 A sikwa na mkpụrụ mmiri ezoo n'oke ọhịa niile,
a sikwa na e bibie obodo niile,
20 ndị a gọziri agọzi ka unu ga-abụ,
mgbe unu na-agha mkpụrụ unu n'akụkụ iyi,
mgbe ehi unu na ịnyịnya ibu unu na-akpagharị na-aga ebe ọbụla ha chọrọ.

33

Nsogbu na enyemaka

1 Ahụhụ dịrị gị, onye mbibi,
onye bibiri ihe niile dị gị gburugburu, ma ọ dịbeghị mbibi rutere gị aka.
Ahụhụ dịrị gị, onye nrafu,
onye na-enwebeghị ndị rafuru gị.
Mgbe ị kwụsịrị ibibi ihe
ka a ga-ebibi gị,
mgbe ị kwụsịkwara nrafu
ka a ga-arafu gị.

---

* **32:16** 32:16 Ga-erute onye ọbụla aka

2 Biko, ONYENWE ANYỊ, nwee obi ebere n’ebe anyị nọ,
n’ihi na ọ bụ gị ka anyị na-ele anya.
Bụụrụ anyị ike n’ụtụtụ ụbọchị niile,
bụrụkwara anyị onye nzọpụta mgbe niile anyị nọ na mkpa.
3 Ndị iro na-agba ọsọ mgbe ha nụrụ olu gị.
Mgbe ị guzoro ọtọ, mba niile na-agbalaga.
4 Dịka igurube si atachapụ ihe dị n’ubi,
otu a ka a ga-esi kwakọrọ ihe niile unu nwere n’agha, unu mba dị iche iche.

5 ONYENWE ANYỊ dị elu, n’ihi na o bi n’ebe dị elu.
Ọ ga-eji ikpe ya ziri ezi, na ezi omume mejupụta Zayọn.
6 Ọ ga-abụ ntọala guzosiri ike nke oge unu niile,
ụlọakụ dị ukwu nke nzọpụta, na amamihe na ihe ọmụma;
egwu ONYENWE ANYỊ bụ igodo nke akụ a.

7 Lee ndị ha dị ike ka ha na-eti mkpu akwa n’okporoụzọ niile;
ndị na-anọchite anya ha, ndị bịara ikwu otu udo ga-esi dịrị na-akwa akwa.
8 Ọ dịkwaghị onye a na-ahụ anya n’okporoụzọ ọbụla.
E meela ka ọgbụgba ndụ niile ghara ịdịkwa ire.
A na-eleli ndị e sitere n’akaebe ha
mee ka ọgbụgba ndụ ahụ guzosie ike.
Ọ dịkwaghị onye a na-asọpụrụ.
9 Ala ahụ niile na-eru ụjụ. Ọ tọgbọkwara n’efu.

Oke ọhịa Lebanọn akpọnwụọla bụrụ ihe ihere.
Sharọn aghọkwaala ọzara;
osisi dị na Bashan na n’elu ugwu Kamel na-agbụchakwa akwụkwọ ha.

10 Ma ONYENWE ANYỊ na-asị, “Ugbu a, m ga-ebili.”
“Ugbu a, ka a ga-eme ka m dị elu;*
ugbu a, ka a ga-ebuli m elu.
11 Unu na-atụ ime ahịhịa kpọrọ nkụ,
unu na-amụpụta ahịhịa,
nkuume unu na-ekupụta bụ ọkụ ga-erepịa unu.
12 Ndị gị ga-ere ọkụ, dịka osisi ogwu e gbuturu egbutu tụnye n’ọkụ;
ha ga-ere ọkụ dịka avụvụ nkwụ.”

13 Geenụ ntị nụrụ ihe m mere, unu mba niile dị n’ebe dị anya!
Unu ndị nọ nso, kwerenụ n’ezie na m siri ike!
14 Ndị mmehie na ndị ajọ omume nọ na Zayọn na-ama jijiji n’egwu,
ha na-akwa akwa na-asị,
“Onye n’ime anyị pụrụ ibi n’ebe a, n’etiti onye a bụ ọkụ na-erepịa erepịa,
ọkụ nke na-ere ruo mgbe ebighị ebi?”
15 Ndị na-ejeghari n’ezi omume
na-ekwu ihe ziri ezi,
ndị na-ajụ uru sitere n’ụzọ n’ezighị ezi,
ndị na-ewezuga aka ha site na ịnata ngarị dị iche iche,

* **33:10** 33:10 Mgbe a ga-asọpụrụ m

ndị na-emechi ntị megide izu ịkwafu ọbara,
na-amụchi anya ha abụọ ka ha ghara ịtụgharị uche n'ihe ọjọọ.
16 Ha bụ ndị ahụ ga-ebi n'ebe dị elu,
ndị ebe mgbaba ha ga-abụ ebe e wusiri ike nke ugwu.
A ga-enye ha nri,
mmiri a gaghị akọkwa ha.

17 Anya unu ga-ahụ eze n'ebube ya;
unu ga-ahụkwa alaeze ya nke nsọtụ oke ya dị n'ebe dị anya.
18 N'ime echiche obi unu, unu ga na-atule ihe oke egwu nke oge ndị ahụ gara aga.
"Olee ebe onyeisi ọchịchị ahụ nọ ugbu a?
Ebee ka onye na-anakọta ụtụ ahụ nọ?
Ebeekwa ka onyeisi ahụ nke ụlọ elu nche niile dị n'aka ya nọ?"
19 N'oge ahụ, unu agaghị ahụkwa ndị nganga ahụ ọzọ,
bụ ndị ahụ na-asụ asụsụ nke unu na-amaghị,
nke unu na-adịghị aghọtakwa.

20 Lekwasịnụ Zayọn anya, obodo anyị na-anọ eme mmemme anyị niile;
anya unu ga-ahụkwa Jerusalem,
ụlọ obibi dị jụụ, ụlọ ikwu nke a na-apụghị ibupụ ebupụ;
apụghịkwa iholite ǹtu jidere ya,
maọbụ dọbie nke ọbụla n'ime ụdọ ji ya.
21 Ebe ahụ ka ONYENWE ANYỊ ga-abụrụ anyị Onye dị ike.

Ọ ga-adịkwara anyị ka osimiri na iyi dị obosara.
Ọ dịghị ụgbọ amara
maọbụ ụgbọ ukwu ga-abịa na mmiri ahụ.
22 N’ihi na ONYENWE ANYỊ bụ onye ikpe anyị.
ONYENWE ANYỊ bụ onye na-enye anyị iwu.
ONYENWE ANYỊ bụ eze anyị,
ọ bụ ya na-azọpụta anyị.

23 A tọsaala ụdọ niile:
Ha adịghị ejidesikwa ọkọlọtọ gị ike,
a gbasaghịkwa akwa igbochi ifufe.
Mgbe ahụ, a ga-ekesa ụba ihe a kwatara n’agha
ọ bụladị ndị ngwụrọ ga-ebute ihe nkwata n’agha.
24 Ọ dịkwaghị onye bi na Zayọn ga-asị, “Ahụ esighị m ike,”†
n’ihi na a ga-agbaghara ndị bi n’ime ya mmehie ha niile.

34

Ahụhụ dịrị mba niile

1 Bịanụ nso, unu ndị mba niile, ṅaa ntị.
Geenụ ntị, unu mba niile nke ụwa.
Ka ụwa na ihe niile dị n’ime ya,
na ihe niile na-esi n’ime ya apụta nụrụ.
2 N’ihi na ONYENWE ANYỊ na-eweso mba niile nke ụwa iwe,
iwe ya dị ọkụ megide ndị agha ha niile.
Ọ ga-ala ha n’iyi kpamkpam,
nyefee ha n’aka ndị ga-egbu ha.
3 Ndị ha e gburu egbu ka a ga-atụpụ.

---

† **33:24** 33:24 Ana m arịa ọrịa

Ozu ha ga-esikwa isi.
Ugwu niile ga-ejupụta n’ọbara ha.
4 N’oge ahụ, kpakpando niile nke eluigwe ga-agbaze,
a ga-apịakọtakwa mbara eluigwe dịka akwụkwọ,
kpakpando niile ga-ada
dịka ahịhịa osisi vaịnị kpọrọ nkụ,
dịka mkpụrụ osisi fiig chakpọrọ achakpọ.

5 N’ihi na mma agha m arụchaala ọrụ ya n’eluigwe,
lezie anya ihe gaje ime, ọ ga-adakwasị Edọm,
ndị m mara ikpe mbibi.
6 Mma agha ONYENWE ANYỊ jupụtara n’ọbara,
abụba kpuchikwara ya,
ọbara ụmụ atụrụ na mkpi
na abụba sitere n’akụrụ ebule
n’ihi na ONYENWE ANYỊ nwere ịchụ aja na Bozra.
O nwekwara oke ogbugbu ga-adị n’ala Edọm.
7 Oke ehi ọhịa ga-esokwa ha daa,
ha na oke ehi ukwu na oke ehi nta.
Ala ga-ejupụta n’ọbara ha.
Uzuzu nke obodo ahụ ga-amịkọrọ ọbara ha.

8 N’ihi na ONYENWE ANYỊ nwere ụbọchị ahụ bụ ụbọchị ịbọ ọbọ.
Ọ bụ afọ ịkwụghachi Edọm ihe ha mere Zayọn.
9 Isi iyi ndị Edọm niile ga-agbanwe gbajie ojii,
uzuzu dị n’ala ga na-ere ọkụ dịka sọlfọ (ntụ ọkụ),

ala ahụ niile ga-enwuru ọkụ dị ka unyi ojii.
10 Ọ gaghị anyụ anyụ n’abalị maọbụ n’ehihie;
anwụrụ ọkụ ya ga na-ala n’elu ruo ebighị ebi.
Ala ahụ ga-atọgbọrọ n’efu site n’ọgbọ ruo n’ọgbọ;
ọ dịghị onye ga-esitekwa n’ebe ahụ gafee ọzọ.
11 Ikwighịkwighị nke ọzara na okwolo ga-enweta ya,
ikwighịkwighị ukwu na ugolọma ga-akpa akwụ ha birikwa n’ebe ahụ.
Chineke ga-eseti n’elu Edọm,
eriri ọtụtụ nke ọgbaaghara,
na ihe ịtụ mgbidi nke e tikpọrọ etikpọ, tọgbọrọ n’efu.
12 Ndị ya a na-asọpụrụ agaghị ahụkwa ihe ọbụla n’ebe ahụ nke ha ga-akpọ alaeze.
Otu a kwa, ụmụ ndị eze ya niile agaghị adịkwa.
13 Ogwu ga-etochi ụlọ ukwu ya niile;
ebe ya niile e wusiri ike ga-aghọ ahịhịa ogwu,
ọ ga-abụkwa ụlọ nkịta ọhịa
na nke ikwighịkwighị.
14 Anụ ọhịa niile nke ọzara ga-ezute nkịta ọhịa n’ebe ahụ.
Ụmụ mkpi ọhịa ga-awagharị n’ebe ahụ na-ebeku ibe ha akwa.
N’ebe ahụ ka ụmụ anụ ọhịa na-akpagharị n’abalị ga-ezo onwe ha,
chọtakwara onwe ha ọnọdụ ebe izuike.
15 Ikwighịkwighị ga-akpa akwụ ya n’ebe ahụ.

Ọ ga-anọkwa n’ebe ahụ yie akwa, zụọ ụmụ ya,
lekọtaa ha site n’iji nku ya kpuchie ha.
Ebe ahụ kwa ka ndagbụ ga-ezukọkwa,
nke ọbụla na ibe ya.
16 Nyochaa akwụkwọ nsọ ka ị gụọ ihe ONYENWE ANYỊ gaje ime:
Ọ dịghị anụ ọhịa ọbụla ga-efu.
Ọ dịghị nke ọbụla ga-anọ n’ebe ahụ hapụ ịkpọ ibe ya,
n’ihi na ọnụ ya enyela iwu a.
Mmụọ ya ga-achịkọtakwa ha.
17 Ọ bụ ya onwe ya ga-ekewa ala ahụ,
jiri ihe ọtụtụ n’aka keere ha oke ahụ.
Ha ga-enweta ya ruo mgbe ebighị ebi,
nwekwa ebe obibi n’ebe ahụ site n’ọgbọ ruo n’ọgbọ.

35

Ọnụ ndị a gbapụtara

1 N’ụbọchị ahụ, ọzara na ala kpọrọ nkụ ga-enwe obi ụtọ;
okoko osisi mara mma ga-awapụtakwa n’ọzara.
Dịka rozu, 2 ọ ga-agbawa ifuru jupụta;
ọ ga-aṅụrị ọṅụ nke ukwuu, tiekwa mkpu ọṅụ.
A ga-enye ya nsọpụrụ nke ugwu Lebanọn,
nyekwa ya ịma mma nke ala ubi Sharọn na Kamel.
Ha ga-ahụ ebube ONYENWE ANYỊ n’ebe ahụ,
ha ga-ahụkwa ịdị ukwuu* nke Chineke anyị.

* **35:2** 35:2 Maọbụ, ịma mma

3 Meenụ ka aka ndị ahụ kụdara akụda dịkwa ike,
gbaakwanụ ụkwụ ndị ahụ na-asọ ngọngọ ume.
4 Gwanụ ndị ahụ na-atụ egwu sị ha,
"Dịrịnụ ike, unu atụla egwu,
n'ihi na Chineke unu na-abịa.
Ọ ga-abịa ịbọtara unu ọbọ,
ịkwụghachi ndị iro unu ihe ruuru ha.
Ọ ga-abịa ịzọpụta unu."

5 Mgbe ọ bịara, ọ ga-emeghe anya ndị kpuru ìsì,
meekwa ka ndị ntị chiri nụ ihe.
6 Ọ ga-eme ka onye ngwụrọ wulie elu dịka ele,
meekwa ka ndị na-adịghị ekwu okwu tie mkpu ọṅụ.
Mmiri ga-agbawapụta sọọ n'ọzara,
mmiri iyi ga-ejupụtakwa n'ala kpọrọ nkụ.
7 Elu ala ahụ na-ere ọkụ n'ụkwụ ga-aghọ ọdọ mmiri.
Ala ahụ nke mmiri kọrọ ga-aghọ isi iyi nke mmiri ga-ejupụta.
Ebe ahụ nkịta ọhịa naara ebi ga-aghọ ala mmiri mmiri;
ahịhịa, na ahịhịa riidi, na ahịhịa papịrọs, ga-epupụta n'ime ya.

8 Okporoụzọ ga-adịkwa n'ebe ahụ,
nke a ga-akpọ, Okporoụzọ Ịdị Nsọ,
Ọ ga-adịrị naanị ndị ahụ na-agbaso Ụzọ ahụ.
Ndị na-adịghị ọcha agaghị eje ije n'elu ya,
ndị nzuzu ajọ omume† agaghị ejeghar ị n'elu ya.

† **35:8** 35:8 Ndị nwere uche gbagọrọ agbagọ

9 Ọdụm agaghị anọ nso ụzọ ahụ.
Ọ dịkwaghị anụ ọhịa na-egbu mmadụ ga-aga n'elu ya.
E, agaghị ahụ anụ dị otu a n'ebe ahụ.
Kama, ọ bụ naanị ndị a gbapụtara ga-eje ije na ya.
10 Ma ndị ahụ ONYENWE ANYỊ gbapụtara ga-alọtakwa.
Ha ga-eji abụ bata na Zayọn;
ọṅụ na-adịgide ga-adịkwasị n'isi ha.
Oke ọṅụ na obi ụtọ ga-ejupụta n'obi ha.
Iru ụjụ na ịsụ ude‡ ga-efelaga.

36

Senakerib ebuso Jerusalem agha

1 N'afọ nke iri na anọ nke ọchịchị eze
Hezekaya, Senakerib, bụ eze Asịrịa, busoro
obodo Juda niile e wusiri ike agha, meriekwa
ha. 2 Mgbe ahụ, eze Asịrịa sitere na Lakish
zipụ ọchịagha ya, ya na usuu ndị agha ijekwuru
Hezekaya na Jerusalem. Mgbe ọchịagha ahụ
kwụsịrị n'ụzọ mmiri nke ọdọ mmiri dị Elu,
n'ụzọ jere n'ebe ọhịa Ọsụ akwa. 3 Eliakịm, nwa
Hilkaya, onye nlekọta ụlọeze, na Shebna, bụ
ode akwụkwọ eze, na Joa nwa Asaf, onye ndekọ
akụkọ ihe mere, pụrụ jekwuru ya.
4 Ọchịagha ahụ sịrị ha, "Gwanụ Hezekaya:
" 'Otu a ka eze ukwu ahụ, bụ eze Asịrịa, na-ekwu, Ọ bụ na gịnị ka ntụkwasị obi gị dabere?
5 Ị na-ekwu na i nwere ndụmọdụ na ike ibu agha, maọbụ naanị egbe ọnụ ka ị na-agba. Ọ

‡ **35:10** 35:10 Ya bụ, ize ume

bụ onye ka ị na-atụkwasị obi, mere i ji enupu
isi n'okpuru m?
6 Lee, amatara m na ị na-
atụkwasị obi n'Ijipt, mkpanaka achara ahụ
gbajiri agbaji, nke na-adụwa aka onye ọbụla
na-adabere na ya. Otu a ka Fero, eze Ijipt dị
nye ndị niile na-atụkwasị ya obi.
7 Ma ọ bụrụ
na unu asị m, "Anyị na-atụkwasị ONYENWE
ANYỊ bụ Chineke anyị obi." Ọ bụghị ya ka
Hezekaya wezugara ebe ya niile dị elu na ebe
ịchụ aja ya niile, na-asị Juda na Jerusalem,
"Unu aghaghị ịkpọ isiala n'ebe ịchụ aja a?"
8 " 'Ma ugbu a, bịa kwee nna m ukwu, bụ
eze Asịrịa nkwa. Aga m enye gị puku ịnyịnya
abụọ ma ọ bụrụ na i nwere ike ịchọta ndị ga-
agba ha.
9 Ị ga-esi kwa aṅaa jụ otu onyeisi
nke dịkarịsịrị nta n'ime ndịisi ọrụ onyenwe
m, na-agbanyeghịkwa na i na-atụkwasị obi
n'Ijipt maka inweta ụgbọ agha na ndị na-agba
ịnyịnya?
10 Tinyere nke a, abịara m ibuso ala a
agha na ibibi ya ma ọ bụghị nkwado ONYENWE
ANYỊ? ONYENWE ANYỊ ya onwe ya gwara m ka
m bilie megide obodo a, lakwaa ya n'iyi.' "
11 Mgbe ahụ Eliakịm, Shebna na Joa sịrị
ọchịagha ahụ, "Biko, gwa ndị ohu gị okwu
n'asụsụ Aramaik,* ebe ọ bụ na anyị na-aghọta
ya. Agwala anyị okwu n'asụsụ Hibru, ebe ndị nọ
n'elu mgbidi ga-anụ."
12 Ma ọchịagha ahụ zaghachiri, "Ọ bụ n'ihi
naanị nna unu ukwu na nye unu onwe unu ka

* **36:11** 36:11 Asụsụ Aramaik nke ndị Siria, bụ asụsụ mba na mba ji emekọrịta ihe n'oge ahụ, ma ọ mesịrị ghọọ asụsụ ndị Juu, site na senchuri nke ise tupu a mụọ Kraịst.

nna m ukwu ji zite m, ka m kwuo ihe ndị a? Ọ bụghị n'ihi ndị mmadụ ahụ na-anọdụ n'elu mgbidi, ndị, dịka unu, ha ga-eso rie nsị ha nyụrụ, ṅụọkwa mamịrị ha nyụrụ?"
13 Mgbe ahụ, ọchịagha ahụ guzoro were oke olu kwuo n'asụsụ Hibru, sị, "Nụrụnụ okwu niile nke eze ukwu ahụ, bụ eze Asịrịa. 14 Nke a bụ ihe
eze sịrị, Unu ekwela ka Hezekaya duhie unu. Ọ pụghị ịzọpụta unu. 15 Unu ekwela ka Hezekaya
mee ka unu tụkwasị ONYENWE ANYỊ obi, mgbe ọ na-asị, 'N'ezie, ONYENWE ANYỊ aghaghị ịnapụta anyị. A gaghị enyefe obodo a n'aka eze Asịrịa.'
16 "Unu aṅakwala Hezekaya ntị. Ihe a ka eze Asịrịa kwuru: Pụkwutenụ m, bịanụ ka mụ na unu mee udo. Mgbe ahụ, onye ọbụla n'ime unu ga-eri mkpụrụ si n'ubi vaịnị ya na nke si n'osisi fiig ya, ṅụọkwa mmiri nke si n'ihe icheta
mmiri ya: 17 ruo mgbe m ga-abịa duru unu
gaa n'ala dịka nke unu, bụ ala mkpụrụ ọka na nke mmanya ọhụrụ, ala achịcha na ubi vaịnị jupụtara n'ime ya.
18 "Unu ekwela ka Hezekaya rafuo unu mgbe ọ na-asị, 'ONYENWE ANYỊ ga-anapụta anyị.' O nweela chi niile nke ndị mba ọzọ, nke napụtarala ala ha site n'aka eze Asịrịa. 19 Olee
ebe ka chi ndị Hamat na Apad nọ? Olee ebe ka chi ndị Sefavaim nọkwa? Ha anapụtala Sameria site n'aka m? 20 Olee chi n'ime chi mba ndị a
niile, bụ ndị zọpụtarala ala ha site n'aka m? Unu si aṅaa chee na ONYENWE ANYỊ pụrụ ịzọpụta Jerusalem site n'aka m?"
21 Ma ndị ahụ niile gbara nkịtị, ha ekwughị ihe ọbụla, n'ihi na eze nyere ha iwu sị, "Unu

azaghachila ya.”
22 Mgbe Eliakịm nwa Hilkaya, onyeisi ọchịchị,
na Shebna ode akwụkwọ eze, na Joa nwa
Asaf, ode akwụkwọ akụkọ eze laghachikwuuru
Hezekaya, ha dọwara uwe ha mgbe ha na-aga
igosi ya ịda mba nke obi ha. Ha gwakwara ya
ihe niile onyeisi agha ndị Asịrịa kwuru.

37

Amụma banyere mgbapụta a gbapụtara Jerusalem

1 Mgbe eze Hezekaya nụrụ nke a, ọ dọwara
uwe ya, yikwasị akwa mkpe, baa n’ime ụlọnsọ
ukwu ONYENWE ANYỊ. 2 O zipụrụ Eliakịm, onye
nlekọta ụlọeze, Shebna ode akwụkwọ na ndị
okenye n’etiti ndị nchụaja, bụ ndị yikwa akwa
mkpe, ka ha jekwuru Aịzaya onye amụma, nwa
Emọz. 3 Ha sịrị ya, “Otu a ka Hezekaya sịrị,
Ụbọchị taa bụ ụbọchị ahụhụ, ịba mba na nke
ihe ihere. Ụbọchị jọgburu onwe ya dịka ụbọchị
nwanyị nọ n’oke ihe mgbu nke ịmụ nwa ma ike
adịkwaghị o ji amụpụta nwa ya. 4 Ma eleghị
anya ONYENWE ANYỊ Chineke gị, ga-anụ okwu ahụ
nke Rabashaka, bụ ọchịagha, onye nna ya ukwu
bụ eze Asịrịa, zitere ịkwa Chineke dị ndụ emo.
Eleghị anya ONYENWE ANYỊ Chineke gị ga-abara
ya mba n’ihi okwu ndị a niile o kwuru, bụ ndị ọ
nụrụ. Ya mere, kpeere anyị ekpere, anyị bụ ndị
fọdụrụ ndụ.”
5 Mgbe ndị ọrụ eze Hezekaya bịakwutere
Aịzaya, 6 ọ sịrị ha, “Otu a ka unu ga-asị nna
unu ukwu, ‘Ihe a ka ONYENWE ANYỊ kwuru: Atụla

egwu n’ihi okwu niile nke ị nụrụ, bụ nke ndị
na-ejere eze Asịrịa ozi ji kwuluo m. 7 Gee ntị,
mgbe ọ nụrụ akụkọ dị aṅaa, aga m eme ka ọ
chọọ ịlaghachi n’obodo nke aka ya. N’ebe ahụ
ka m ga-emekwa ka e jiri mma agha gbuo ya.’ ”

8 Mgbe ọchịagha ahụ nụrụ na eze Asịrịa e
sitela n’obodo Lakish pụa, ọ laghachiri hụ na eze
Asịrịa na-ebuso obodo Libna agha.

9 N’oge ahụ, Senakerib natara ozi na Tiahaka,
eze Kush, na-apụta ịbịa ibuso ya agha. Mgbe
ọ nụrụ nke a, o zipụrụ ndị ozi ka ha ga zie
Hezekaya ozi, sị, 10 “Gwanụ Hezekaya, eze Juda:
Ekwela ka Chineke onye ị na-atụkwasị obi duhie
gị, mgbe ọ na-asị, ‘Agaghị enyefe Jerusalem
n’aka eze Asịrịa.’ 11 N’ezie a, ị nụla ihe ndị eze
Asịrịa mere obodo niile ha busoro agha, otu ha
si bibie ha kpamkpam. Ma a ga-anapụtakwa gị
onwe gị? 12 Chi niile nke mba niile, ndị ahụ nna
nna m ha lara n’iyi, ha napụtara ha, bụ chi ndị
Gozan, Haran, Rezef na nke ndị Eden ndị nọ na
Tel Asa? 13 Olee ebe eze ndị Hamat maọbụ eze
ndị Apad nọ? Olee ebe eze obodo Lair, Sefavaim,
Hena na Iva nọkwa?”

Ekpere Hezekaya

14 Mgbe Hezekaya natara akwụkwọ ozi a site
n’aka ndị ozi ahụ, gụọ ya, o weere ya gaa n’ime
ụlọnsọ ONYENWE ANYỊ, gbasaa ya n’ihu ONYENWE
ANYỊ. 15 Hezekaya kpere ekpere nye ONYENWE
ANYỊ, sị: 16 “O, ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime
ihe niile, Chineke nke Izrel, onye ocheeze ya dị
n’etiti ndị cherubim, naanị gị bụ Chineke na-achị
alaeze niile nke ụwa. Ọ bụkwa naanị gị kere

eluigwe na ụwa. 17 Tọọ ntị gị n'ala, o ONYENWE
ANYỊ ma nụrụ; meghee anya gị abụọ ONYENWE
ANYỊ, ka ịhụ; gee ntị nụkwa okwu niile ndị ahụ
Senakerib zitere, nke o ji ekwulu Chineke dị ndụ.
18 "N'eziokwu, ONYENWE ANYỊ, ndị eze Asịrịa
alala ndị a niile na ala ha n'iyi, mee ka ha
tọgbọrọ n'efu, 19 ha atụnyekwala chi ha niile
n'ime ọkụ, repịakwa ha, n'ihi na ọ bụghị chi
ka ha bụ, kama ha bụ naanị ihe a kpụrụ akpụ,
nke mmadụ ji osisi na nkume pịa. 20 Ma ugbu
a, ONYENWE ANYỊ Chineke anyị, biko, zọpụta
anyị site n'aka ya, ka alaeze niile nke ụwa mata
na naanị gị ONYENWE ANYỊ bụ Chineke, na ọ
dịkwaghị chi ọzọ ma ọ bụghị gị."

Ọdịda Senakerib

21 Mgbe ahụ, Aịzaya nwa Emọz, zigaara
Hezekaya ozi, sị, "Otu a ka ONYENWE ANYỊ,
Chineke Izrel, sịrị, N'ihi ekpere gị niile nye m
banyere Senakerib, eze Asịrịa, 22 nke a bụ okwu
ONYENWE ANYỊ kwuru megide ya.

"Nwaagbọghọ na-amaghị nwoke, bụ ada Zayọn,
na-eleli gị anya, jirikwa gị na-eme ihe ọchị,
Nwaada Jerusalem
na-efufekwa isi ya mgbe ị na-agbapụ ọsọ.
23 Onye ka ị kparịrị ma kwulukwaa?
Ọ bụ onye ka i sitere na nganga gị
welie olu okwu gị na anya gị elu megide?
Ọ bụ megide onye Nsọ nke Izrel?
24 I sitere n'aka ndị ozi gị
kparịa Onyenwe anyị, kwuluo ya,
ị sịkwara,
'Eji m ọtụtụ ụgbọala m

rigoruo ebe dị elu nke n’elu ugwu niile,
n’ebe kachasị elu nke ugwu Lebanọn.
Egbudasịala m osisi sida ya niile toro ogologo,
na osisi junipa ya niile kachasị mma.
Ejeruola m na nsọtụ ya kachasị n’ịdị elu,
bụ ebe kachasị maa mma n’oke ọhịa ya niile.
25 Egwuola m ọtụtụ olulu mmiri n’ala ndị mba ọzọ,
ṅụkwa mmiri dị n’ebe ahụ.
Ọ bụ ọbụ ụkwụ m ka m ji mee
ka isi iyi niile dị n’Ijipt takpọọ.’

26 “Ọ bụ na ị nụbeghị?
Na mgbe ochie ka m kpebiri ya.
N’ụbọchị ndị ahụ gara aga ka nọ pịa ọpịpịa ya,
ugbu a, emeela m ka ọ bịa na mmezu,
na ị meela ka obodo nke mgbidi gbara gburugburu,
ghọọ mkpokọta nkume.
27 Ndị bi n’ime ha, ndị a napụrụ ike ha nwere,
bụ ndị dara mba, ndị e tinyekwara n’ọnọdụ ihere.
Ha dịka ahịhịa ndụ puru n’ala ubi,
na ome na-epupụta epupụta,
nakwa ahịhịa na-etopụta n’elu ụlọ
nke anwụ na-achakpọ tupu o tolite.

28 “Ma amaara m ebe ị nọ ọnọdụ,
marakwa ọpụpụ gị na mbata gị,
marakwa oke iwe gị megide m.
29 N’ihi ọnụma dị gị n’obi megide m,
n’ihi na mkparị gị eruola m ntị,

aga m etinye nko* m n’imi gị,
werekwa mkpụmkpụ igwe m kpachie egbug-
bere ọnụ gị,
mee ka ị laghachi
site n’ụzọ ahụ nke i siri bịa.
30 “Ma nke a ga-abụ ihe ịrịbama† nye gị,
Hezekaya.
“N’afọ a, unu ga-eri ihe na-epu n’onwe ya,
n’afọ nke abụọ unu ga-eri ihe si na nke ahụ
pupụta.
Ma n’afọ nke atọ ghaanụ mkpụrụ ubi, weenụ ihe
ubi,
kụọ vaịnị n’ubi vaịnị, riekwanụ mkpụrụ ha.
31 Ọzọkwa, ndị fọdụrụ n’alaeze Juda
ga-agba mgbọrọgwụ n’okpuru ala, mịkwaa
mkpụrụ n’elu.
32 N’ihi na ọ bụ site na Jerusalem ka ndị fọdụrụ
ga-esi pụta,
otu ndị fọdụrụ ndụ‡ ga-esitekwa n’ugwu
Zayọn pụta.
Ọ bụ site n’ịnụ ọkụ n’obi nke ONYENWE ANYỊ,
Onye pụrụ ime ihe niile,
ga-emezu nke a.
33 “Ya mere, nke a bụ ihe ONYENWE ANYỊ kwuru
banyere eze Asịrịa.
“Ọ gaghị azọbata ụkwụ ya n’ime obodo a
maọbụ gbaa ọ bụladị otu àkụ n’ebe a.
Ọ gaghị eji ọta jegharịa n’ọnụ ụzọ ama ya,
maọbụ wuo mgbidi nnọchibido megide ya.

* **37:29** 37:29 Ọ bụrụ na ndị agha Asịrịa e merie obodo n’agha, ha na-eji nko tinye n’imi ndị ha dọtara n’agha, jirikwa eriri igwe tinye n’ọnụ ha. † **37:30** 37:30 Ya bụ, akara ‡ **37:32** 37:32 Gbapụrụ a gbapụ maka ụjọ

34 Ụzọ o si bịa ka ọ ga-esi laghachi;
ọ gaghị abanye n'obodo a."
Otu a ka ONYENWE ANYị kwubiri ya.
35 "Aga m echebe obodo a, zọpụtakwa ya n'ihi aha m,
na n'ihi Devid, bụ ohu m."
36 Mmụọ ozi ONYENWE ANYị pụrụ gaa tigbuo
otu puku narị na puku iri asatọ na ise n'ụlọ ikwu
ndị Asịrịa. Mgbe ndị mmadụ tetara n'isi ụtụtụ,
lee, ozu ka ha jupụtara ebe niile. 37 Ya mere,
Senakerib, eze Asịrịa, biliri ije, laghachi n'ala ya.
Ọ laghachiri biri n'obodo Ninive.
38 Otu ụbọchị, mgbe ọ nọ na-akpọ isiala n'ụlọ
chi ya a na-akpọ Nisrọk, ụmụ ya ndị ikom aha
ha bụ Adramelek na Shareza were mma agha
gbuo ya. Ha gbapụrụ ọsọ gbaga n'ala Ararat.
Isahadon, bụ nwa ya nwoke ghọrọ eze n'ọnọdụ
ya.

38

Ọrịa Hezekaya rịara

1 N'oge ahụ, Hezekaya rịara ọrịa ruo na ọ
gaara anwụ. Aịzaya onye amụma, nwa Emọz,
bịakwutere ya, sị ya, "Otu a ka ONYENWE ANYị
sịrị: Dozie ezinaụlọ gị, n'ihi na ị ga-anwụ. Ị
gaghị esite n'ute ọrịa a bilie."
2 Hezekaya tụgharịrị chee ihu ya n'aja ụlọ
kpee ekpere nye ONYENWE ANYị sị, 3 "Chetakwa,
ONYENWE ANYị, otu m si jegharịa n'ihu gị
n'ikwesị ntụkwasị obi, jiri obi m niile fee gị
ofufe, ma meekwa ihe dị mma n'anya gị."
Hezekaya bekwara akwa nke ukwuu.

4 Mgbe ahụ, okwu nke ONYENWE ANYỊ rutere
Aịzaya, 5 “Gaa, gwa Hezekaya, sị ‘Otu a ka
ONYENWE ANYỊ, bụ Chineke nna gị Devid kwuru,
anụla m ekpere gị, ahụkwala m anya mmiri
akwa gị. Aga m atụkwasị afọ iri na ise n’ụbọchị
ndụ gị. 6 Aga m anapụtakwa gị na obodo a site
n’aka eze Asịrịa. Aga m echebe obodo a.

7 “ ‘Nke a bụ ihe ịrịbama site n’aka ONYENWE
ANYỊ nye gị, na ONYENWE ANYỊ ga-emezu ihe a nke
o kwere na nkwa. 8 Aga m eme ka anyanwụ laa
azụ nzọ ụkwụ iri n’ihe nrigo ụlọ elu Ehaz.’ ” Ya
mere, anyanwụ laghachiri azụ nzọ ụkwụ iri.

9 Ederede Hezekaya eze Juda, mgbe ọrịachara
ọrịa, nwee ahụ ike:

10 Asịrị m, “Ọ bụ n’oge m bụ okorobịa
ka m ga-agabiga n’ọnụ ụzọ nke ọnwụ,
bụrụ onye anapụrụ oge ndụ m nke fọdụrụ afọdụ?”

11 Asịrị m, “Ọ dịkwaghị mgbe m ga-ahụ ONYENWE ANYỊ ọzọ
n’ala ndị dị ndụ,
m gaghị elegidekwa mmadụ ibe m anya ọzọ,
maọbụ bie n’etiti ndị bi n’ime ụwa a.

12 Esila n’ọnọdụ ya bupụ ụlọ m
dịka ụlọ ikwu nke onye ọzụzụ atụrụ.
Apịakọtala m ndụ m dịka ọkpa akwa si apịakọta akwa
o bipụla ndụ site nkwe-akwa,
ehihie na n’abalị, ị mere ka ndụ m gwụsịa.

13 Enwere m ntachiobi chere chi ọbụbọ.
Ma dịka ọdụm ka ọ na-agbaji ọkpụkpụ m niile.

Ehihie na n'abalị ka ị na-eme ka ndụ m
gwụsịa.
14 Dịka eleke maọbụ ụgbala ka m na-ebe akwa.
Ana m asụ ude dịka nduru na-eru ụjụ.
Ike gwụrụ anya m n'ihi ile anya n'eluigwe.
Anọ m n'ọnọdụ mkpagbu, Onyenwe anyị,
bịa nyere m aka."

15 Ma gịnị ka m ga-ekwu?
Ya onwe ya gwara m sị na ọ bụ ya mere nke
a.
M ga-eji obi umeala gagharịa ụbọchị ndụ m niile
n'ihi ihe mwute nke obi m.
16 Onyenwe anyị, ọ bụ n'ihi ihe ndị a ka mmadụ
ji adị ndụ.
Mmụọ m na-adịkwa ndụ n'ime ha.
I nyeghachila m ahụ ike,
mee ka m dị ndụ.
17 N'ezie, ọ bụ n'ihi ọdịmma m,
ka m ji taa ahụhụ nke ihe mgbu dị otu a.
N'ịhụnanya gị ka ị zọpụtara m
site n'olulu nke ịla n'iyi.
I werela mmehie m niile
wefee n'azụ gị.
18 N'ihi n'ala mmụọ agaghị eto gị,
ọnwụ agakwaghị abụku gị abụ otuto.
Ndị na-arịda n'olulu
agaghị ele anya ikwesi ntụkwasị obi gị.
19 Ọ bụ ndị dị ndụ, e, naanị ndị dị ndụ ga-eto gị
otuto,
dị ka m na-eme taa.
Ọ bụ otu ọgbọ na-eme ka ọgbọ na-eso ha
mata ihe banyere ikwesi ntụkwasị obi gị.

20 ONYENWE ANYỊ ga-azọpụta m,
anyị ga-abụ abụ kpọọ ụbọ akwara
n'ụbọchị niile nke ndụ anyị,
n'ime ụlọnsọ ukwu ONYENWE ANYỊ.
21 Aịzaya ekwuolarị sị, "Kwadoonụ mmanụ
fiig dị ọkụ tee ya n'elu etuto ahụ, ahụ ga-adịkwa
ya mma."
22 Hezekaya jụrụ sị, "Gịnị ga-abụ ihe ịrịbama
na m ga-aga n'ụlọnsọ ukwu ONYENWE ANYỊ?"

39

Ndị ozi si Babilọn bịa

1 N'oge ahụ, Merodak-Baladan, nwa Baladan,
bụ eze Babilọn zigaara Hezekaya akwụkwọ ozi
ekele na onyinye, n'ihi na ọ nụrụ na Hezekaya
rịara ọrịa ma nwe ahụ ike. 2 Hezekaya nabatara
ndị ozi ahụ nke ọma gosi ha ihe ndị dị n'ụlọakụ
ya, ọlaọcha, na ọlaedo, ụda dị iche iche na-esi
isi ụtọ, ezigbo mmanụ oliv, ụlọ niile ebe ngwa
agha ya niile dị, na ihe niile bụ akụ o nwere. Ọ
dịghị ihe dị n'ụlọeze ya maọbụ n'alaeze ya niile
nke ọ na-egosighị ha.
3 Mgbe ahụ, Aịzaya onye amụma jekwuru eze
Hezekaya jụọ ya sị, "Gịnị ka ndị ikom ndị ahụ
kwuru? Ebeekwa ka ha si bịakwute gị?"
Hezekaya zara sị, "Ọ bụ n'ala dị anya ka ha si
bịakwute m, ha si Babilọn."
4 Onye amụma jụrụ, "Gịnị ka ha hụrụ n'ụlọ
gị?"
Hezekaya zara sị, "Ihe niile nke dị n'ụlọ m ka
ha hụrụ. Ọ dịghị ihe niile dị n'ụlọakụ m nke m
na-egosighị ha."

5 Mgbe ahụ, Aịzaya sịrị Hezekaya, “Gee ntị
nụrụ okwu ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe
niile. 6 Lee, oge na-abịa mgbe a ga-eburu ihe
niile dị n’ụlọeze gị, na ihe niile nke nna nna gị ha
debere n’ụlọakụ ruo taa, buru ha bulaa Babilọn.
Ọ dịkwaghị ihe ga-afọdụ, otu a ka ONYENWE ANYỊ
kwuru. 7 A ga-ebupụ ụfọdụ n’ime ụmụ gị, ndị bụ
ahụ na ọbara gị, ndị a ga-amụtara gị, buru ha
pụọ n’ebe dị anya, ha ga-abụ ndị onozi n’ụlọeze
nke eze Babilọn.”
8 Hezekaya zaghachiri, “Okwu ONYENWE ANYỊ
nke i kwuru dị mma.” N’ihi na o chere n’obi ya
sị, “Udo na nchekwa ga-adị n’oge ndụ m.”

40

Nkasiobi dịrị ndị Chineke

1 Kasịenụ ndị m obi, kasịenụ ha obi,
ka Chineke gị kwuru.
2 Were nwayọọ gwa Jerusalem okwu,
gwa ya;
na ụbọchị ọjọọ ya niile agwụla,
na a kwụzuola ụgwọ mmehie ya niile,
na o sitela n’aka ONYENWE ANYỊ
nata ụgwọ ọrụ karịrị okpukpu abụọ nke mmehie ya niile.

3 Otu onye na-eti mkpu sị,
“Dozienụ ụzọ nye ONYENWE ANYỊ
n’ime ọzara,
meenụ ka ụzọ atụliri atụli
guzozie kwem n’ime ọzara nye Chineke anyị.
4 A ga-eme ka ndagwurugwu ọbụla dị elu,

ugwu ọbụla na ugwu nta ọbụla ka a ga-emekwa ka ọ dị ala,
ebe niile dị mkputamkpu ka a ga-eme ka o guzo kwem,
meekwa ka ebe niile dị ndakoro ndakoro dịrị larịị.
5 N’ihi na a ga-ekpughepụ ebube Onyenwe anyị,
mmadụ niile ga-ahụkọkwa ya n’otu.
N’ihi na ọnụ ONYENWE ANYỊ ekwuola ya.”

6 Olu ahụ sịrị, “Tie mkpu!”
Ma ajụrụ m sị, “Gịnị ka m ga-eti?”

“Mmadụ niile dị ka ahịhịa,
ikwesi ntụkwasị obi ha niile dịkwa ka okoko osisi ọhịa.
7 Ahịhịa na-akpọnwụ, okoko osisi na-achanwụ,*
n’ihi n’okuku ume nke ONYENWE ANYỊ na-ekukwasị ya.
N’ezie, ahịhịa ka ndị mmadụ bụ.
8 E, ahịhịa na-akpọnwụ, okoko na-achanwụkwa,
ma okwu Chineke anyị na-eguzogide ruo mgbe ebighị ebi.”

9 Gị onye na-eweta oziọma nye Zayọn,
rigoro n’elu ugwu;
gị onye na-eweta oziọma nye Jerusalem,
welie olu gị elu tisie mkpu ike;
e, tisie mkpu ike, atụla egwu.
Gwa obodo niile nke Juda okwu sị ha:
“Chineke unu na-abịa.”

* **40:7** 40:7 Otu a ka ọ dịrị mmadụ.

10 Lee, Onye kachasị ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYỊ na-abịa n’ike,
ike aka ya ka o ji achị.
Lee, ụgwọ ọrụ ya dị ya n’aka,
ọ na-abịa ịkwụghachi ụgwọ.
11 Ọ ga-azụ igwe atụrụ ya dịka onye ọzụzụ atụrụ.
Ọ na-achịkọta ụmụ atụrụ.
N’aka ya abụọ ka ọ ga-ekuru ụmụ atụrụ n’obi ya.
Ọ ga-eji nwayọọ duo ndị na-enye ụmụ ara.

12 Onye jirila ọbụ aka ya tụọ mmiri dị n’oke osimiri?
Maọbụ onye jiri ntu-aka ya tụọ mbara eluigwe?
Onye ka ọ bụ jirila nkata kute uzuzu?
Maọbụ jiri ihe ọtụtụ tụọ ugwu ukwu?
Onye kwa ji ihe ọtụtụ tụọ ugwu nta?
13 Onye nwere ike ịghọta Mmụọ nke ONYENWE ANYỊ,
maọbụ dịka onye ndụmọdụ Onyenwe anyị na-ezi ya ihe?
14 Ọ bụ onye ka ONYENWE ANYỊ gakwuru gbaa izu ka ọ kọwaara ya ihe,
ọ bụ onye ziri ya ụzọ bụ nke dị mma?
Onye bụ onye ahụ kuziri ya ihe ọmụma,
maọbụ gosi ya ụzọ nke nghọta?

15 N’ezie, mba niile dị iche iche dịka otu ntupụta mmiri tanyere n’ime efere;
a na-agụnye ha dịka uzuzu dị n’elu ihe ọtụtụ e ji atụ ihe;

ọ na-atụ ala ndị ahụ mmiri gbara gburugburu dịka a ga-asị na ha bụ uzuzu ọma na-adịghị arọ.

16 Osisi niile dị na Lebanọn ezughị iji kwanye ọkụ e ji a chụrụ Chineke anyị aja.
Otu a kwa, anụmanụ niile dị n'ọhịa Lebanọn niile erughị iji chụọrọ Chineke anyị aja.

17 O nweghị ihe ọbụla mba niile dị n'ụwa bụ n'ihu ya;
ọ na-agụ ha ka ihe na-abaghị uru,
dịka ihe na-erughị ihe efu.

18 Onye kwanụ ka unu ga-eji tụnyere Chineke?
Olee ụdị oyiyi unu ga-eji kọwaa ihe o yiri?

19 Ma gbasara arụsị apịrị apị, nke onye na-akwa nka ọla tụrụ,
nke onye ọkpụ ụzụ ọlaedo na-eji ọlaedo techie ya,
ọ bụkwa ya ka ọ na-akpụrụ ọlaọcha.

20 Ma onye ogbenye na-enweghị ịchụ aja dị otu a
na-ahọrọ osisi nke na-agaghị ere ure.
Ọ na-akpọtara onwe ya onye maara akwa ǹka osisi nke ọma,
onye ga-apịtara ya oyiyi arụsị nke na-agaghị ada ada.

21 Ọ bụ na unu amaghị?
Ọ ga-abụ na unu anụbeghị ya?
Ọ pụtara na a kọbereghị unu ya site na mmalite?
Ọ bụ na unu aghọtabeghị site na mgbe a tọrọ ntọala ụwa?

22 Na Chineke nọ n’elu ocheeze ya nke gbara ụwa gburugburu.
Ndị nọ n’ụwa dịkwa ka ụmụ ụkpana.
Ọ bụ ya tụsara eluigwe dịka akwa,
were ya mere ebe obibi ya.
23 Ọ na-eweda ndị ukwu niile nke ụwa,
mee ha ka ha ghọọ ihe efu.
24 Mgbe a na-ele ha anya, ha na-adị ka ihe a kụrụ n’ubi nke na-epute epute.
Mgbe a kụrụ ha, mgbe ha na-epute,
mgbe ha na-amanye mgbọrọgwụ n’ala,
mgbe ahụ kwa ka Onyenwe anyị na-ezite ifufe nke na-akpọnwụ ha,
bufuo ha dịka ahịhịa kpọrọ nkụ.

25 “Olee onye unu ga-eji tụnyere m?
Onye kwa ka mụ na ya ha?” Nke a bụ ihe Onye Nsọ Izrel na-ajụ.
26 Lee anya n’eluigwe;
onye kere kpakpando ndị a niile?
Onye na-edu ha dịka onye ọzụzụ atụrụ?
Onye na-akpọ nke ọbụla aha ya?
Ọ bụ site n’amamihe na ike ya dị ukwuu,
ka o ji eme ka ha ghara ịkpafu.

27 Ọ bụ n’ihi gịnị ka i ji na-asị, gị Jekọb?
Ọ bụkwa gịnị mere gị Izrel, i ji na-atamu ntamu na-asị,
“Ụzọ m bụ ihe ezonarịrị Onyenwe anyị,
Chineke adịghị etinyekwa anya ya n’ihe metụtara m?”
28 Ọ bụ na ị matabeghị?
Ọ ga-abụ na ị nụbeghị ya?

ONYENWE ANYỊ bụ Chineke nke mgbe niile ebighị ebi,
Onye kere nsọtụ niile nke ụwa.
Ọ naghị ada mba; ike adịghịkwa agwụ ya.
O nwekwaghị onye pụrụ ịmata ịdị omimi nke nghọta ya.
29 Ọ na-enye ndị na-ada mba ike,
na-emekwa ka ndị na-enweghị ume nwee ume.
30 Ọ bụladị ụmụ okorobịa na-ada mba, ike na-agwụkwa ha.
E, ụmụ okorobịa na-asọ ngọngọ daa,
31 ma ndị niile olileanya ha dị na ONYENWE ANYỊ,
ga-agbanwe ike ha, nweta ike ọhụrụ.
Ha ga-eji nku felie elu dịka ugo.
Ha ga-agba ọsọ, ma ike agaghị agwụ ha;
ha ga-aga ije ma ha agaghị ada mba.

41

Onye na-enyere Izrel aka

1 Nọrọnụ jụụ n'ihu m, unu mba niile mmiri gbara gburugburu!
Ka mba niile gbanwee ike ha.
Ka ha pụta kwuo okwu.
Ka anyị zukọtaa n'ebe ikpe ikpe.

2 "Onye kpọtere onye a sitere n'ọwụwa anyanwụ na-abịa,
onye e sitere n'ezi omume kpọọ ya ije ozi?
O weere mba niile nyefee ya n'aka,
meriekwa ndị eze n'ihu ya.
O ji mma agha ya tie ha mee ka ha ghọọ uzuzu,

jiri ụta ya mee ka ha ghọọkwa igbugbo ọka
nke ifufe na-ebughari.
3 Ọ na-achụ ha ọsọ, ma na-agakwa n'ihu na-enweghị mmerụ ahụ ọbụla.
E, ọ na-agbasokwa ụzọ nke ọ na-agabeghị mbụ.
4 Ọ bụ onye rụrụ ọrụ dị otu a mezukwa ya,
na-akpọ ọgbọ niile site na mmalite?
Ọ bụ mụ onwe m, bụ ONYENWE ANYỊ, onye dị siterị na mbido ihe niile,
onye ga-adịgidekwa ruo ọgwụgwụ ihe niile.
Ọ bụ mụ onwe m bụ onye ahụ."

5 Mba niile bi n'ala mmiri gbara gburugburu ahụla ọrụ m rụrụ. Ha hụrụ ya tụọ egwu;
ndị niile bi na nsọtụ ụwa na-amakwa jijiji.
Ha zukọtara bịa nso.
6 Onye ọbụla n'ime ha na-agba ibe ya ume na-asị,
"Nwee obi ike."
7 Onye ọkpụ ụzụ ọla na-agba onye ọkpụ ụzụ ọlaedo ume.
Onye ji mkpirisi igwe eme ka ihe dị mụrụmụrụ,
na-agba onye na-akụ osiama ume.
Otu onye na-ekwu banyere nkpukọta ya, na-asị, "A kpụziri ya akpụzi."
Onye nke ọzọ, na-eji ǹtu kpọgidesie ihe ahụ apịrị apị ike ka ọ ghara ịda.

8 "Ma gị onwe gị, Izrel, ohu m,
Jekọb, onye m họpụtara,
gị mkpụrụ Ebraham, bụ enyi m.

9 Esitere m na nsọtụ niile nke ụwa kpọghachi unu,
gwa unu na ohu m ka unu bụ,
n’ihi na ahọpụtala m unu,
agakwaghị m ahapụ unu.
10 Ya mere, unu atụla egwu n’ihi na anọnyeere m unu.
Ka obi ghara ịlọ unu mmiri n’ihi na abụ m Chineke unu.
Aga m eme ka unu dịrị ike; aga m enyere unu aka;
aga m ejikwa aka nri nke ezi omume m kwagide unu.

11 “Lee! A ga-etinye ndị niile iwe ha dị ọkụ megide unu n’ọnọdụ ihe ihere,
ihere ga-emekwa ha.
Ndị niile na-eguzogide unu ga-aghọ ihe efu,
bụrụ ndị lara n’iyi.
12 Unu ga-ele anya ha, chọọ ha,
ma ọ dịghị onye ọbụla n’ime ha ga-afọdụ ndụ.
Ndị a na-ebuso unu agha
ga-abụ naanị ihe efu.
13 N’ihi na mụ onwe m, bụ Onyenwe anyị Chineke gị,
onye na-ejidesi aka nri gị ike
bụ onye na-asị gị, ‘Atụla egwu;
aga m enyere gị aka.’
14 Atụla egwu, gị idide, bụ Jekọb,
unu Izrel dị nta, atụla egwu,
n’ihi na mụ onwe m ga-enyere gị aka,” otu a ka Onyenwe anyị kwupụtara,
Onye mgbapụta gị, bụ Onye nsọ nke Izrel.

15 “Lee, aga m eme ka unu ghọọ igwe ọhụrụ eji azọcha mkpụrụ ọka
nke dị nkọ, nwekwa ọtụtụ eze.
Unu ga-azọcha ugwu niile zọpịa ha,
meekwa ka ugwu nta niile dịka igbugbo ọka.
16 Unu ga-ayọgharị, fụchaa ha; ikuku ga-eburu ha bufuo,
oke ikuku ga-ekposasị ha.
Ma unu ga-aṅụrị ọṅụ n’ime ONYENWE ANYỊ,
nyaakwa isi n’ime Onye dị nsọ nke Izrel.

17 “Mgbe mmiri ọṅụṅụ kọrọ ndị ogbenye na ndị mkpa na-akpa,
mgbe ha na-enweghị ike ịchọta mmiri ọṅụṅụ
mgbe akpịrị na-akpọ ha nkụ n’ihi agụụ mmiri,
mụ onwe m bụ ONYENWE ANYỊ ga-aza ha.
Mụ onwe m, bụ Chineke nke Izrel, agaghị agbakụta ha azụ.
18 Aga m eme ka mmiri site n’ala kpọrọ nkụ nke ugwu niile na-erudatara ha.
Aga m eme ka isi iyi na-asọpụta na ndagwurugwu niile.
Aga m eme ka mmiri jupụta n’ọzara,
meekwa ka isi iyi mmiri site n’ala kpọrọ nkụ na-asọpụta.
19 Aga m akụ n’ọzara,
osisi sida, na osisi akashia, na osisi mietul, na osisi oliv.
M ga-eji osisi junipa,
na osisi saipres na osisi fịa, kụkọta ha ọnụ n’ala ahụ tọgbọrọ n’efu,

20 ka ndị mmadụ hụ, matakwa,
tuleekwa uche ma ghọta,
na ọ bụ aka ONYENWE ANYỊ mere nke a,
na ọ bụ Onye nsọ nke Izrel kere ya.

21 "Wepụtanụ mkpesa unu,"
ka ONYENWE ANYỊ sịrị,
"Doo okwu unu n'usoro,"
ka Eze nke Jekọb na-asịkwa.
22 "Ka ha bubata arụsị ndị a, ma gwa anyị,
ihe gaje ime.
Ka ha gwa anyị ihe mere n'oge gara aga, ihe ha pụtara,
ka anyị nwee ike tulee ha
matakwa ihe ga-abụ ikpeazụ ha.
Maọbụ kwupụtara anyị ihe ndị ahụ na-abịa,
23 gwa anyị ihe ọdịnihu ji,
ka anyị mara na unu bụ chi.
Meenụ ezi ihe, maọbụ ihe ọjọọ,
nke ga-eme ka anya gbagwojuo anyị, ka anyị jupụtakwa n'egwu.
24 Ma unu dị nta karịa ihe efu.
Ọrụ unu niile bụkwa ihe na-abaghị uru.
Onye họọrọ unu emeela onwe ya ihe arụ.

25 "Akpọliela m otu onye site n'akụkụ ugwu, ọ na-abịakwa.
Otu onye na-asọpụrụ aha m sikwa n'ọwụwa anyanwụ.
Ọ na-azọpịa ndị ọchịchị niile dịka ha bụ ụrọ,
ọ ga-azọpịa ha dịka onye na-akpụ ite si azọpịa aja ụrọ.

26 O kwuru maka nke a site na mmalite, ka anyị nwee ike mara,
maọbụ mgbe na o mebeghị, ka anyị nwee ike sị, 'Ihe o kwuru ziri ezi'?
O nweghị onye kwuru ihe banyere nke a,
o nweghịkwa onye mere ka amata ya,
o nwekwaghị onye si n'ọnụ gị nụ okwu ọbụla.
27 Abụ m onye mbụ gwara Zayọn, 'Lee, n'ebe a ka ha dị!'
Ọ bụ m ziteere Jerusalem onyeozi oziọma.
28 Elegharịrị m anya ma o nweghị onye m hụrụ.
O nweghị onye nọ n'etiti chi ha nke nwere ike inye ndụmọdụ;
o nweghị onye inye ọsịsa ajụjụ mgbe m jụrụ ha.
29 Lee, ha niile bụ ụgha!
Ọrụ ha niile pụtara ihe efu,
arụsị ha niile awuru awu bụ naanị ifufe na ọgbaaghara.

42

Ohu Onyenwe anyị

1 "Lee ohu m, onye m na-agba ume,
onye m họpụtara, onye ihe ya na-atọ mkpụrụobi m ụtọ.
Aga m eme ka Mmụọ m dịrị n'ime ya.
Ọ ga-emekwa ka ikpe ziri ezi rute mba niile aka.
2 Ọ gaghị eti mkpu maọbụ welie olu ya kwaa akwa,
maọbụ welie olu ya elu, ọ gaghị eme ka a nụ olu ya n'ezi.

3 Ọ gaghị agbaji ahịhịa riidi* azọpịara azọpịa,
maọbụ menyụọ ogho oriọna na-enwu ntakịrị ntakịrị.
Ọ ga-esite n’ikwesị ntụkwasị obi wepụta ikpe ziri ezi.
4 Ọ gaghị asọ ngọngọ maọbụ daa mba,
ruo mgbe o hiwere ikpe ziri ezi n’elu ụwa.
Ọ bụkwa n’ozizi ya ka agwa etiti niile ga-atụkwasị olileanya ha.”

5 Nke a bụ ihe Chineke bụ ONYENWE ANYỊ kwuru,
onye ahụ kere eluigwe niile, onye gbasapụkwara ha,
onye gbasapụkwara ụwa n’ihe niile nke si n’ime ya apụta,
onye na-enye ndị niile bi n’ime ya ume,
na-enyekwa ndị na-agagharị n’ime ya ndụ.
6 “Mụ onwe m, bụ ONYENWE ANYỊ, akpọla gị ka i gosi ezi omume m.
Aga m echebe gị, gbaa gị ume,
n’ihi na eweere m gị nye ndị m
ka ị bụrụ ihe imesi ọgbụgba ndụ m ike.
Ị ga-abụkwa ìhè nye mba niile.
7 Ị ga-emeghe anya ndị kpuru ìsì,
gbapụtakwa ndị nọ n’ụlọ mkpọrọ,
meekwa ka ndị nọ n’ụlọ mkpọrọ gbara ọchịchịrị nwere onwe ha.

8 “Mụ onwe m bụ ONYENWE ANYỊ! Nke a bụkwa aha m.
Agaghị m enye onye ọzọ ugwu na nsọpụrụ m.

* **42:3** 42:3 Ya bụ, osisi achara

Mụ na arụsị a pịrị apị agakwaghị azọ otuto m.
9 Lee ihe ochie emezuola
ma nke ọhụrụ ka m na-ekwupụta.
Tupu ha pụta ìhè
ana m akpọsa ha nye unu."

Abụ otuto nye ONYENWE ANYỊ

10 Bụkuonụ ONYENWE ANYỊ abụ ọhụrụ; tookwanụ ya,
unu ndị niile bi na nsọtụ niile nke ụwa,
unu ndị na-arịda n'osimiri, na ihe niile bi n'ime ya.
Toonu ya unu ndị bi n'ala ebe mmiri gbara gburugburu.
11 Ka ọzara na obodo niile dị n'ime ya welie olu ha elu,
ka ndị bi na Keda ṅụrịa ọṅụ.
Ka ndị bi na Sela tie mkpu ọṅụ,
ka ha si n'elu ugwu niile tisie mkpu ọṅụ ike.
12 Ka ha nye ONYENWE ANYỊ ebube,
kpọsaakwa otuto ya n'ala niile mmiri gbara gburugburu.
13 ONYENWE ANYỊ ga-apụta buo agha dịka dike.
Ọ bụ site n'ịnụ ọkụ n'obi nke onye agha ka ọ ga-eji buo agha.
Ọ ga-eti mkpu agha megide ndị iro ya,
ma merie ha.

14 "Ọ dịla anya kemgbe m gbara nkịtị;
ejidesịrị m onwe m aka ike.
Ma ugbu a, aga m egosi iwe m;
aga m asụ ude, kwaa akwa dị ka nwanyị ime na-eme.

15 Aga m eme ka ugwu ukwu na ugwu nta niile dị larịị,
meekwa ka ihe ọkụkụ ha niile kpọnwụọ.
Aga m eme ka osimiri ghọọ ọzara,
meekwa ka ọdọ mmiri niile takpọọ.
16 Aga m edu ndị kpuru ìsì, site n'ụzọ nke ha naamaghị,
n'okporoụzọ ha agatụbeghị ka m ga-edu ha;
Aga m eme ka ọchịchịrị ghọọ ìhè n'ihu ha,
meekwa ka ebe niile gbagọrọ agbagọ guzozie.
Ihe ndị a niile ka m ga-eme.
Agaghị m agbakụta ha azụ.
17 Ma ndị niile na-atụkwasị arụsị obi,
ndị na-asị ihe ndị ahụ a pịrị apị, 'Unu bụ chi anyị,'
a ga-achụghachi ha azụ n'ọnọdụ ihere.

Izrel kpuru ìsì, chie ntị

18 "Geenụ ntị, unu ndị ntị chiri,
leenụ anya unu ndị ìsì kpuru, ma hụ ụzọ.
19 Olee onye kpuru ìsì dịka ohu m?
Onye kwa ka ntị chiri dịka onyeozi nke eziokwu m?
Ọ dị onye ọzọ kpuru ìsì
dịka onye a m họpụtara ka ọ bụrụ ohu ONYENWE ANYỊ?
20 Ị hụla ọtụtụ ihe, ma ị dịghị atụkwasị uche gị na ha.
Ntị gị ghere oghe, ma ị dịghị eji ya anụ ihe."
21 ONYENWE ANYỊ emeela ka iwu ya dị ukwuu,
meekwa ka ọ dị ebube,
n'ihi na ọ tọrọ ya ụtọ isite na ya mee ka ezi omume ya pụta ìhè.

22 Ma e meela ka ndị ya bụrụ ndị e zukpọrọ ihe ha nwere n’oge agha.
A kpọchikwara ha n’olulu e gwuru n’ala,
zoo ha n’ime ụlọ mkpọrọ dị iche iche.
Ha aghọọla ihe a kwatara n’agha,
ma ọ dịghị onye na-anapụta ha.
Ha aghọkwaala ihe e si n’aka mmadụ pụnara ya n’ike,
ma ọ dịghị onye na-asị ndị iro ha, “Nyeghachikwa m ihe m i ji aka ike were.”

23 Onye ka ọ bụ n’etiti unu nke ga-ege ntị n’ihe ndị a?
Onye ga-aṅa ntị si otu a mata ihe na-aga ime n’oge dị n’ihu?
24 Onye weere Jekọb nyefee n’aka ndị na-ebibi ihe,
onye were Izrel nyefee ndị ohi?
Ọ bụ na ọ bụghị ONYENWE ANYỊ
onye ha mehiere megide?
N’ihi na ha ekweghị eso ụzọ ya niile,
ha erubeghị isi nye iwu ya.
25 Ọ bụ ya mere o ji wụkwasị ndị ya iwe ọkụ ya,
ihe ike nke agha.
Ọ bụ ezie na iwe ya bịakwasịrị ha dịka ọkụ na-erepịa erepịa, ma ha aghọtaghị ihe kpatara ya;
o repịara ha, ma ha atụgharịa uche ha banyere ya.

43

Onye nzọpụta ndị Izrel nwere

1 Ma ugbu a, nke a bụ ihe ONYENWE ANYỊ kwuru,
bụ onye kere gị, Jekọb,
na onye kpụrụ gị Izrel,
“Atụla egwu, n'ihi na agbapụtala m gị.
Akpọọla m gị aha, ị bụkwa nke m.
2 Mgbe ị si na mmiri dị omimi na-agafe,
aga m anọnyere gị.
Mgbe i si na mmiri nke na-ekwo oke okwukwo,
agaghị m ekwe ka o bufuo gị.
Mgbe ị na-eje ije n'ime ọkụ,
ọ gaghị eregbu gị.
Ire ọkụ ahụ agakwaghị erepịa gị.
3 N'ihi na mụ onwe m bụ ONYENWE ANYỊ Chineke gị,
Onye nzọpụta gị, na Onye nsọ nke Izrel.
Ewerela m Ijipt
na Kush na Seba nye ka ha bụrụ ihe i ji gbara onwe gị.
4 Ebe ị bụ ihe dị oke ọnụahịa n'anya m,
ebe ọ bụkwa na m hụrụ gị n'anya,
aga m ewere ndị mmadụ nye n'ihi ịgbapụta gị.
Aga m ebibi ndụ ndị mmadụ n'ihi ichebe gị ndụ.
5 Atụla egwu n'ihi na anọnyeere m gị.
Aga m esite n'ọwụwa anyanwụ
na n'ọdịda anyanwụ chịkọtaa ụmụ gị.
6 Aga m enyekwa ugwu na ndịda iwu sị ha,
‘Hapụnụ ha ka ha laa,
unu egbochikwala ha.’
Hapụnụ ndị m ka ha site n'ala niile dị anya nke nsọtụ ụwa lọghachi,
7 onye ọbụla nke a na-akpọ aha m,
onye m kere n'ihi otuto m,

onye m kpụrụ, ma meekwa."

8 Kpọpụtanụ ha, bụ ndị ahụ nwere anya ma ha adịghị ahụ ụzọ,
ndị nwere ntị ma ha adịghịkwa anụ ihe.
9 Mba niile dị iche iche ezukọtala,
mmadụ niile agbakọtakwala.
Onye n'ime chi ha kwuru na ihe dị otu a ga-eme,
onye kwa kwuru ihe ndị a mere n'oge gara aga?
Ka ha kpọbata ndị akaebe ha izipụta na ihe ha kwuru ziri ezi,
ka ndị ọzọ nụ ya ma sị na, "Ọ bụ eziokwu."
10 "Unu bụ ndị akaebe m," ka ONYENWE ANYỊ kwupụtara,
"bụrụkwa ndị ohu m họpụtara,
ka unu mara m, ma kwerekwa na m,
ghọtakwa na Mụ onwe m bụ onye ahụ.
Ọ dịghị chi a kpụrụ tupu m dịrị,
ọ dịkwaghị nke ga-eso m n'azụ.
11 Mụ, ọ bụ na naanị m, bụ ONYENWE ANYỊ,
ọ dịkwaghị onye nzọpụta ọzọ dị ma ewezuga m.
12 Mụ onwe m egosila, zọpụta ma kwupụtakwa ya, mee ka unu nụrụ ya,
mụ onwe m, ọ bụghị chi ndị mba ọzọ nọ n'etiti unu.
Unu bụkwa ndị akaebe m, na mụ onwe bụ Chineke," otu a ka ONYENWE ANYỊ kwubiri ya.
13 "E, site n'ebighị ebi ruo n'ebighị ebi, mụ onwe m bụ Chineke.
Ọ dịghị onye pụrụ ịnapụta m ihe m ji n'aka.
Mgbe m rụrụ ọrụ, onye pụrụ ịgbanwe ya?"

Ebere Onyenwe anyị, na-ekwesighị ntụkwasị obi Izrel

14 Nke a bụ ihe ONYENWE ANYỊ kwuru,
Onye mgbapụta unu na Onye nsọ nke Izrel.
"N'ihi unu, aga m eziga ozi na Babilọn
budata ndị Kaldịa niile dịka ndị gbapụrụ agbapụ,
n'ime ụgbọ mmiri ahụ niile ha ji anya isi.
15 Mụ onwe m bụ ONYENWE ANYỊ, Onye nsọ gị,
onye kere Izrel, Eze unu."

16 Otu a ka ONYENWE ANYỊ kwuru,
bụ onye ahụ kwara ụzọ n'ime osimiri,
nke mere ka okporoụzọ dịrị n'ime oke osimiri.
17 Nke na-eme ka ụgbọ ndị agha dị ukwuu, na ịnyịnya pụta,
ndị agha na ụsụ ha achịkọtara ọnụ,
mee ha ka ha dinaa n'ebe ahụ, ghara ibilitekwa ọzọ,
dịka ha bụ ọkụ ogho oriọna e menyụrụ emenyụ.
18 "Chefuonu ihe ndị ahụ niile mere n'oge gara aga;
unu atụgharịkwala uche unu na ha.
19 Kama leenụ anya ihe ọhụrụ nke m na-aga ime.
Leenụ ya n'ihi na o bidolarị ịpụta ihe. Ọ gaabụ na unu adịghị ahụ ya?
N'ihi na ana m akwa okporoụzọ n'ọzara,
na-emekwa ka mmiri jupụta n'ala tọgbọrọ n'efu.
20 Anụ ọhịa niile na-asọpụrụ m,
nkịta ọhịa, na enyi nnụnụ niile na-ekele m,
n'ihi na emeela m ka mmiri jupụta n'ọzara,

meekwa ka isi iyi na-asọ n’ala ebe tọgbọrọ n’efu,
nye ndị nke m ihe ọṅụṅụ, bụ ndị m họpụtara.
21 Ndị m kpụrụ nye onwe m,
ka ha kọsaa akụkọ otuto m.

22 “Ma unu akpọkughị m, Jekọb,
kama ihe banyere m agwụla gị ike, Izrel.
23 I kpụrụghị atụrụ wetara m maka aja nsure ọkụ,
maọbụ jiri aja niile sọpụrụ m.
O nweghị mgbe m kwagidere gị ka i wetara m onyinye mkpụrụ ọka,
maọbụ mee ka ike gwụ gị site n’ịna gị ụda na-esi isi ụtọ.
24 Unu ewetabereghị m ụda kalamus na-esi isi ụtọ,
maọbụ were abụba anụ nke aja unu niile mee ka obi tọọ m ụtọ.
Kama ọ bụ naanị mmehie unu ka unu na-ebokwasị m,
unu ejirila ajọ omume unu mee ka ike gwụsịa m.

25 “Mụ onwe m, ọ bụ naanị mụ onwe m, bụ onye na-ehichapụ mmehie unu.
Ana m emekwa ya n’ihi na ọ dị m mma n’obi ime ya.
Agakwaghị m echeta mmehie unu ọzọ.
26 Chetara m ihe gara aga,
ka anyị rụrịta ụka n’etiti onwe anyị,
doo okwu gị n’usoro igosi na ị bụ onye ikpe na-amaghị.

27 Site na mmalite, nna nna unu ha mehiere megide m.
Ndị m dunyere ka ha kuziere unu ihe nupukwara isi megide m.
28 Ya mere, m ji menye ndị a maara aha ha n'ụlọnsọ ihere.
Enyefere m Jekọb ka ọ bụrụ onye ewezugara nye mbibi,
nyekwa Izrel ka ọ bụrụ ihe mkparị.

44

Izrel onye a họpụtara

1 "Ma ugbu a, gee ntị gị Jekọb, bụ ohu m,
geekwanụ ntị, unu ndị Izrel m họpụtara.
2 Nke a bụ ihe ONYENWE ANYỊ na-ekwu,
bụ onye kere unu, onye kpụrụ unu n'ime n'afọ,
na onye ga-enyere unu aka:
Atụla egwu, gị Jekọb,* ohu m,
atụkwala egwu gị Jeshurun, onye nke m họpụtara.
3 N'ihi na aga m eme ka ala ahụ kpọrọ nkụ nweta mmiri,
mee ka mmiri na-asọgharị n'ala ahụ akpịrị na-akpọ nkụ.
Aga m awụkwasị ụmụ ụmụ unu Mmụọ m,
meekwa ka ngọzị m dịrị ha.
4 Ha ga-etopụta etopụta dịka ahịhịa a gbara mmiri,
e, dịka osisi pọpla n'akụkụ iyi jupụtara na mmiri.

---

* **44:2** 44:2 Maọbụ, Izrel

5 Ha ga-eji nganga sị, 'Abụ m nke ONYENWE ANYỊ,'
maọbụ 'Abụ m nwa nwa Jekọb,'
ebe ndị ọzọ ga-edepụta n'aka ha, 'Nke ONYENWE ANYỊ ka m bụ,'
ha ga-agụkwa onwe ha Izrel.

ONYENWE ANYỊ, ọ bụghị arụsị

6 "Nke a bụ ihe ONYENWE ANYỊ na-ekwu,
onye bụ Eze Izrel na Onye mgbapụta ya, ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile:
Mụ onwe bụ Mmalite na Ọgwụgwụ;
ọ dịkwaghị Chineke ọzọ dị ma ewezuga m.
7 Ọ bụkwa onye dị ka m? Ya kwupụta ya.
Ya kwupụta ya, doo ya n'usoro ka ntị nụrụ!
Ya kwupụta ihe niile mere kemgbe m mere ka ndị m guzosie ike.
Ya kwupụtakwa, ma dokwaa ha n'usoro,
ihe niile na-aga ime n'oge dị n'ihu.
8 Unu atụla egwu. Unu amakwala jijiji.
Ọ bụ na m akọpụtaghị ihe ndị a ma kwupụta ha n'oge gara aga.
Unu onwe unu bụ ndị akaebe m. Ọ dị chi ọzọ dị ma e wezuga m?
Mba! O nweghị Oke nkume ọzọ dị, nke m maara ihe banyere ya."

9 Ndị a niile na-apị arụsị bụ ndị nzuzu.
Chi ndị ahụ niile ha na-agụ dị ka ihe ukwu bụkwa ihe na-enweghị isi.
Ndị niile na-akpọ isiala nye chi ndị a bụ ndị kpuru ìsì,
na ndị amamihe kọrọ, ndị ihere ga-emekwa.

10 Ọ baghị uru mmadụ ịkpụrụ onwe ya arụsị
maọbụ chi a pịrị apị,
nke na-apụghị inyere ya aka n’ụzọ ọbụla?
11 Lee ihere ga-eme ndị niile na-akpọ isiala nye
ya.
Ndị kpụrụ ha bụ naanị ndị mmadụ.
Ka ha niile chịkọta onwe ha, guzo, nwee mkpebi
ha,
ha ga-anọ n’ọnọdụ n’ihere, na n’oke egwu.

12 Ọkpụ ụzụ na-ewere ngwa ọrụ ya
na-ahụ ya n’ime icheku ọkụ,
ọ na-eji mkpirisi igwe onye ọka tipịa ya n’ụdịdị
arụsị,
ọ bụ ike nke ogwe aka ya ka o ji akpụ ụzụ.
Agụ na-agụ ya, ike na-agwụsịkwa ya;
ọ ṅụghị mmiri ọbụla, ọ na-adakwa mba.
13 Onye ọka osisi na-esite n’eriri ọtụtụ tụpụta
osisi
were pensụlụ kaa ya;
ọ na-ewere ngwa ọrụ ya kpụchaa osisi ahụ,
were ngwa ọrụ ịka akara, kaa ya akara.
Ọ na-arụ ya dịka oyiyi mmadụ,
oyiyi mmadụ n’ịma mma ya niile,
maka ibi n’ime ụlọ arụsị.
14 Ọ na-egbutu osisi sida dị iche iche,
maọbụ osisi saipres ma ọ bụkwa osisi ook.
Ọ na-ahapụ ya ka o too n’etiti osisi dị iche iche
nke oke ọhịa,
maọbụ kụọ osisi fịa, nke mmiri ozuzo na-
eme ka o too nke ọma.
15 Ọ bụkwa nkụ ka eji ya e mere;
ụfọdụ ka ọ na-ewere nya ọkụ,

ọ na-eji ya afụnwu ọkụ ghee achịcha.
Sitekwa na ya pịa chi, kpuo ihu n’ala nye ya;
ọ na-emekwa arụsị apịrị apị, kpọọ isiala nye ya.
16 Ọkara n’ime osisi ndị a ka o ji emenwu ọkụ;
n’elu ya kwa ka ọ na-esi nri ya,
ọ na-ahụnye anụ, were tajuo afọ ya.
Nkụ ahụ ka o ji anya ọkụ na-asị,
“Ahaa, ahụ ekpola m ọkụ; ahụla m ọkụ.”
17 Ihe fọdụrụ n’ime osisi ahụ ka ọ na-ewere kwaara onwe ya arụsị a pịrị apị;
Ọ na-ada n’ala n’ihu ya, fee ya ofufe.
Ọ na-ekpekwara ya ekpere na-asị,
“Biko, Zọpụta m, n’ihi na chi m ka ị bụ!”
18 Ha amaghị ihe ọbụla; ha adịghị aghọtakwa,
n’ihi na-emechiela anya ha ka ha ghara ịhụ ụzọ,
mechiekwa uche ha, ka ha ghara ịghọta.
19 Ọ dịghị onye na-anọdụ chee echiche,
ọ dịghịkwa onye nwere ihe ọmụma maọbụ nghọta ị sị,
“Ụfọdụ n’ime osisi a ka m ji kwanye ọkụ,
Ọ bụladị ghee achịcha n’elu icheku ọkụ ya,
ejikwa m ụfọdụ n’ime ya hụọ anụ m tara.
M ga-esite na nke fọdụrụ mepụta ihe rụrụ arụ?
Ọ bụ ogwe osisi ka m ga-akpọ isiala nye?”
20 Onye na-adịghị eche ụdị echiche a bụ onye nzuzu, nke na-eji ntụ si n’ebe a kwanyere ọkụ na-azụ onwe ya.
Ọ pụghị ịnapụta onwe ya, maọbụ jụọ onwe ya ajụjụ sị,
“Ihe a m ji n’aka m, nke m na-akpọ chi, ọ bụghị okwu ụgha ka ọ bụ?”

21 “Cheta ihe ndị a, gị Jekọb,
n’ihi na gị bụ Izrel, ị bụ ohu m.
Ọ bụ m kpụrụ gị, ị bụ ohu m;
gị bụ Izrel, agaghị m echezọ gị.
22 Ehichapụla m njehie gị niile; dịka igwe ojii,
hichapụkwa mmehie gị dịka igirigi ụtụtụ.
Lọghachikwute m,
n’ihi na akwụọla m ụgwọ ịgbapụta gị.”

23 Bụọnụ abụ oke ọṅụ, unu eluigwe, n’ihi na ONYENWE ANYỊ emeela ya;
tienụ oke mkpu, unu ụwa dị n’ala.
Tienụ mkpu ọṅụ, unu ugwu niile,
unu bụ oke ọhịa niile na osisi ọbụla nke dị n’ime gị,
n’ihi na ONYENWE ANYỊ agbapụtala Jekọb,
na-egosikwa ebube ya n’Izrel.

A ga-ebikwa na Jerusalem

24 “Otu a, ONYENWE ANYỊ na-ekwu,
Onye mgbapụta unu, onye ahụ kpụrụ unu n’ime afọ:

Mụ onwe bụ ONYENWE ANYỊ,
Onye kere ihe niile,
onye gbatipụrụ eluigwe,
onye gbasara ụwa naanị mụ onwe m,
25 onye na-emebi ihe ịrịbama niile nke ndị amụma ụgha
na-emekwa ka ndị na-ajụta ase ghọọ ndị nzuzu,
onye na-ekpu ihe ọmụmụ ndị maara ihe ihu n’ala
tụgharịa ya, ha ghọọ ihe nzuzu,

26 onye na-eme ka okwu ndị ohu ya mezuo
meekwa ka amụma ndị ozi ya buru mezuo,

onye na-asị banyere Jerusalem, ‘A ga-ebikwa n’ime ya ọzọ,’
na-asịkwa banyere obodo niile nke Juda, ‘A ga-ewughachi ha,’
banyere mkpọmkpọ ebe ha niile, ‘Aga m ewulikwa ha.’
27 Onye ahụ na-asị, ogbu mmiri, ‘Takọrọ,
aga m emekwa ka iyi ya niile takọrọsịa,’
28 Onye na-asị banyere Sairọs, ‘Ọ bụ onye ọzụzụ atụrụ m,
ọ ga-emezukwa ihe niile na-adị m mma;
Ọ ga-asịkwa banyere Jerusalem, “Ka ewugharịa ya,”
ma banyere ụlọnsọ, “Ka ehiwe ntọala ya.” ’

45

1 “Nke a ka ONYENWE ANYỊ na-ekwu nye ohu ya nke o tere mmanụ,
bụ Sairọs, onye m ga-eji aka nri ya
megide mba niile, mee ka ha nọrọ n’okpuru ya,
napụkwa ndị eze ngwa agha ha niile,
megheere ya ọnụ ụzọ niile
nke na ọ dịkwaghị ọnụ ụzọ ama a ga-emechibido ya.
2 Mụ onwe m ga-ebu ụzọ gaa n’ihu gị
kwazee ugwu ukwu niile,
tiwasịa ibo ọnụ ụzọ bronz niile
gbuwakwaa mkpọrọ igwe dị iche iche.

3 Aga m enye gị akụ niile e zoro n’ebe ọchịchịrị gbara,
akụnụba niile e zoro n’ebe nzuzo dị iche iche.
Ka ị mata na ọ bụ mụ onwe m bụ ONYENWE ANYỊ,
bụ Chineke nke Izrel, onye ahụ kpọrọ gị aha,
na-eme ihe ndị a niile.
4 N’ihi Jekọb bụ ohu m,
n’ihi Izrel onye m họpụtara nye onwe m,
ka m ji kpọọ gị aha gị
nyekwa gị aha nke nsọpụrụ,*
maọbụ ezie na ị maghị onye m bụ.
5 Ọ bụ m bụ ONYENWE ANYỊ, ọ dịghịkwa onye ọzọ dị;
ewezuga m, ọ dịkwaghị Chineke ọzọ dị.
Ọ bụ ezie na ị maghị m,
ma aga m eme ka ị dịrị ike.
6 Mgbe ahụ, ụwa niile, site n’ọwụwa anyanwụ ruo n’ọdịda anyanwụ,
ga-amata n’ezie na Chineke ọzọ adịghị, karịa m.
Abụ m ONYENWE ANYỊ, ọ dịghịkwa onye ọzọ dị.
7 Ọ bụ m kpụrụ ìhè, keekwa ọchịchịrị.
Ọ bụ m na-ezite ọganihu, na-ekekwa ịla n’iyi.
Mụ onwe m, bụ ONYENWE ANYỊ, na-eme ihe ndị a niile.

8 “Gị, eluigwe, zodata ezi omume m
ka mbara eluigwe na-ezodakwa ya dịka mmiri.
Ka ala meghee onwe ya,

* **45:4** 45:4 Tuo gị aha nsọpụrụ

ka nzọpụta pupụta,
ka ezi omume soro ya puokwa dịka ahịhịa.
Ọ bụ mụ onwe m, bụ ONYENWE ANYỊ kere ha niile.

9 “Ahụhụ na-adịrị mmadụ ahụ nke na-alụso onye kere ya ọgụ,
mmadụ ahụ bụ otu mpekele ejuju
n’etiti mpekele ejuju niile dị n’ala.
Ụrọ ọ na-ajụ onye ji ya akpụ ihe ajụjụ sị,
‘Gịnị ka i ji m akpụ?’
Ka ọrụ gị ọ ga-asị,
‘Lee, ọ dịghị aka abụọ o nwere’?
10 Ahụhụ na-adịrị nwantakịrị ahụ gwara nna ya okwu sị,
‘Gịnị ka ị mụtara na nwa?’
maọbụ sịkwa nne ya,
‘Gịnị bụ ihe ị mụpụtara?’†

11 “Otu a ka ONYENWE ANYỊ, Onye nsọ nke Izrel,
Onye kere Izrel na-ajụ ajụjụ sị;
banyere ihe ndị gaje ime
ị na-ajụ m ajụjụ banyere ụmụ m,
maọbụ nye m iwu banyere ọrụ aka m?
12 Ọ bụ mụ onwe m kere ụwa,
keekwa mmadụ ka o biri n’ime ya.
Aka m abụọ ka m ji gbasaa mbara igwe,
nyekwa kpakpando niile iwu.
13 M ga-akpọlite Sairọs n’ezi omume m:
M ga-eme ka ụzọ ya niile zie ezi.
Ọ ga-ewughachi obodo m,

† **45:10** 45:10 Ime gịnị na-eme gị

mee ka ndị m a dọtara n'agha nwere onwe ha,
ma ọ bụghị n'ihi ọnụahịa maọbụ ihe nrite,
ka ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile kwuru."
14 Otu a ka ONYENWE ANYỊ sịrị,
"Ihe ndị Ijipt rụpụtara na ngwa ahịa ndị Kush
na ndị Saba ahụ toro ogologo,
ha ga-abịakwute gị,
ha ga-abụ nke gị;
ha ga-esokwa gị n'azụ
dịka ndị mkpọrọ e kere agbụ.
Ha ga-akpọ isiala n'ihu gị
rịọ gị arịrịọ, na-asị,
'N'ezie, ọ bụ naanị otu Chineke dị, onye nọnyere gị,
ọ dịkwaghị chi ọzọ dị.' "

15 N'ezie, gị onwe gị bụ Chineke, Onye nzọpụta Izrel.
Ị bụkwa Chineke, onye na-ezonarị mmadụ onwe ya.
16 A ga-eme ndị niile na-akpụ arụsị ihe ihere,
e, ihere ga-eme ha n'ihi na a ga-etinye ha n'ọnọdụ oke ihere.
17 Ma ONYENWE ANYỊ ga-eji nzọpụta
nke ga-adị ruo mgbe ebighị ebi zọpụta Izrel.
Ihere agaghị eme ha.
A gaghị etinyekwa ha n'ọnọdụ ihe ihere ruo mgbe ebighị ebi.

18 N'ihi na otu a ka ONYENWE ANYỊ onye kere eluigwe sịrị,

ọ bụ ya dobekwara ihe niile n’ọnọdụ ha.
Ọ bụ ya, bụ Chineke,
onye zubere ma kee ụwa,
tọkwaa ntọala ya.
O keghị ụwa ka ọ tọgbọrọ n’efu,
kama ọ bụ ka e biri n’ime ya ka o ji kee ya.
Ọ sịrị,
“Mụ onwe m bụ ONYENWE ANYỊ;
ọ dịkwaghị Chineke ọzọ dị.
19 Ọ bụghị na nzuzo ka m kwuru okwu,
site n’otu ebe n’ala nke ọchịchịrị.
Agwaghị m mkpụrụ Jekọb
‘Chọọnụ m n’efu.’
Mụ onwe m, bụ ONYENWE ANYỊ na-ekwu eziokwu,
Ana m ekwupụta ihe ziri ezi.

20 “Chịkọtaanụ onwe unu, gbakọtanụ,
bịanụ nso, unu ndị si na mba niile gbapụta ọsọ ndụ.
Ha amaghị ihe bụ ndị a na-ebugharị chi osisi e ji aka mee,
ndị na-ekpekwara chi ndị ahụ na-enweghị ike ịzọpụta ekpere.
21 Kwupụtanụ ihe kwesiri ịdị, gosinụ ya,
ka ha gbaakọkwa izu.
Onye buru ụzọ kwuo ihe ndị a n’oge gara aga,
onye kwupụtara ya site na mgbe ochie?
Ọ bụghị mụ onwe m, bụ ONYENWE ANYỊ?
Ọ dịkwaghị Chineke ọzọ dị ma ọ bụghị mụ onwe m,
Chineke onye ezi omume na Onye nzọpụta;
ọ dịghị onye ọzọ dị ma ewezuga m.

22 “Laghachikwutenụ m, ka m zọpụta unu.
Laghachikwutenụ m, unu ndị bi na nsọtụ niile nke ụwa.
N’ihi na ọ bụ naanị m bụ Chineke, ọ dịkwaghị chi ọzọ dị.
23 Ejirila m onwe m ṅụọ iyi,
ọnụ m ekwupụla okwu n’ezi omume,
bụ okwu nke na-enweghị mgbanwe:
N’ihu m ka ikpere niile ọbụla ga-egbu n’ala;
mụ ka ire niile ọbụla ga-aṅụrụ iyi.
24 E, ha ga-ekwupụta sị, ‘Ọ bụ n’ime ONYENWE ANYỊ naanị
ka ezi omume na ike dị.’ ”
Ndị niile na-akpọ ya asị ga-abịakwute ya.
Ihere ga-emekwa ha.
25 Ma agbụrụ niile nke Izrel
ga-achọta nnapụta ha n’ime ONYENWE ANYỊ,‡
ọ bụkwa na ya ka ha ga-anya isi.

46

Chi dị iche iche nke ndị Babilọn

1 Bel na Nebo, arụsị ndị Babilọn makpu amakpu.
Lee, arụsị niile ha ka ebukwasịrị ha n’azụ ịnyịnya ibu.
Arụsị niile apịrị apị bụ nke a na-ebugharị bụ ibu dị arọ,
ibu arụ nye ụmụ anụmanụ na-ada mba!
2 Ha makpuuru, rudakọkwa ala n’otu;
ha enweghị ike iwezuga ibu ndị a n’onwe ha,
ha onwe ha kwa, a dọtala ha n’agha.

‡ **45:25** 45:25 N’Onyenwe anyị ka a ga-agụ agbụrụ niile nke Izrel ka ndị ezi omume.

3 “Geenụ m ntị, unu ụmụ ụmụ Jekọb,
unu ndị fọdụrụ n’ụlọ Izrel,
unu bụ ndị m na-elekọta siterị na mgbe a mụrụ unu
na-akpọgharịkwa unu siterị na mgbe amụpụtara unu.
4 Mụ onwe m, bụ onye ahụ, ọ bụ m ga-elekọtakwa unu anya,
ọ bụladị ruo mgbe isi awọ jupụtara unu n’isi, n’agadi unu.
N’ihi na ọ bụ m kere unu, aga m elekọtakwa unu.
Aga m agba unu ume, bụrụkwa onye nzọpụta unu.

5 “Onye ka unu ga-asị na o yiri m? Onye kwa ka mụ na ya ha?
Onye ka unu ga-eji tụnyere m?
6 Ụfọdụ mmadụ na-emeghe akpa ego ha wụpụta ọlaedo dị n’ime ya,
na-atụpụtakwa ọlaọcha n’ihe ọtụtụ,
were ya goo onye ọkpụ ụzụ ọlaedo ka o jiri ya kpụọrọ ha chi,
emesịa, ha na-akpọ isiala na-efe arụsị ahụ ofufe.
7 Ha na-ebuli arụsị ahụ buru ya n’ubu ha,
buru ya debe ya n’ọnọdụ ya, n’ebe ahụ ka ọ na-akwụrụ.
Ọ dịghị apụ site n’ebe ahụ jegharịa.
Ọ bụrụ na mmadụ e tikuo ya mkpu, ọ gaghị aza,
ọ pụghị ịzọpụtakwa ha pụọ na nsogbu ha niile.

8 “Chetanụ nke a, ma tuleekwa ya,

ka ọ dịgidekwa unu n’obi, unu ndị na-enupu isi.
9 Chetakwanụ ihe ndị ahụ niile mere n’oge gara aga,
n’ihi na abụ m Chineke, chi ọzọ adịghịkwa.
Naanị m bụ Chineke, ọ dịkwaghị onye ọzọ dị ka m.
10 Ọ bụ m na-egosi ikpeazụ site na mmalite,
ọ bụ m na-ekwu site na mgbe ochie ihe ga-eme n’ọdịnihu.
Ana m asị, ‘nzube m ga-eguzogide.
Ọ bụkwa ihe dị m mma n’obi ka m ga-eme.’
11 Aga m esite n’ọwụwa anyanwụ kpọọ anụ ufe,
e, sitekwa n’ala ebe dị anya kpọọ nwoke* ahụ ga-abịa mee nzube m.
N’ihi na ihe m kwuru ya ka m ga-eme ka o mezuo;
ọ bụkwa atụmatụ m ka m ga-emekwa.
12 Geenụ m ntị, unu ndị isi ike,
unu ndị nọpụrụ ezi omume m n’ebe dị anya.
13 Ana m eweta ezi omume nso,
ọ dịghị n’ebe dị anya,
nzọpụta m agaghị anọkwa ọdụ.
Aga m enye Zayọn nzọpụta,
nyekwa Izrel ịma mma m.

47

Ọdịda Babilọn

1 “Rịda n’ala, nọdụ na uzuzu,
gị nwaagbọghọ na-amaghị nwoke, bụ ada Babilọn,

---

* **46:11** 46:11 Sairọs, ka a na-ekwu ihe banyere ya n’ebe a.

nọdụ n’ala na-ejighị ocheeze,
gị eze nwanyị obodo ndị Babilọn.
Agaghị akpọkwa gị
onye dị nro, maọbụ onye dị pekepeke.
2 Were nkume igwe nri gwee ọka,
wepụ akwa ahụ i ji kpuchie ihu gị.
Chilite uwe mwụda gị, kpughepụ ogwe ụkwụ gị,
mgbe ị na-agabiga iyi dị iche iche.
3 A ga-ekpughe ọtọ gị,
tinyekwa gị n’ọnọdụ ihere.
N’ihi na aga m abọtara ndị m ọbọ,
agaghị m elekwa anya n’azụ.”

4 Otu a ka Onye mgbapụta anyị kwuru, Onye ga-azọpụta Izrel. Aha ya bụ ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile,
Onye nsọ Izrel.

5 “Nọdụ duu, baa n’ime ọchịchịrị,
gị eze obodo nke ndị Kaldịa;
Ọ dịkwaghị mgbe ọzọ a ga-akpọ gị
nwanyị nwe alaeze dị iche iche.
6 Ewesoro m ndị m iwe,
mee ndị ahụ bụ ihe nketa m ka ha ghọọ ihe na-adịghị nsọ.
Eweere m ha tinye gị n’aka,
ma i gosighị ha obi ebere.
Ọ bụladị ndị bụ agadi n’etiti ha
ka ị bokwasịrị ibu arọ.
7 I kwuru sị,
‘Abụ m eze nwanyị ruo mgbe ebighị ebi!’
Ma i cheghị echiche banyere ihe ndị a,
ị tụgharịghị uche banyere ihe pụrụ ime.

8 “Ugbu a gee ntị, gị onye na-eme dịka o si tọọ gị ụtọ.
Gee ntị, gị onye na-anọ n’udo,
na-asị onwe gị,
‘Ọ bụ naanị m dị, o nweghị onye ọzọ ka m n’ụwa.
O nweghị mgbe m ga-adị ka nwanyị di ya nwụrụ,
maọbụ dịka nwanyị ụmụ ya nwụrụ.’
9 Ma lee anya!
Ihe abụọ ndị a na-aga ịbịakwasị gị
na mberede.
N’otu ụbọchị di gị ga-anwụ, ụmụ gị ga-anwụchakwa.
Mgbaasị gị niile, na ịdị ike nke ọgwụ okike gị niile,
agaghị egbochi ihe ndị a ịbịakwasị gị n’uju.
10 N’ihi na i werela obi gị tụkwasị n’ajọ omume gị
ị na-asị, ‘O nweghị onye na-ahụ m.’
Ma amamihe gị na ihe ọmụma gị na-eduhie gị,
mgbe ị na-asị onwe gị,
‘Ọ bụ naanị mụ onwe m, ọ dịghịkwa onye ọzọ ma ewezuga m.’
11 Ihe ọjọọ ga-abịakwasị gị,
ị gaghị ama otu ị ga-esi gbaa afa iwezuga ya.
Oke mbibi ga-adakwasị gị
nke ị na-agaghị enwe ike iji ego gbara onwe gị;
Ịla n’iyi nke ị na-atụghị anya ya
ga-abịakwasị gị na mberede.

12 “Dokọtazie ọgwụ okike gị niile,
na ihe mgbaasị gị niile.

Ihe ndị ahụ niile i jirila na-eche onwe gị siterị
na mgbe ị bụ nwantakịrị.
Ma eleghị anya ha pụrụ inyere gị aka n'oge dị
n'ihu.
Ị pụrụ iji ha menye ndị iro gị ụjọ, maọbụ
mee ka ha maa jijiji.
13 Ndụmọdụ niile a na-enye gị adịghị enyere gị
aka.
Mee ka ndị ahụ ihe banyere ngagharị ọnwa
na kpakpando doro anya bịa nso.
Kpọpụta ndị ahụ na-esite n'ihe ha hụrụ na
kpakpando akọwa ihe ga-eme site n'otu
ọnwa ruo n'ọnwa nke ọzọ.
Kpọkuo ha ka ha zọpụta gị site na nsogbu
nke na-aga ịbịakwasị gị.
14 Lee, ha bụ ihe efu dịka ahịhịa kpọrọ nkụ.
Ọkụ ga-erechapụkwa ha.
Ha apụghịkwa ịzọpụta onwe ha
site n'ọkụ ahụ na-enwusi ike.
N'ihi na ọkụ ahụ adịghị ka ọkụ a na-akwanye,
nke a na-anya n'oge oyi.
15 Lee ihe ndị a na-enyocha kpakpando ga-emere
gị,
bụ ndị ị na-aṅa ntị na ndụmọdụ ha
site na mgbe ị bụ nwantakịrị.
Ha ga-ahapụ gị gaa n'ụzọ nke aka ha;
ị gaghị enwekwa onye ga-azọpụta gị.

48

Izrel Onye isiike

1 "Geenụ ntị na nke a, unu agbụrụ Jekọb,
unu ndị a na-akpọ n'aha Izrel,
ndị si n'agbụrụ Juda pụta.

Unu ndị na-eji aha ONYENWE ANYỊ na-aṅụ iyi,
ndị na-akpọku aha Chineke nke Izrel,
ma ọ bụghị n’eziokwu maọbụ n’ezi omume.
2 Unu ndị na-akpa nganga na unu bụ ndị bi n’obodo dị nsọ,
ndị na-anyakwa isi na unu na-adabere na Chineke Izrel.
Onye aha ya bụ ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile.
3 N’oge gara aga ka m kwuru ihe na-aga ime n’oge dị n’ihu.
Mgbe m kwupụrụ ya,
emekwara m ka ihe ahụ m kwuru mezuo.
4 N’ihi na amaara m na unu bụ ndị isiike,
matakwa na akwara dị unu n’olu bụ igwe a na-apụghị ịrọji arọji.
Amakwaara m na egedege ihu unu bụ bronz.
5 Ọ bụ ya mere m ji buru ụzọ gwa unu n’oge gara aga
ihe m gaje ime,
ka unu ghara ị sị,
‘Ọ bụ arụsị anyị mere ya.
Ọ bụ arụsị anyị a pịrị apị na chi ọla m nyere iwu ka ha mee!’
6 Unu anụla ama m na-agba, hụkwa ka ha na-emezu,
ma unu ajụla ikwere na ọ bụ eziokwu.

“Site ugbu a gawa, aga m agwa unu ihe ọhụrụ
nke m na-agwabeghị unu na mbụ.
7 Ọ bụ ugbu a ka e kere ya, ọ bụghị na mgbe ochie.
Unu anụtụbeghị ihe banyere ya mbụ,
ya mere, unu agaghị asị,

‘Ọ bụ ihe maara ihe banyere ya.’
8 E, ị nụbeghị, ị maghịkwa,
site na mgbe ochie ntị gị egheghị oghe.
N’ihi na amaara m na ị bụ onye aghụghọ na-ekwesighị ntụkwasị obi,
onye a na-akpọ onye nnupu isi site n’afọ nne ya.
9 Ma n’ihi aha m, ka m na-eme ka ọnụma m jụrụ
n’ihi otuto m, a na m egbochi ya n’ebe ị nọ,
ka a ghara ikpochapụ unu kpamkpam.
10 Lee, anụchaalam unu, ma ọ bụghị dịka e si anụcha ọlaọcha n’ọkụ.
E, anwaleela m unu n’oke ọkụ nke ahụhụ.
11 N’ihi mụ onwe m, e, n’ihi mụ onwe m, ka m na-eme nke a.
Aga m esi aṅaa hapụ ka m bụrụ onye emere ka aha m ghara ịdị nsọ?
Agaghị m enye onye ọzọ otuto m.

Izrel enwere onwe ya

12 “Geenụ m ntị, gị Jekọb,
na gị Izrel onye m kpọrọ.
Mụ onwe m bụ onye ahụ;
Abụ m onye mbụ, bụrụkwa onye ikpeazụ.
13 Ọ bụ aka m tọrọ ntọala ụwa.
Ọ bụkwa aka nri m gbasara eluigwe.
Mgbe m kpọrọ ha oku
ha na-abịa guzo n’ihu m.

14 “Chịkọtaanụ onwe unu, unu niile, geenụ ntị.
Onye n’etiti arụsị ndị a gosiri ihe ndị a na-aga ime?
Onye ahụ ONYENWE ANYỊ họọrọ ka ya na ya dị na mma

ga-emezu nzube ya megide Babilọn,
aka ya ga-emegide ndị Kaldịa.
15 Mụ onwe m, ọ bụladị mụ onwe m ekwuola ya;
e, akpọọla m ya.
Aga m eme ka ọbịa
n'ije ya, ọ ga-agakwa nke ọma.
16 “Bịakwutenụ m nso, geenụ ntị na nke a:
“Site na mkpọsa mbụ ọ bụghị na nzuzo ka m kwuru okwu;
mgbe o mere anọ m n'ebe ahụ.”

Ma ugbu a, Onye kachasị ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYỊ ezitela m,
o mejupụtala m na Mmụọ ya.

17 Otu a ka ONYENWE ANYỊ sịrị,
Onye mgbapụta unu, bụ Onye nsọ Izrel,
“Mụ onwe m bụ ONYENWE ANYỊ Chineke gị,
onye na-ezi unu ihe n'ihi ọdịmma unu,
na-eduzikwa unu n'ụzọ unu kwesiri iso.
18 A sịkwarị na unu ṅara ntị n'iwu m niile,
udo unu gaara na-eru dịka osimiri,
ọdịmma* unu adịkwa ka mmali nke ebili oke osimiri.
19 Mkpụrụ gị gaara amụba dịka aja,
ụmụ unu gaara a dị ka mkpụrụ ọkụkụ a na-enweghị ike ịgụta ọnụ,
a gaghị ehichapụkwa aha ha,
maọbụ bibie n'ihu ha.”

20 Sitenụ na Babilọn pụọ,
gbanarịnụ ndị Kaldịa!

---

* **48:18** 48:18 Maọbụ, ezi omume

Werenụ olu iti mkpu ọṅụ
kwusaa inwere onwe unu a.
Meenụ ka ndị bi na nsọtụ niile nke ụwa nụrụ ya
sịnụ, "ONYENWE ANYỊ agbapụtala ohu ya
Jekọb."
21 Mgbe O duuru ndị ya jee ije n'ọzara, ala kpọrọ
nkụ, akpịrị akpọghị ha nkụ.
O mere ka mmiri si n'oke nkume sọpụtara
ha,
e, ọ kpọwara oke nkume
mee ka mmiri sọpụta.

22 ONYENWE ANYỊ sịrị, "Ọ dịghị udo dịrị ndị na-
emebi iwu."

49

Ohu nke ONYENWE ANYỊ

1 Geenụ m ntị, unu niile ndị bi n'ala mmiri gbara
gburugburu,
nụrụkwanụ nke a, unu ndị nọ na mba dị
anya.
ONYENWE ANYỊ kpọrọ m tupu amụọ m.
Ọ kpọrọ m aha m mgbe m ka nọ n'ime afọ
nne m.
2 O mere ka okwu sị m n'ọnụ dịrị nkọ dịka mma
agha.
O zobere m n'aka ya kpuchie m.
O mere m ka m dịrị ka àkụ dị nkọ
nke o zoro n'ime akpa àkụ ya.
3 Ọ sịrị m, "Ị bụ ohu m, Izrel.
Ọ bụkwa site na gị ka m ga-eji gosi ịma
mma* na ike m."

* **49:3** 49:3 Maọbụ, ịdị ukwuu

4 Ma mụ onwe m sịrị, "Ọ bụ n'efu ka m dọgburu onwe m n'ọrụ.
Etufuola m ike m niile n'ihi ihe na-abụghị ihe.
Ma ihe ruru m dị n'aka ONYENWE ANYỊ,
ụgwọ ọrụ m dịkwa n'aka Chineke m."

5 Ma ugbu a ONYENWE ANYỊ na-asị,
Onye ahụ kpụrụ m n'afọ nne m ka m bụrụ onye na-ejere ya ozi;
ka ọ kpọghachite Jekọb nye ya
ka achịkọtakwa ndị Izrel nyekwa ya onwe ya,
n'ihi na-abụ m onye nsọpụrụ dịrị n'anya ONYENWE ANYỊ,
Chineke m aghọkwaarala m ike m.
6 Ọ sịrị,
"Ọ bụ ihe dị nta karịa, gị ị bụrụ m ohu,
ịkpọghachita ebo niile nke Jekọb
na ịkpọghachita ndị Izrel ndị m chebere.
Aga m emekwa ka ị bụrụ ìhè nye ndị mba ọzọ,
ka nzọpụta m site n'aka gị ruo ndị bi na nsọtụ ụwa niile."

7 Nke a bụ ihe ONYENWE ANYỊ kwuru,
Onye mgbapụta na Onye nsọ Izrel
na-agwa onye ahụ a na-elelị anya, onye ahụ mba kpọrọ ihe arụ,
e, onye ahụ ndị na-achị achị mere ka ọ ghọọ ohu ha,
"Ndị eze ga-eguzo ọtọ mgbe ị na-agafe.
Ndịisi na-achị achị ga-akpọ isiala nye gị,
n'ihi na ONYENWE ANYỊ, Onye kwesiri ntụkwasị obi,

Onye nsọ Izrel, ahọpụtala gị.”

Nlọghachi nke Izrel

8 Otu a ka ONYENWE ANYỊ na-ekwu:
“N’oge amara m, aga m aza unu,
n’ụbọchị nzọpụta aga m enyere unu aka.
Aga m echebe unu, mee ka unu
bụrụ ọgbụgba ndụ nye ndị mmadụ,
iweghachite ala ahụ
na ikegharịkwa ihe nketa ya nke tọgbọrọ n’efu;
9 na-asị ndị mkpọrọ,† ‘Pụtanụ,’
na-asịkwa ndị nọ n’ọchịchịrị, ‘Pụtanụ n’ihe.’

“Ha ga-adịkwa ka atụrụ m, nọọ n’akụkụ ụzọ,
ndị na-ata ahịhịa n’ebe ịta nri nke ahịhịa ndụ, n’akụkụ ugwu nta niile.
10 Agụ agaghị agụ ha, akpịrị agaghị akpọkwa ha nkụ.
Oke anwụ otiti nke ọzara agaghị acha ha ọzọ.
N’ihi na Onyenwe anyị ga-esite n’obi ebere ya duo ha
n’akụkụ isi iyi jupụtara na mmiri.
11 Aga m emekwa ka ugwu ukwu niile ghọọ okporoụzọ,
meekwa ka okporoụzọ niile guzozie.
12 Lee, ndị m ga-alọghachi, ha ga-esitekwa n’ebe dị anya,
ụfọdụ ga-esite n’ugwu, ụfọdụ n’ọdịda anyanwụ,

† **49:9** 49:9 Maọbụ, ndị a dọtara n’agha

ndị ọzọ ga-esite na mpaghara Aswan.‡”

13 Tienụ mkpu ọṅụ, eluigwe niile;
ka ụwa ṅụrịa ọṅụ.
Ugwu ukwu niile, bụọnụ abụ,
n’ihi na ONYENWE ANYỊ akasịela ndị ya obi.
Ọ ga-enwekwa obi ebere n’ihi iru ụjụ ha.

14 Ma Zayọn sịrị, “ONYENWE ANYỊ agbakụtala m azụ;
Onyenwe m echefuola m.”

15 “Nwanyị ọ pụrụ ichezọ nwa ya na-aṅụ ara,
hapụ inwe obi ebere n’ahụ nwa si n’afọ ya?
Eleghị anya ọ pụrụ ichezọ,
ma agaghị m echezọ unu.
16 Lee, edeela m aha gị n’ọbụaka m,
n’ihu m kwa ka m debere foto mgbidi gị nke ga-adịgide.
17 Ụmụ gị emeela ngwangwa lọghachite,
ndị ahụ mere ka ị tọgbọrọ n’efu ga-esi n’ime gị pụọ.
18 Welie anya gị abụọ lee gburugburu, legharịa anya,
ụmụ gị niile na-ezukọta na-alọghachikwute gị.
Dịka m na-adị ndụ,” ka ONYENWE ANYỊ kwubiri.
“Ị ga-eyi ha niile dịka ọla ịchọ mma,
ị ga-ekekwa ha dịka nwanyị a na-alụ ọhụrụ si eme.

‡ **49:12** 49:12 N’ime akwụkwọ ndị mgbe ochie, aha ị ga-ahụ bụ Sinim.

19 "Ọ bụ ezie na e bibiri gị, mee ka ị tọgbọrọ n'efu,
ala gị abụrụ nkpọnkpọ ebe,
ma ugbu a, ị gaghị ezuru ndị gị,
otu a kwa, ndị ahụ ripịara gị ga-anọ gị n'ebe dị anya.
20 Ụmụ niile a mụrụ n'oge ọnwụ gbabara gị aka,§
ga-asịkwa na ntị gị,
'Ebe a dịrị anyị oke ntakịrị,
nye anyị ebe sara mbara karịa nke anyị ga-ebi n'ime ya.'
21 Mgbe ahụ, ị ga-eche n'ime onwe gị sị,
'Onye mụtaara m ọtụtụ ụmụ ndị a niile?
A dịrị m ka nwanyị na-amụghị nwa maọbụ onye ụmụ ya nwụchara.
Onye ajụrụ ajụ na nke e mere ka ọ gaa biri n'ala ọzọ.
Mụ onwe m fọdụrụ, naanị m.
Onye kwa mụụrụ m ụmụ ndị a?
Onye zụlitere ha?' "
22 Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ
ONYENWE ANYỊ kwuru,
"Lee, aga m akpọku ndị mba ọzọ,
weliere ha ọkọlọtọ m,
ha ga-ekulatara gị ụmụ gị ndị ikom n'aka ha.
Ụmụ ndị inyom ka ha ga-ekukwasị n'ubu ha kulatakwa ha.
23 Ndị eze ga-abụkwa ndị nna na-azụ ụmụ gị,
ndị eze nwanyị ha ga-abụkwa ndị inyom na-enye ụmụ gị ara.
Ha ga-akpọ isiala nye gị,

§ **49:20** 49:20 Ndị a nọ na mba ọzọ mụọ ga-alọta

rachakwaa aja dị n’ụkwụ gị abụọ.
Mgbe ahụ, ị ga-amata na mụ onwe m bụ ONYENWE ANYỊ,
matakwa na ihere agaghị eme ndị niile na-ele anya inyeaka m.”

24 A ga-anara dike n’agha ihe ọ lụtara n’agha,
maọbụ zọpụta ndị a dọọrọ n’agha site n’aka onye afọ tara mmiri*?
25 Ma otu a ka ONYENWE ANYỊ sịrị,
“N’ezie, a ga-esi n’aka ndị bụ dike n’agha pụnara ha ndị ha dọtara n’agha.
A ga-esitekwa n’aka onye na-akpa ike napụta ya ihe ọ dọtara n’agha.
N’ihi na aga m ebuso ha agha bụ ndị niile na-ebuso gị agha.
Aga m anapụtakwa ụmụ gị.
26 Aga m eme ka ndị na-akpagbu gị rie anụ ahụ onwe ha;
ha ga-aṅụ ọbara onwe ha ṅụbiga ya oke, dịka mmanya.
Mgbe ahụ, ihe niile bụ mmadụ n’ụwa ga-amata,
na mụ onwe m ONYENWE ANYỊ, bụ Onye na-azọpụta gị,
Onye mgbapụta gị, na Onye dị ike nke Jekọb.”

50

Mmehie Izrel na nrube isi nke ohu ahụ

1 Otu a ka ONYENWE ANYỊ sịrị,

---

* **49:24** 49:24 Ndị onye ezi omume dọtara n’agha, a ga-eme ka ha wezuga onwe ha.

“Olee ebe akwụkwọ m ji gbaa nne unu alụkwaghị m dị
bụ nke m ji chụpụ ya?
Ma ọ bụ onye n’ime ndị m ji ụgwọ
ka m resiri unu?
Ọ bụ n’ihi mmehie unu ka e ji ree unu;
n’ihi mmebi iwu unu ka e jiri chụọ nne unu.
2 Gịnị mere o ji bụrụ na o nweghị onye nọ ya mgbe m bịara?
Gịnị mere o nweghị onye zara m mgbe m kpọrọ oku?
Ọ pụtara na aka m dị mkpụmkpụ ịzọpụta unu?
Ọ ga-abụ na m enwekwaghị ike ịzọpụta?
N’ihi na enwere m ike ịbara osimiri mba mee ya ka ọ ghọọ ala akọrọ.
Enwere m ike ime ka osimiri ghọrọ ọzara,
ka azụ niile dị n’ime ya nwụọ
n’ihi enweghị mmiri.
3 Ọ bụ mụ bụ onye ahụ na-eme ka ọchịchịrị kpuchie ihu eluigwe,
ka ihu eluigwe dịrị ka ihu onye na-eru ụjụ.”

4 Onye kachasị ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYỊ enyela m amamihe ya
ka m nwee ike ịmata ihe m ga-agwa ndị a ike gwụrụ.
Ụtụtụ niile ka ọ na-akpọte mmụọ m,
meghee akpa uche m, ime ka m ghọta uche ya.
5 Onye kachasị ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYỊ emeghela ntị m abụọ,
ma enupughị m isi,
a tụgharịkwaghị m azụ.

6 Azụ m ka m megheere ndị tiri m ihe;
agba nti m abụọ ka m hapụụrụ ndị hopusiri m afụọnụ m.
Ezopụghị m ihu m
n’ebe ndị na-akwa emo, na ndị na-agbụ ọnụ mmiri nọ.
7 Ebe ọ bụ na Onye kachasị ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYỊ na-enyere m aka,
ihere agaghị eme m.
N’ihi ya, ejikerela m onwe m ime uche ya; agaghị m elekwa anya n’azụ,
a maara m na ihere agaghị eme m.
8 N’ihi na onye na-agụ m n’onye ezi omume nọ nso.
Onye ga-apụta ibo m ebubo?
Ya pụta ka anyị guzo ihu na ihu!
Onye nwere ebubo megide m?
Ya bịa ka anyị kwuo ya.
9 Lee, Onye kachasị ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYỊ bụ onye na-enyere m aka.
Onye pụrụ ịma m ikpe?
Lee, ha niile ga-aka nka dịrị ka uwe,
nla ga-erichapụkwa ha.

10 Onye n’etiti unu bụ onye ahụ na-atụ egwu ONYENWE ANYỊ,
na-egekwa ntị n’okwu odibo ya?
Ka onye ahụ na-eje ije n’ọchịchịrị,
nke na-enweghị ìhè ọbụla,
tụkwasị obi n’aha ONYENWE ANYỊ
daberekwa na Chineke ha.
11 Ma lee, unu niile ndị na-amụnye ọkụ,
ndị meere onwe ha ọwaọkụ,

nke unu ji na-ejeghari̥ n’o̥chi̥chi̥ri̥,
gaanụ n’ihu na-ejeghari̥ n’ìhè o̥kụ ahụ unu mụnyeere onwe unu.
Ihe unu ga-anata site n’aka Onyenwe anyi̥
bụ ihe mwute nke ga-abi̥akwasi̥ unu.

51

Nzo̥pụta ebighi̥ ebi di̥ri̥ Zayo̥n

1 Geenụ m nti̥, unu ndi̥ niile na-agbaso ezi omume,
ndi̥ na-acho̥ ONYENWE ANYI̥!
Legidenụ oke nkume ahụ e sitere na ya wapụta unu anya.
E, legidenụ o̥gba nkume ahụ e si n’ime ya gwupụta unu anya!
2 Legidenụ Ebraham bụ nna unu
na Sera anya, bụ ndi̥ mụrụ unu.
Ebraham no̥ naani̥ ya mgbe m kpo̥ro̥ ya,
ma a go̥ziri m ya, mee ka o̥ gho̥o̥ oke mba.
3 ONYENWE ANYI̥ aghaghi̥ i̥kasi̥ Zayo̥n obi,
werekwa obi ebere leta ebe ya niile e tikpo̥ro̥ etikpo̥,
o̥ ga-eme ala o̥zara ya niile ka o̥ di̥ka Iden,
ala ya nke niile ihe na-adi̥ghi̥ ga-adi̥kwa ka ubi a gbara ogige nke ONYENWE ANYI̥.
O̥ṅụ na obi ụto̥ ga-ejupụta n’ime ya,
inye ekele na ụda abụ ụto̥ di̥ iche iche ga-adi̥kwa.

4 Ndi̥ m, geenụ m nti̥;
ṅaa nti̥, gi̥ Izrel mba nkem,
n’ihi na iwu m ga-esi n’o̥nụ m pụo̥;

ikpe ikpe ziri ezi m ga-aghọkwara mba niile ìhè.
5 Ezi omume m na-abịaru unu nso ọsịịsọ,
nzọpụta m na-adịkwa nso.
Aga m achịkwa mba niile.
Mba dị anya ga na-ele anya ọbịbịa m;
ha ga na-ele anya nzọpụta nke m ga-azọpụta ha.
6 Welienụ anya unu lee anya n'elu,
leekwanụ anya n'ụwa,
n'ihi na mbara eluigwe ga-agba barịị fuo, dịka anwụrụ ọkụ;
ụwa ga-aka nka dịka akwa,
ndị bi n'ime ya ga-anwụkwa dịka ijiji.
Ma nzọpụta m ga-adịgide ruo mgbe ebighị ebi,
ezi omume m ga-adịgidekwa, ọ gaghị agwụ agwụ.

7 Geenụ m ntị, unu niile ndị maara ihe ọma,
unu ndị na-anabata iwu m n'obi unu.
Unu atụla egwu ihe ndị mmadụ ga-asị unu,
unu atụkwala egwu nkwutọ ha ga-ekwutọ unu.
8 N'ihi na nla ga-eri ha dịka o si eri akwa.
Ikpuru ga-erichapụ ha dịka o si eri ajị anụ.
Ma ezi omume m, na obi ebere, ga-adị ruo mgbe ebighị ebi.
Nzọpụta m ga-adịkwa site n'ọgbọ ruo n'ọgbọ.

9 Teta, teta, yikwasị onwe gị ike,
gị aka ONYENWE ANYỊ,
bilie, dịka ụbọchị ndị gara aga,
dịka ọgbọ nke mgbe ochie.

Ọ bụghị gị gbubisịrị Rehab
ma dụgbukwaa anụ ọjọọ ahụ?
10 Ọ bụghị gị mere ka osimiri taa?
Mmiri ahụ dị omimi.
Ọ bụghị gị mekwara ka okporoụzọ dịrị n’etiti ya,
ebe ndị ahụ ị gbapụtara si gafee?
11 Ndị ahụ ONYENWE ANYỊ gbapụtara ga-alọtakwa.
Ha ga-eji abụ bata na Zayọn;
ọṅụ na-adịgide ga-adịkwasị n’isi ha,
oke ọṅụ na obi ụtọ ga-ejupụta n’obi ha,
iru ụjụ na ịsụ ude ga-efelaga.

12 “Mụ, ọ bụladị mụ onwe m, bụ Onye ahụ na-akasị unu obi.
Onye ka ị bụ, na ị na-atụ egwu nwa mmadụ nke ga-anwụ anwụ,
ị na-atụ egwu nwa mmadụ nke bụ naanị ahịhịa,
13 na ị na-echefu ONYENWE ANYỊ bụ onye kere unu,
onye na-esetipụ eluigwe,
onye tọkwara ntọala niile nke ụwa;
na-ebi ndụ ịtụ oke egwu ụbọchị niile
n’ihi oke iwe nke onye mkpagbu ahụ,
onye nke kpebiri ibibi unu?
Ma olee ebe oke iwe nke onye mkpagbu ahụ dị?
14 N’oge na-adịghị anya, a ga-agbapụta ndị mkpọrọ egwu mere ka ha rudata ala.
Ha agaghị anwụ n’ime olulu,
nri agakwaghị akọ ha.
15 N’ihi na abụ m ONYENWE ANYỊ Chineke unu,

onye na-akpali oke osimiri mee ka ebili mmiri ya bigbọọ,
ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile bụ aha ya.
16 Etinyela m okwu m n'ọnụ gị,
chebekwa gị n'ọbụaka m.
Ọ bụ m tinyere eluigwe n'ọnọdụ ya,
dokwaa ntọala nke ụwa.
Ọ bụkwa m na-asị Zayọn, 'Ndị m ka unu bụ.' "

Iko ọnụma Onyenwe anyị

17 Teta, teta,
bilie gị Jerusalem,
gị onye ṅụrụ site n'aka ONYENWE ANYỊ,
bụ iko nke oke iwe ya.
Gị onye ṅụrụ ihe niile dị n'ime iko ahụ
nke na-eme ka ụmụ mmadụ dagbugharịa.
18 Ọ dịghị otu nwa ya nke fọdụrụ,
nke ga-agwa ya ihe ọ ga-eme,
maọbụ nke ga-edu ya n'ụzọ
o kwesiri ịgbaso.
19 Ihe abụọ ndị a adakwasịla gị.
Onye ga-akasị gị obi?
Mbibi na ịla n'iyi, ụnwụ na mma agha,
onye ga-akasị gị obi?
20 N'ihi na ụmụ gị ndị ikom adaala mba.
Ha na-atọgbọkwa n'akụkụ okporoụzọ niile,
dịka mgbada ọnya mara.
Ha bụ ndị jupụtara n'ọnụma ONYENWE ANYỊ
na ịba mba nke Chineke gị.

21 Ya mere, nụrụ nke a, unu ndị a na-akpagbu,

ndị ihe na-egbu ma ọ bụghị mmanya.
22 Lee ihe ONYENWE ANYỊ kwuru,
bụ Chineke unu, onye ihe banyere ndị ya na-emetụ n’obi.
“Lee, aga m esite n’aka gị
wezuga iko ahụ mere ka ị dagbugharịa,
ị gaghị aṅụkwa
site n’iko ọnụma ahụ ọzọ.
23 Ma m ga-etinye ya n’aka ndị ahụ na-akpagbu gị,
bụ ndị sịrị gị,
‘makpuru n’ala ka anyị gaa ije n’elu ahụ gị.’
I mere azụ gị ka ọ dị ka ala, dịka okporoụzọ
ebe ndị mmadụ si aga ije.”

52

1 Teta, teta gị Zayọn,
yikwasị onwe gị ike dịka uwe!
Yikwasị onwe gị uwe mara mma,
gị Jerusalem, obodo dị nsọ.
Ndị a na-ebighị ugwu na ndị rụrụ arụ
agaghị abata n’ime gị ọzọ.
2 Kụchapụ aja dị n’ahụ gị,
bilie ọtọ, gị Jerusalem, nọdụ ala n’ocheeze gị.
Tọpụ onwe gị site n’agbụ igwe e kere gị n’olu,
gị ada Zayọn, a dọtara n’agha.
3 N’ihi na otu a ka ONYENWE ANYỊ sịrị,
“N’efu ka erere unu, anaghị ndị zụrụ unu ego ọbụla,
ọ bụghịkwa ego ka a ga-eji gbapụta unu.”

4 N’ihi na otu a ka Onye kachasị ihe niile elu,
bụ ONYENWE ANYỊ kwuru,
“Na mbụ, ọ bụ n’ala Ijipt ka ndị m gara biri,
ugbu a, ọ bụ ndị Asịrịa na-akpagbu ha.
5 “Ma ugbu a, gịnị ka m nwere n’ebe a?” bụ
ihe ONYENWE ANYỊ kwupụtara.
“Ebe ọ bụ na e durula ndị m pụọ n’efu,
ndị na-achị ha na-akwakwa ha emo na-achị
ha ọchị nlelị,”
ka ONYENWE ANYỊ kwupụtara.
“Ha na-ekwulukwa aha m
ogologo ụbọchị niile.
6 N’ihi ya, ndị m ga-ama aha m;
n’ihi nke a, ha ga-amarakwa n’ụbọchị ahụ
na ọ bụ Mụ onwe m kwuru na ọ ga-eme.
E, ọ bụ mụ onwe m.”

7 Lee ka ha si maa mma n’elu ugwu
bụ ụkwụ ndị na-eweta* oziọma,
onye na-ekwusa okwu udo,
e, onye na-eweta akụkọ ọma,
onye na-agbasa akụkọ banyere nzọpụta,
onye na-asị Zayọn,
“Lee, Chineke gị bụ eze!”
8 Geenụ ntị! Nụrụnụ olu ndị nche unu,
ndị na-eweli olu ha elu na-eti mkpu ọṅụ.
N’ihi na mgbe ONYENWE ANYỊ ga-alọghachi
Zayọn,
ha ga-ahụ ya anya.
9 Tienụ mkpu ọṅụ
unu mkpọmkpọ ebe niile e tikpọrọ etikpọ na
Jerusalem,

* **52:7** 52:7 Maọbụ, na-ezisa

n'ihi na ONYENWE ANYỊ akasịela ndị ya obi.
Ọ gbapụtala Jerusalem.
10 ONYENWE ANYỊ ga-eme
ka mba niile hụrụ ike ya dị nsọ;
ebe niile ụwa sọtụrụ ga-ahụkwa
nzọpụta Chineke anyị.

11 Wezuganụ onwe unu, wezuganụ onwe unu,
sinụ n'ebe ahụ pụọ.
Unu emetụkwala ihe ọbụla rụrụ arụ aka.
Sitenụ n'etiti ya pụta, dịrịnụ ọcha,
unu ndị na-ebu ihe dị iche iche nke ụlọ ONYENWE ANYỊ.
12 Ma unu agaghị eji ọkụ ọkụ pụọ,
unu agakwaghị agbapụ ọsọ,
n'ihi na ONYENWE ANYỊ ga-ebutere unu ụzọ,
ọ bụkwa ya, Chineke Izrel, ga-echebe unu n'azụ.

Ahụhụ na Ebube nke ohu ahụ

13 Lee, ohu m ga-enwe uche,
a ga-ebulikwa ya elu, ọ ga-abụkwa onye a na-asọpụrụ.
14 Dịka ibubo si nwụọ ọtụtụ ndị mmadụ n'ahụ;
otu a ka ihu ya bụ ihe e bibiri ebibi nke ukwuu, nke mere na ọ dịkwaghị ka ihu mmadụ ọzọ,
anụ ahụ ya ka ebibikwara n'ụzọ ọ na-agaghị eyikwa anụ ahụ mmadụ.
15 Otu a ka ọ ga-esi fesaa ọtụtụ mba dị iche iche,†
ndị eze ga-emechikwa ọnụ ha n'ihi ya,
ọ bụ ihe a na-agwaghị ha ka ha ga-ahụ,

† **52:15** 52:15 Maọbụ, otu a ka ọtụtụ mba dị iche iche ga-anọ na mgbagwoju anya.

ihe ha a ka anụbeghị, ka ha ga-aghọtakwa.

53

1 Onye kweere ozi anyị,
ọ bụkwa n'ahụ onye ka e kpugheere ogwe aka ONYENWE ANYỊ?
2 N'ihi na o tolitere n'ihu Onyenwe anyị dịka ome,
dịka mgbọrọgwụ nke puputara n'ala kpọrọ nkụ.
O nweghị ụdịdị ọma maọbụ ịma mma nke ga-eme ka anyị lee ya anya.
O nweghị ihe ọbụla dị n'ụdịdị ya nke ga-eme ka ihe banyere ya masị anyị, maọbụ mee ka anyị chọsie ya ike.
3 Ndị mmadụ ledara ya anya, jụkwa ya.
Ọ bụ onye nwere ọtụtụ ihe mgbu, bụrụkwa onye hụrụ ọtụtụ ahụhụ.
Ma anyị gbakụtara ya azụ, jụ ilenye anya n'ebe ọ nọ.
E, anyị ledara ya anya, jụ ịgụ ya dịka ọ bụ ihe ọbụla.

4 N'ezie, ihe mgbu niile anyị ka o buuru,
burukwa ahụhụ nke ọrịa anyị niile,
ma anyị gụrụ ya ka onye Chineke tara ahụhụ,
onye o tiri ihe otiti, na onye o mekpara ahụ.
5 Ma e tipụrụ ya ọnya n'ihi mmehie anyị:
ọ bụkwa n'ihi ajọ omume anyị ka e ji merụchaa ya ahụ.
E mere ka anyị nwee udo n'ihi ahụhụ ọ hụrụ;

ọ bụkwa ubiri ụtarị dị ya n’ahụ mere anyị ji
bụrụ ndị ahụ dị ike.
6 Anyị niile akpafuola dịka igwe atụrụ;
onye ọbụla n’ime anyị etinyela isi ya n’ụzọ
nke aka ya.
Ma ONYENWE ANYỊ ebokwasịla ya
ajọ omume anyị niile.

7 A kpagburu ya, mesie ya ihe ike,
ma otu mkpụrụ okwu esighị ya n’ọnụ pụta.
E duuru ya pụọ dịka atụrụ a na-aga igbu egbu,
dịka atụrụ a na-akpachapụ ajị ya si anọ
nwayọọ n’ihu ndị na-akpacha ya ajị,
otu a ka o si nọdụ na-asagheghị ọnụ ya.
8 Site na mmegbu na ikpe ka e ji wepụ ya.
Ma, onye n’etiti ndị ọgbọ* ya weliri olu
kwuo okwu?
N’ihi na e bipụrụ ya site n’ala ndị dị ndụ;
maka njehie ndị m ka e ji tie ya ihe.†
9 E nyefere ya ka e lie ya dịka onye na-emebi iwu,
ọ bụkwa n’etiti ndị ọgaranya ka e liri ya,
ọ bụ ezie na o nweghị ihe ọjọọ ọbụla o mere,
ọ dịkwaghị okwu aghụghọ si n’ọnụ ya pụta.

10 Ma ọ bụ ọchịchọ ONYENWE ANYỊ ịzọpịa ya, na
ime ka ọ taa ahụhụ.
N’ihi na ọnwụ ya bụ aja a chụrụ n’ihi ikpe
ọmụma nke mmehie.
Ọ ga-ahụ ọtụtụ ụmụ na ụmụ ụmụ ya; ọ ga-
adịkwa ndụ ogologo oge.
Nzube Chineke niile ga-emezukwa site na ya.

* **53:8** 53:8 Ya bụ, kwụpụtara † **53:8** 53:8 Ya bụ, taa ya ahụhụ

11 Mgbe ọ hụsịrị ahụhụ,
ọ ga-emesịa hụ ìhè nke ndụ, afọ ga-ejukwa ya,
site n’ihe ọmụma ya, ka onye ezi omume ahụ,
bụ ohu m ga-eme ka a gụọ ọtụtụ mmadụ dịka ndị ezi omume,
ọ ga-ebukwa mmehie ha niile.
12 N’ihi ya, aga m enye ya oke n’etiti ndị bara ụba,‡
ọ ga-esokwa ndị bụ dike keta ihe nkwata n’agha,
n’ihi na ọ wụpụrụ ndụ ya nye ọnwụ,
a gụkọtara ya na ndị na-emebi iwu.
Ma ya onwe ya buuru mmehie ọtụtụ mmadụ,
rịọọkwara ndị na-emebi iwu arịrịọ.

54

Ebube dị n’ihu nye Zayọn

1 “Bụọ abụ, gị nwanyị aga,
gị onye na-amụtaghị nwa;
tie mkpu ọṅụ, tiwakwaa olu abụ,
gị onye ime nwa na-emetụbeghị;
n’ihi na ụmụ nwanyị ahụ a hapụrụ naanị ya ga-adị ọtụtụ
karịa ụmụ nke nwanyị nwere di,”
Otu a ka Onyenwe anyị kwuru.
2 “Mee ka ebe ụlọ ikwu gị saa mbara,
gbasapụ akwa mgbochi ụlọ ikwu gị,
egbochila gbasapụ aka;
mee ka ụdọ gị dị ogologo,
meekwa ka o sie ike nke ọma.

‡ **53:12** 53:12 Maọbụ, ndị dị ike

3 N’ihi na n’aka nri na n’aka ekpe ka ị ga-agbasa gaa;
ụmụ gị ga-achụpụ mba dị iche iche site n’ala ha,
bichikwaa n’obodo ha niile dakpọsịrị adakpọsị, nke tọgbọrọ n’efu.

4 “Atụla egwu, n’ihi na ihere agaghị emekwa gị ọzọ.
Ị gaghị abụkwa onye e wedara n’ala.
Ị gakwaghị echeta ihere mere gị mgbe ị bụ nwantakịrị,
na ịta ụta dịrị gị n’ihi ọnwụ di gị.
5 N’ihi na onye kere gị ga-abụrụ gị di.
Aha ya bụ ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile;
Onye nsọ Izrel bụ Onye mgbapụta gị,
Chineke nke ụwa niile ka a na-akpọ ya.
6 N’ihi na ONYENWE ANYỊ ga-akpọghachi gị
dịka a ga-asị na ị bụ nwunye a hapụrụ ahapụ, nke ọ na-ewutakwa n’ime mmụọ ya
bụ nwunye alụtara na nwantakịrị,
naanị ka ọ bụrụ onye ajụrụ ajụ,” ka Chineke gị na-ekwu.
7 “Naanị nwa mgbe nta ka m hapụrụ gị.
Ma aga m eji obi ebere ukwuu kpọghachikwa gị
8 Na nwa oge, esitere m n’oke iwe na-ewe m
zonarị gị ihu m,
ma site n’ịhụnanya m nke na-adịgide ruo mgbe ebighị ebi,
aga m enwe ọmịiko n’ahụ gị.”

Otu a ka ONYENWE ANYỊ, onye mgbapụta gị kwuru.

9 "Dịka m si ṅụọ iyi n'oge Noa sị na m agaghị ekwekwa ka mmiri kpuchie ụwa ọzọ,
bibie ndụ ndị dị n'ime ya,
ana m aṅụkwa iyi ugbu a na mụ agaghị ekwe ka iwe m bịakwasị gị ọzọ.
Agakwaghị m abasiri gị mba ike.
10 N'ihi na a pụrụ iwezuga ugwu ukwu niile,
wezugakwa ugwu nta niile site n'ọnọdụ ha,
ma obi ebere m agaghị esi n'ebe ị nọ pụọ,
agaghị ewezugakwa ọgbụgba ndụ nke udo m,"
ka ONYENWE ANYỊ, onye nwere ọmịiko n'ahụ gị, kwuru.

11 "Gị, onye a na-emekpa ahụ, onye oke ikuku ụwa a na-ebugharị, nke onye ọbụla na-adịghị akasị obi,
lee, aga m e ji nkume tọkwọisi wugharịa gị,
jirikwa nkume ọma safaia dị oke ọnụahịa tọọ ntọala gị niile.
12 Aga m eji nkume rubi wugharịa akụkụ ụlọ gị niile,
jiri nkume na-egbu nweghenweghe wuo ọnụ ụzọ ama gị niile.
Aga m ejikwa nkume dị oke ọnụahịa wuo mgbidi obodo gị.
13 Ụmụ gị niile ga-abụ ndị ONYENWE ANYỊ ga-akụziri ihe.
Udo ha ga-adịkwa ukwu.
14 N'ezi omume ka a ga-eme ka ị guzosie ike.

Mmegbu ga-adịkwa anya site n'ebe ị nọ,
n'ihi ya, ị gaghị atụ egwu ihe ọjọọ ọbụla.
Ọ dịghị ihe egwu ga-abịaru gị nso,
n'ihi na a ga-ewezuga ha site n'ebe ị nọ.
15 Ọ bụrụ na onye ọbụla abịa ịlụso gị ọgụ, ọ siteghị n'aka m;
onye ọbụla nke na-alụso gị ọgụ ga-abụ onye e meriri emeri.

16 "Lee, ọ bụ mụ onwe m kere ọkpụ ụzụ
nke na-eji icheku afụ ọkụ
o ji akpụ ihe agha nke mbibi.
Ọ bụkwa m kere ndị agha ahụ mbibi bụ ọrụ ha.
17 N'ụbọchị ahụ, ọ dịghị ihe agha a kpụrụ megide gị nke ga-adị ire.
Ọzọ, ị ga-emeri ndị niile kpọrọ gị ikpe mmegide.
N'ihi na nke a bụ ihe nketa dịrị ndị ohu ONYENWE ANYỊ.
Mkpepụta* ha na-esite na m."
Otu a ka ONYENWE ANYỊ kwubiri ya.

55

Bịanụ ndị akpịrị na-akpọ nkụ

1 Gee ntị, bịa onye ọbụla akpịrị na-akpọ nkụ,
bịanụ na mmiri,
unu ndị na-enweghị ego
bịanụ zụọ, riekwa.
Bịanụ, zuru mmanya na mmiri ara ehi
na-ejighị ego na-arụghị ọnụahịa ọbụla.

---

* **54:17** 54:17 Mmeri ha maọbụ, ezi omume

2 N’ihi gịnị ka i ji na-atụfu ego gị ịzụ ihe na-abụghị ezi nri?
Gịnị mere i ji na-adọgbu onwe gị n’ọrụ n’ihe na-apụghị iju gị afọ?
Gee ntị, geenụ m ntị nke ọma, rie ezigbo nri
mkpụrụobi gị ga-enwe afọ ojuju na nri dị ezi mma!
3 “Tọọnụ ntị unu n’ala, bịakwute m!
Gee ntị, ka inwe ike dị ndụ.
Mụ na unu ga-aba n’ọgbụgba ndụ ebighị ebi,
bụ ịhụnanya m kwesiri ntụkwasị obi nke m kwere Devid na nkwa.
4 Lee, emere m ya ka ọ ghọọrọ ndị niile dị iche iche onyeama,
ka ọ bụrụ onyendu na onyeisi ọchịchị nye ndị niile dị iche iche.
5 N’ezie, gị onwe gị ga-akpọku mba dị iche iche na i maghị,
mba ndị ahụ na-amaghị gị ga-ejikwa ọsọ gbakwute gị,
n’ihi ONYENWE ANYỊ Chineke gị,
Onye nsọ nke Izrel,
n’ihi na o meela ka ị bụrụ ihe dị oke mma.”

6 Chọọnụ ONYENWE ANYỊ mgbe a ga-achọta ya.
Kpọkuonụ ya mgbe ọ nọ nso.
7 Ka onye na-eme ihe ọjọọ hapụ ụzọ ya,
ka onye ajọ omume hapụ echiche ọjọọ ya niile.
Ka ha tụgharịa bịakwute ONYENWE ANYỊ, ọ ga-emere ha ebere,
ha bịakwute Chineke anyị, n’ihi na ọ ga-agbaghara ha mmehie ha niile.

8 “N’ihi na echiche m ha abụghị echiche unu,
ụzọ unu niile, ha abụkwaghị ụzọ m,”
ka ONYENWE ANYỊ kwupụtara.
9 “N’ihi na dịka eluigwe si dị elu karịa ụwa,
otu a ka ụzọ m niile si dị elu karịa ụzọ unu niile,
otu a kwa ka echiche m niile si dị elu karịa echiche unu niile.
10 Dịka mmiri na mkpụrụ mmiri
si esi n’eluigwe ada n’ụwa
na-alaghachighị n’eluigwe
ma ọ bụrụ na o meghị ka mmiri dee ala,
mee ka ihe ubi pupụta, too eto,
meekwa ka ọ mịa mkpụrụ nye onye na-akụ ihe ọkụkụ, bụrụkwa ihe oriri nye onye na-eri nri.
11 Otu a ka okwu si m n’ọnụ pụọ si adị.
Ana m ezipu ya, ọ gaghị alọghachikwute m n’efu.
Ọ ga-emezu ihe niile m chọrọ ka o mee,
baakwa ụba ebe ọbụla m zigara ya.
12 N’ihi na unu ga-eji ọṅụ pụọ,
a ga-esikwa n’ebe ahụ dupụta unu n’udo.
Ugwu ukwu niile, na ugwu nta niile
na osisi niile nke ubi,
ga-eti mkpu ọṅụ,
kụọkwa aka n’obi ụtọ.
13 Ebe ogwu na-eto na mbụ, osisi junipa ga-eto na ya;
ebe uke toro, osisi mietul ga-eto na ya.
Ihe ndị a ga-aghọrọ ONYENWE ANYỊ aha dị ukwuu,
nke ga-abụkwa ihe ịrịbama
ga-adị ruo mgbe ebighị ebi.”

56

Nzọpụta dịrị ndị ọzọ

1 Nke a bụ ihe ONYENWE ANYỊ sịrị,
"Debenụ ikpe ziri ezi,
meekwanụ ihe ziri ezi.
N'ihi na nzọpụta m dị nso,
ezi omume m ga-apụta ihe mgbe na-adịghị anya.
2 Ngọzị na-adịrị onye na-eme nke a,
bụ onye ahụ nke na-ejidesi ya aka ike,
onye ahụ nke na-edebe ụbọchị izuike m na-emerụghị ya,
nke na-edebekwa aka ya ka ọ ghara ime ihe ọjọọ."

3 Ka onye ala ọzọ bụ onye jikọrọ onwe ya na ONYENWE ANYỊ sị,
"ONYENWE ANYỊ aghaghị i site na ndị ya kewapụ m."
Ka onye onozi ọbụla gharakwa ị sị
"Mụ onwe m bụ naanị osisi kpọnwụrụ akpọnwụ."
4 N'ihi na otu a ka ONYENWE ANYỊ kwuru:
"Nye ndị onozi ahụ na-edebe ụbọchị izuike m niile,
ndị na-ahọrọ ihe na-atọ m ụtọ,
na ndị na-ejidesikwa ọgbụgba ndụ m ike.
5 Aga m enye ha n'ime ụlọ m na n'etiti mgbidi ya,
ihe ncheta na aha
dị mma karịa ụmụ ndị ikom na ụmụ ndị inyom.
Aga m enye ha aha ga-adị ruo ebighị ebi

nke a na-agaghị echezọ ruo ebighị ebi.
6 Ma ndị mba ọzọ ndị gbakwuuru ONYENWE ANYỊ ijere ya ozi,
na ịhụ aha ONYENWE ANYỊ n’anya,
nakwa ị bụ ndị ohu ya,
ndị niile na-edebe ụbọchị izuike nsọ na-emerụghị ya,
na ndị jidesiri ọgbụgba ndụ m ike,
7 ndị a ka m ga-akpọta n’ugwu nsọ m,
meekwa ka ha ṅụrịa ọṅụ n’ime ụlọ ekpere m.
Aga m anabata aja nsure ọkụ ha na onyinye niile ha nyere
n’ebe ịchụ aja m.
N’ihi na a ga-akpọ ụlọ m
Ụlọ Ekpere nye mba niile dị iche iche.”
8 Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYỊ kwupụtara,
bụ onye ahụ na-eme ka Izrel si n’ebe ha gbapụrụ ọsọ lọta,
“Aga m achịkọtakwa ndị ọzọ tinyere ha
tinyekọtara na ndị ya achịkọtarala.”

Ebubo Chineke megide ndị ajọọ omume

9 Bịanụ, unu anụmanụ niile nke oke ọhịa.
Bịanụ dọgbuo, unu ụmụ anụmanụ nke oke ọhịa.
10 N’ihi na ndị na-eche ndị m nche kpuru ìsì.
Ha niile bụ ndị amamihe kọrọ.
Ha dị ka nkịta dara ogbi,
nke na-adịghị agbọ ụja.
Ha hụrụ ịrahụ ụra na ịrọ nrọ,
na idina ndina n’anya.
11 Ha bụ nkịta na-eribiga nri oke;

ha adịghị enwe afọ ojuju.
Ha bụ ndị ọzụzụ atụrụ na-enweghị nghọta,
ha niile echela ihu n’ụzọ nke aka ha,
onye ọbụla na-agbalịsị ike ịchọta uru nke ya.
12 Onye ọbụla na-asị, “Bịa ka m weta mmanya,
ka anyị ṅụjuokwa mmanya n’aba n’anya afọ anyị.
Echi ga-adịkwa ka taa,
ma ọ bụkwanụ dị mma karịa.”

57

1 Ndị ezi omume na-ala n’iyi,
ma ọ dịghị onye ọbụla na-etinye ya n’obi;
a na-ewezuga ndị ji obi ha niile na-efe Chineke,
ma ọ dịghị onye na-aghọta,
na-ewezugara onye ezi omume
pụọ n’ihu ihe ọjọọ.
2 Ndị na-agazi agazi n’ụzọ ha
na-abanye n’udo.
Ha na-enwekwa izuike mgbe ha dinara n’ọnwụ.

3 “Ma unu onwe unu, bịanụ n’ebe a, unu ụmụ ndị mgbaasị,
unu ụmụ ndị na-akwa iko, na ụmụ ndị akwụna.
4 Onye ka unu na-akwa emo?
Onye ka unu na-akọcha,
na-arapụtakwara ire unu?
Unu ọ bụghị ụmụ ndị nnupu isi,
mkpụrụ ndị na-ekwu okwu ụgha?

5 Unu na-emejupụta ihe ọjọọ niile na-agụ obi unu agụụ
mgbe unu zukọrọ na-efe arụsị unu n’okpuru osisi ook ọbụla.
Unu na-ewerekwa ụmụ unu chụọ aja
na ndagwurugwu niile, na n’okpuru nkume niile dị elu.
6 Chi unu na-efe bụ nkume niile na-akwọ mụrụmụrụ,*
nke dị na ndagwurugwu niile, ha bụ ihe nketa nza unu fere.
E, ọ bụ ha ka unu na-awụpụrụ onyinye mmanya unu niile
na onyinye mkpụrụ ọka unu niile.
N’ihi ihe ndị a niile, m ga-esi aṅaa dere duu?
7 Ọ bụ n’elu ugwu dị elu ka unu doziiri onwe unu ihe ndina,
n’ebe ahụ kwa ka unu gara chụọ aja unu.
8 Ọ bụkwa n’azụ ọnụ ụzọ niile, na ibo ụzọ niile,
ka ị kwụbara oyiyi arụsị gị.
Ị gbakụtara m azụ,
yipụ uwe gị rịbanye n’ime ihe ndina gị,
ebe gị na ndị ahụ ị hụrụ n’anya dinakọrọ,
imejupụta ihe ọjọọ ahụ na-agụ obi gị agụụ.
9 Ị were mmanụ jekwuru Molek†
meekwa ka mmanụ otite gị na-esi isi ụtọ baa ụba.
Ị zipụrụ ndị nnọchite anya gị‡ gaa na mba dị anya;
ị gbadara ruo n’ime ime ala mmụọ.

* **57:6** 57:6 Nkume ndị a na-akwọ mụrụmụrụ bụ ihe ha ji ejere chi ndị ahụ na-abụghị chi ozi. † **57:9** 57:9 Maọbụ, eze ‡ **57:9** 57:9 Ya bụ, arụsị apịrị apị

10 Oke mwagharị ndị a niile emeela ike gwụsịa gị,
ma ị dịghị asị, ‘Olileanya adịghị.’
Ị chọtara ntute nye ndụ gị,
ya mere, na ị daghị mba.

11 “Onye na-emenye gị ụjọ na egwu dị otu a?
Nke mere na ị dịghị agwa m eziokwu?
Ị naghị echetakwa m,
ị naghị atụgharịkwa ihe banyere m n’obi gị?
Ọ bụ n’ihi na m gbara nkịtị oge ndị a niile
ka i ji hapụ ịtụ m egwu?
12 Lee, aga m ekpughe ezi omume gị na ọrụ ọma gị,
igosi gị na ihe ndị a ị gụrụ dị ka ezi ihe agaghị enyere gị aka.
13 Mgbe ị ga-eti mkpu akwa maka enyemaka,
ka arụsị niile ndị ịchịkọbara zọpụta gị.
Ikuku ga-eburu ha niile bufuo,
naanị otu nkuume ga-ekutu ha.
Ma onye ọbụla gbabara n’ime m izere ndụ
ga-eketa ala ahụ;
ha ga-enwetakwa ugwu nsọ m.”

Nkasiobi dịrị ndị dị umeala n’obi

14 A ga-asịkwa,
“Dozienụ ụzọ! Dozienụ ụzọ, mee ya ka ọ maa mma.
Bupụsịanụ ihe ịsọ ngọngọ niile n’ụzọ ndị m.”
15 N’ihi ihe a ka onye dị elu, onye e mere ka ọ dị ukwuu,
onye dị mgbe ebighị ebi, onye aha ya dị nsọ kwuru:

“Ebi m n’ebe dị elu nke dịkwa nsọ,
ibinyere onye dị umeala n’obi, na onye wedara mmụọ ya n’ala,
itute mmụọ nke onye e wedara n’ala,
na ịkpọlite mmụọ nke onye dị umeala n’obi.
16 N’ihi na ọ bụghị ruo ebighị ebi ka m ga na-emegide gị,
maọbụ na-egosi iwe m.
Ọ bụrụ na m emee otu a, mmụọ ndị mmadụ ụwa niile ga-ada mba,
ya na mkpụrụobi niile ahụ m ji aka m kpụọ.
17 Ewesoro m ha iwe n’ihi mmehie ha na oke ọchịchọ ha.
Ọ bụkwa n’ihi ya ka m ji taa ha ahụhụ, gbakụtakwa ha azụ.
Ma lee, ha nọgidesikwara ike na-eme mmehie, na-eme ihe ọbụla nke na-atọ obi ha ụtọ.
18 Ahụla m ihe niile ha mere ma aga m agwọ ha.
Aga m edu ha, kasịekwa ndị na-eru ụjụ n’Izrel obi.
19 Aga m eme ka abụ otuto dị n’egbugbere ọnụ ha.
Udo, udo, dịrị ndị nọ nso na ndị nọ n’ebe dị anya,”
ka Onyenwe anyị kwuru.
“Aga m agwọkwa ha.”
20 Ma ndị niile na-emebi iwu dị ka oke osimiri na-amagharị amagharị,
nke na-adịghị ezu ike mgbe ọbụla.
Ọ na-amapụtakwa ụrọ na apịtị.
21 “Ọ dịkwaghị udo dịrị onye na-emebi iwu,” ka Chineke kwuru.

58

Ezi ibu ọnụ

1 “Welie olu gị tie mkpu, egbochikwala iti mkpu.
Welie olu gị dịka opi ike.*
Gwa ndị m nnupu isi ha,
gwakwa ụlọ Jekọb mmehie ha.
2 Kwa ụbọchị ka ha na-achọ m
ha na-eme dịka ọ na-agụ ha agụ ịmara ụzọ m niile,
dịka a ga-asị na ha bụ mba na-eme ihe ziri ezi,
ndị na-agbakụtaghị iwu Chineke ha azụ.
Ha na-ajụ m maka ikpe ziri ezi,
na-eme dịka ọ na-agụ ha agụụ ka Chineke bịaruo ha nso.
3 Ha na-asị, ‘N’ihi gịnị ka anyị ji ebu ọnụ,
ma ị dịghị ahụta ya?
N’ihi gịnị ka anyị ji weda onwe anyị n’ala,
ma ị dịghị ahụta nke a?’

“Ma n’ụbọchị unu na-ebu ọnụ, unu na-eme ihe masịrị unu,
unu na-eji anya ike nara ndị na-arụrụ unu ọrụ ihe ha rụpụtara.
4 N’oge ahụ, ọ bụ ise okwu na ịlụ ọgụ,
ya na iti ibe unu ọkpọ n’ihi ajọọ obi ka unu ji emechi ụbọchị ibu ọnụ unu.
Unu apụghị ibu ọnụ otu unu si eme taa
na-ele anya ka anụ olu unu n’elu.
5 Nke a ọ bụ ụdị obubu ọnụ nke m họpụtara,
naanị ụbọchị nke ndị mmadụ ji eweda onwe ha n’ala?

* **58:1** 58:1 Opi ike bụ ihe e ji akpọkọta ndị agha n’oge agha.

Ọ bụ naanị nke mmadụ ji ehulata isi ya n’ala
dịka osisi achara,
nke i dina n’akwa mkpe na ntụ?
Ọ bụ nke a ka unu na-akpọ obubu ọnụ,
ụbọchị nke ONYENWE ANYỊ nabatara?

6 “Nke a ọ bụghị ụdị obubu ọnụ m họpụtara:
Ịtọpụ agbụ niile nke ikpe na-ezighị ezi,
na ịtọpụ ụdọ niile nke mmegbu,
na ime ka ndị a na-emegbu nwere onwe ha
na itiji yoku ọbụla?
7 Ka i kenye ndị agụụ na-agụ ihe oriri gị,
ka ị kpọbata n’ime ụlọ gị ndị na-enweghị
onye inyeaka, ma ndị ogbenye.
Ka i nye ndị na-agba ọtọ uwe,
ka ị hapụ izo onwe gị n’ebe ndị ikwu gị chọrọ
inyeaka gị nọ.
8 Ọ bụrụ na i mee ihe ndị a, aga m eme ka ihuọma
m chakwasị gị dịka ìhè isi ụtụtụ.
A ga-agwọkwa ọrịa gị niile.
Mgbe ahụ, ezi omume gị ga-edu gị,
ebube ONYENWE ANYỊ ga-echekwa gị n’azụ.
9 Mgbe ahụ, ị ga-akpọ, ONYENWE ANYỊ ga-azakwa,
ị ga-eti mkpu akwa maka enyemaka, ọ ga-asị
gị, Lekwa m n’ebe a.

“Ọ bụrụ na ị wezuga yoku mmegbu,
ọ bụrụkwa na ịkwụsị ịtụ mkpịsịaka, na
ịgbasa okwu ịkpọ asị,
10 ọ bụrụ na inye ndị agụụ na-agụ nri,
nyere ndị nọ na mkpa aka,
mgbe ahụ, ìhè gị ga-achawapụta,

ọchịchịrị niile gbara gị gburugburu ga-aghọ
ìhè, na-achakwa ka ehihie.

11 ONYENWE ANYỊ ga na-edu gị mgbe niile.
Ọ ga-eme ka afọ jụ gị n'ala kpọrọ nkụ,
meekwa ka ị nọrọ n'ahụ isiike.
Ị ga-adịkwa ka ubi a gbara ogige nke a na-agba
mmiri nke ọma,
dịka isi iyi na-adịghị ata ata.

12 Ndị gị ga-edozi mkpọmkpọ ebe ochie niile.
Ha ga-ebulikwa ntọala nke mgbe ochie.
A ga-akpọ unu ndị na-edozi mgbidi dara ada,
ndị na-arụzikwa okporoụzọ nke ebe obibi.

13 "Ọ bụrụ na i debe ụkwụ gị site na-edebeghị
ụbọchị izuike nsọ,
sitekwa na-ime ihe ndị na-atọ gị ụtọ
n'ụbọchị nsọ m,
ọ bụrụ na ịkpọ ụbọchị izuike m ihe mmasị
na ụbọchị nsọ ONYENWE ANYỊ ihe a na-
akwanyere ugwu,
ọ bụrụ na ị sọpụrụ ya site na-emeghị ihe n'ụzọ
nke gị,
na-emeghị ọchịchọ nke obi gị, maọbụ ik-
wugheri ọnụ,
14 mgbe ahụ, ị ga-achọta ọṅụ gị n'ime ONYENWE
ANYỊ,
m ga-emekwa ka ịnọkwasị n'ebe dị elu niile
nke ala ahụ,
meekwa ka irie oriri na ihe nketa nke nna gị
Jekọb."
N'ihi na ọnụ ONYENWE ANYỊ ekwuola ya.

59

Mmehie, ikwupụta mmehie, na mgbapụta

1 N’ezie, aka Onyenwe anyị adịghị mkpụmkpụ
nke na o nweghị ike ịzọpụta,
ntị ya adịghịkwa arọ nke na o nweghị ike
ịnụ ihe.
2 Kama mmehie unu ekewapụla unu
site n’ebe Chineke unu nọ;
mmehie niile unu ezokwala ihu ya site n’ebe unu
nọ,
nke mere na ọ chọkwaghị ige ntị ọzọ.
3 N’ihi na aka unu jupụtara na ntụpọ ọbara,
mkpịsịaka unu bụkwa nke mmehie merụrụ.
Egbugbere ọnụ unu ekwuola okwu ụgha,
ire unu na-atamukwa ihe ọjọọ.
4 Ọ dịghị onye na-ekpe ikpe ziri ezi,
ọ dịkwaghị onye na-eji ikwesi ntụkwasị obi
kpee ikpe.
Ha na-adabere n’ịrụ ụka n’enweghị isi, ha na-
ekwu okwu ụgha,
ha na-atụrụ ime okwu na ụka mụọkwa ajọ
ihe.
5 Ha na-avụ akwa ajụala,
na-akpakwa akwụ udide.
Onye ọbụla riri akwa ha ga-anwụ,
mgbe ọbụla otu kụwara, ọ bụ agwọ ajụala
na-esi n’ime ya apụta.
6 Akwụ udide ha abaghị uru iji mee uwe,
ha enweghị ike iji ihe ha mepụtara kpuchie
onwe ha.
Ọrụ ha niile bụ ajọ ọrụ,
omume ihe ike jupụtara ha n’aka.

7 Ụkwụ ha na-eme ngwangwa ịgbaba n'ime mmehie,
ha na-emekwa ngwa ịkwafu ọbara ndị o nweghị ihe ọjọọ ha mere.
Ha na-achụso echiche ajọ ihe,
ọrụ mbibi na ntipịa bụ ejiri mara nke ụzọ ha niile.
8 Ha amaghị ihe ụzọ udo bụ,
ikpe ziri ezi adịghị n'ụzọ ha na-eso.
Ha e mela ụzọ ha ka ha gbagọọ agbagọ.
Ndị niile na-eso ya anaghị enweta udo.

9 Ya mere ikpe ziri ezi dị anya n'ebe anyị nọ,
ezi omume adịghị erute anyị nso.
Anyị na-ele anya ìhè, ma lee, ọchịchịrị ka anyị na-ahụ.
Anyị na-ele anya mmụke ìhè ma anyị na-ejegharị n'ime oke ọchịchịrị.
10 Anyị na-asọgharị ìsì na mgbidi dịka ndị na-enweghị anya,
na-asọgharị isi dịka ndị na-enweghị anya;
anyị na-ada na-akpọbi ukwu n'etiti ehihie dịka a ga-asị na ọ bụ oge chi ojiji,
n'etiti ndị nwere ezi ndụ, anyị nọ ka ndị nwụrụ anwụ.
11 Anyị na-agbọ ụja dịka bịa;
anyị na-akwasị akwa ike dịka nduru n'eru ụjụ.
Anyị na-ele anya ikpe ziri ezi, ma ọ dịghị eru anyị aka;
anyị na-ele anya nzọpụta, ma ọ dị anya n'ebe anyị nọ.

12 N'ihi na mmehie anyị amụbaala n'ihu Onyenwe anyị;
ọ na-agbakwa ama megide anyị.
E, anyị makwaara ụdị ndị mmehie anyị bụ,
n'ihi na mmehie anyị dịkwa n'ihu anyị mgbe niile.
13 Anyị maara nnupu isi anyị na ngọnarị anyị gọnarịrị ONYENWE ANYỊ;
anyị esitela n'iso ONYENWE ANYỊ Chineke anyị wezuga onwe anyị,
nọgide na-akpali mmegbu na nnupu isi.
Okwu ọnụ anyị bụ okwu ụgha, nke anyị si n'obi anyị tụpụta.
14 Ụlọ ikpe anyị niile adịghị achọ onye ezi omume;
anyị amaghị ihe a na-akpọ ikpe ziri ezi.
Eziokwu asọọla ngọngọ n'ama niile,
ihe ziri ezi apụghị ịbata.
15 E, eziokwu alaala;
onye ọbụla kwa nke na-achọ ibi ndụ ọma na-etinye onwe ya na nsogbu.

ONYENWE ANYỊ lere anya hụ ihe ọjọọ ndị a niile, nke na-enyeghị ya obi ụtọ;
ọ hụkwara na ikpe ziri ezi adịghị.
16 Ọ hụrụ na anyị enweghị onye inyeaka ọbụla;
o wutere ya na ọ dịghị onye na-arịọrọ anyị arịrịọ.
Ọ bụ ya mere o ji bata site n'ike aka ya na n'ezi omume ya,
bịa ịzọpụta anyị.
17 Ọ na-eyikwasị ezi omume dịka ngwa agha ikpuchi obi ya.

Okpu nke nzọpụta ka ọ na-eyikwasịkwa n’isi ya.
Ọ bụkwa uwe ịbọ ọbọ na nke ekworo
na ịnụ ọkụ na obi ka o ji kpuchie onwe ya.
18 Ọ ga-akwụghachi ndị iro ya
dịka ajọ omume ha niile si dị.
Iwe ọkụ ya
ka ọ ga-eji megide ndị iro ya niile
bi na mba dị anya.
19 Site n’ọdịda anyanwụ, ndị mmadụ ga-asọpụrụ aha ONYENWE ANYỊ,
sitekwa n’ọwụwa anyanwụ, ha ga-atụ egwu ebube ya.
N’ihi na ọ ga-abịa dịka idee mmiri
nke nkume, ONYENWE ANYỊ na-agba na-aga.*

20 “Onye mgbapụta ga-abịa na Zayọn;
ọ ga-abịakwute ụmụ Jekọb ndị na-esite na mmehie ha chegharịa.”
Otu a ka ONYENWE ANYỊ kwubiri.
21 “Ma mụ onwe m, nke a bụ ọgbụgba ndụ
m nke dị n’etiti mụ na ha,” ka ONYENWE ANYỊ
na-ekwu. “Mmụọ m, nke dị n’ahụ gị, na okwu
m niile nke m tinyere n’ọnụ gị, agaghị apụ
n’egbugbere ọnụ gị, maọbụ n’egbugbere ọnụ
ụmụ gị, maọbụ n’egbugbere ọnụ agbụrụ gị. Ha
ga-adịgide site ugbu a ruo mgbe niile ebighị ebi,”
ka ONYENWE ANYỊ kwuru.

---

* **59:19** 59:19 Maọbụ, mgbe onye iro ga-abata dịka idee mmiri, mmụọ nke ONYENWE ANYỊ ga-ebuli ọkọlọtọ imegide ya.

60

Ebube nke Zayọn

1 “Bilie, mụkee, n’ihi na ìhè gị abịala,
ebube ONYENWE ANYỊ awaakwala n’ahụ gị
dịka anyanwụ.
2 Lee, ọchịchịrị na-ekpuchi ụwa niile,
oke ọchịchịrị na-ekpuchi ndị niile bi n’ụwa,
ma ONYENWE ANYỊ ga-awa dịka anyanwụ n’ahụ
gị
ebube ya ga-achakwa ka ihe n’ebe i nọ.
3 Mba niile dị iche iche ga-abịakwute ìhè gị,
ndị eze niile ga-abịaru mmụke nke ọwụwa
gị.

4 “Welienụ anya unu abụọ elu legharịa gburug-
buru unu,
ha niile na-ezukọta na-abịakwute gị;
ụmụ gị ndị ikom na-esi n’ebe dị anya bịa,
ụmụ gị ndị inyom ka a ga-ekukwa n’ụkwụ.
5 Mgbe ahụ, ị ga-elepụ anya ma chakee,
obi gị ga-atọ gị ụtọ, saa mbara n’ihi ọṅụ,
n’ihi na akụ niile nke osimiri ka a ga-ewebatara
gị,
akụnụba nke ọtụtụ mba ga-abịara gị.
6 Ọtụtụ igwe ịnyịnya kamel nke si Midia
na Efaa ga-ejupụta n’ala gị,*
ma ndị sikwa n’obodo Sheba
ga-ebutere gị ọlaedo na ụda na-esi isi ụtọ.
Ha ga-ekwusakwa otuto Onyenwe anyị.

---

* **60:6** 60:6 Ndị ebo Midia, bụ ndị sitere n’akụkụ ndịda ọdịda anyanwụ osimiri Jọdan. Ha na-achị anụ ụlọ na-agagharị n’ihi izu ha. Efaa bụ nwa nwoke Midian Jen 25:4.

7 A ga-enye gị igwe ewu na atụrụ niile nke ndị Keda.
Ebule niile nke Nebaiot ga-abụ nke gị.
A ga-anabata ha dịka onyinye n'elu ebe ịchụ aja m.
Aga m edozi ụlọnsọ m dị ebube, mee ya ka ọ maa mma karịa.

8 "Olee ndị bụ ndị a na-efegharị dịka igwe ojii,
ndị na-efegharị dịka ụmụ nduru na-efeba n'akwụ ha?
9 N'ezie, mụ ka ala ndị ahụ mmiri gbara gburugburu na-echere;
ụgbọ niile nke Tashish ga-ebukwa ụzọ,
na-ebughachi ụmụ gị site n'ebe dị anya,
ha na ọlaọcha na ọlaedo ha niile.
Inye ONYENWE ANYỊ bụ Chineke gị nsọpụrụ,
Onye nsọ nke Izrel,
n'ihi na ọ jirila ịma mma gọzie gị.

10 "Ndị mba ọzọ ga-abịa wuziere unu mgbidi unu niile.
Ndị na-achị achị na ndị eze ha niile ga-ejere unu ozi.
Ọ bụ ezie na m tikpọrọ gị n'iwe m,
ma site n'amara m, aga m emere gị ebere.
11 Ọnụ ụzọ ama gị ga-eghe oghe oge niile
site n'ụtụtụ ruo n'ụtụtụ,
ịnabata akụ niile si na mba dị iche iche.
A ga-edurukwa ndị eze dị iche iche bata n'ime ya n'ọnọdụ ndị a dọtara n'agha.
12 Mba ọbụla jụrụ ijere gị ozi ga-ala n'iyi;
a ga-ekpochapụ ha.

13 “Otuto niile na ịma mma niile nke Lebanọn ga-abụ nke gị.
Osisi junipa, na osisi fịa, na osisi junipa, na osisi saipres,
ka a ga-eji chọọ ụlọnsọ m mma.
Aga m emekwa ka ebube jupụta n’ebe ahụ ụkwụ m na-adị mgbe niile.
14 Ụmụ ndị na-emegbu gị ga-abịa kpọọ isiala nye gị.
Ndị ahụ niile na-eleli gị ga-abịa daa n’ala n’ihu gị sutu ụkwụ gị ọnụ.
Ha ga-akpọ Jerusalem, Obodo ONYENWE ANYỊ,
Zayọn nke Onye nsọ Izrel.

15 “Ọ bụ ezie na ọ dị mgbe ị bụ onye a kpọrọ asị, onye a na-emegbu,
onye mmadụ niile na-eweda n’ala,
ma ugbu a, ị ga-ama mma ruo ebighị ebi;
ị ga-abụ ihe na-ewetara ọgbọ niile nke ụwa ọṅụ, n’ihi na otu a ka m ga-eme gị.
16 Ị ga-aṅụ mmiri ara nke mba dị iche iche,
ọ bụkwa ara ndị eze ka a ga-eji zuo gị.†
Mgbe ahụ, ị ga-amata n’ezie na mụ onwe m, bụ ONYENWE ANYỊ bụ Onye nzọpụta gị
na Onye mgbapụta gị, Onye dị ike nke Jekọb.
17 N’ọnọdụ bronz, aga m eweta ọlaedo,
n’ọnọdụ igwe aga m eweta ọlaọcha.
N’ọnọdụ osisi, ọ ga-abụ ọla,
n’ọnọdụ nkume, ọ ga-abụ igwe.
M ga-eme ka udo bụrụ ndị nlekọta gị
ezi omume ga-abụ onye na-achị gị.

† **60:16** 60:16 Ọ bụkwa ara ndị eze ka ị ga-amị

18 Ihe ike agaghị adịkwa n’ala gị ọzọ.
Agha niile ga-akwụsị, mbibi na ịla n’iyi agaghị adịkwa.
Mgbidi gị ga-aghọ Nzọpụta,
ị ga-akpọkwa ọnụ ụzọ ama gị niile Otuto.
19 Anyanwụ agaghị abụkwara gị ìhè n’ehihie ọzọ,
maọbụ maramara nke ọnwa amụkwasị gị ihe,
n’ihi na Onyenwe anyị Chineke gị ga-abụrụ gị ìhè ruo ebighị ebi,
Chineke gị ga-abụkwa ebube gị.
20 Anwụ gị agaghị ada ada,
ọnwa gị agaghị akwụsịkwa ịcha;
n’ihi na Onyenwe anyị ga-abụrụ gị ìhè ụbọchị gị niile,
iru ụjụ gị niile ga-agabigakwa.
21 Mgbe ahụ, ndị gị niile ga-abụ ndị ezi omume,
ha ga-enwetakwa ala ahụ ruo ebighị ebi.
Ha bụ ome nke m kụrụ,
bụ ọrụ aka m,
ime ka ịma mma m pụta ìhè.
22 Ezinaụlọ dị nta ga-aba ụba ghọọ obodo,
mba nta ga-aghọ obodo buru ibu.
Mụ onwe m bụ Onyenwe anyị,
ga-eme ka ha niile mezuo ọsịịsọ n’oge ya.”

61

Afọ ngosi ihuọma Onyenwe anyị

1 Mmụọ nke Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị dị n’ahụ m,
n’ihi na Onyenwe anyị eteela m mmanụ
ka m kwusaa oziọma nye ndị ogbenye.

O zitela m ịkasị ndị obi ha tiwara etiwa obi,
ikwupụta inwere onwe nye ndị a dọtara n’agha,
na ntọghapụ site n’ọchịchịrị nye ndị mkpọrọ.*
2 O zitere m ikwupụta afọ mgbe Onyenwe anyị ga-eji ihuọma leta ndị mmadụ,
na ụbọchị ịbọ ọbọ nke Chineke anyị.
O zitekwara m ịkasị ndị niile na-eru ụjụ obi,
3 na igboro ndị niile na-eru ụjụ na Zayọn ihe na-akpa ha.
O zitere m inye ha okpueze mara mma
n’ọnọdụ ntụ,
inye ha ọṅụ,
n’ọnọdụ ịkwa akwa,
na iyikwasị ha mmụọ otuto
n’ọnọdụ mmụọ ịda mba.
N’ihi na Chineke akụọla ezi omume n’ime ha,
dịka osisi ook siri ike,
igosi ịma mma ONYENWE ANYỊ.

4 Ha ga-ewughariịkwa ebe niile e tikpọrọ etikpọ n’oge ochie,
doziekwa ebe niile tọgbọrọ n’efu site n’oge dị anya;
ha ga-eme ka obodo e tikpọrọ etikpọ dị ọhụrụ,
bụ ebe tọgbọrọrị n’efu nke ọtụtụ ọgbọ gara aga.
5 Ndị ọbịa ga-azụrụ gị igwe ewu na atụrụ unu;
ndị mba ọzọ ga-akọrọ unu ala ubi unu, lekọtakwa ubi vaịnị unu niile.
6 A ga-akpọ unu ndị nchụaja ONYENWE ANYỊ,

* 61:1 61:1 Imeghe anya ndị kpuru ìsì

kpọkwa unu ndị ozi Chineke anyị.
A ga-eji akụ niile si na mba dị iche iche zụọ unu.
Ọ bụkwa akụnụba ha ka unu ga-eji nyaa isi.

7 N’ọnọdụ ihere diịrị ha ugbu a,
ndị m ga-enweta ngọzị okpukpu abụọ,
n’ọnọdụ nkọcha diịrị ha
ha ga-aṅụrị ọṅụ n’ihi ihe nketa ha nwetara.
Ha ga-enweta okpukpu ihe nketa ala abụọ,
ketakwa ọṅụ nke ga-adịgidere ha ruo mgbe ebighị ebi.

8 “N’ihi na mụ onwe m, ONYENWE ANYỊ, na-ahụ ikpe ziri ezi n’anya.
Ma ana m akpọ izu ohi na ajọ omume niile asị.
Aga m esite n’ikwesị ntụkwasị obi m kwụghachi ndị m n’ihi ahụhụ ha tara,
mụ na ha ga-agbakwa ndụ ebighị ebi.
9 Mkpụrụ ha ga-abụ ndị a ma ama,
a ga-asọpụkwara ha n’etiti mba niile.
Ndị niile hụrụ ha ga-amata,
kwupụtakwa na ha bụ ndị ONYENWE ANYỊ gọziri.”

10 Obi na-atọ m ụtọ nke ukwuu n’ime ONYENWE ANYỊ,
mkpụrụobi m ga-etegharịkwa egwu ọṅụ n’ime Chineke m.
N’ihi na o werela uwe nzọpụta kpuchie m,
werekwa uwe oke ọṅụ nke ezi omume ya yikwasị m n’ahụ.

Adị m ka nwoke na-alụ nwanyị ọhụrụ, onye na-emezi isi ya ka ọ dịrị ka nke onye nchụaja.
E, adị m ka nwaagbọghọ na-alụ di, nke ji ọla ọma dị iche iche chọọ onwe ya mma.
11 Dịka aja dị n'ubi si eme ka ihe a kụrụ n'ubi pupụta,
dịka ubi a gbara ogige si eme ka mkpụrụ ubi too,
otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYỊ ga-esi mee ka ezi omume na otuto
pupụta n'ihu mba niile.

62

Aha ọhụrụ nke Zayọn

1 N'ihi Zayọn agaghị m emechi ọnụ,
n'ihi Jerusalem agaghị m anọ jii,
ruo mgbe ezi omume ya ga-enwuwa dịka ihe ụtụtụ;
mgbe nzọpụta ya kwa ga-enwukwa dịka ọwaọkụ na-enwu enwu.
2 Mba niile ga-ahụ ezi omume gị.
Ndị eze niile ga-ahụkwa ebube gị.
A ga-akpọkwa gị aha ọhụrụ ahụ
nke ọnụ ONYENWE ANYỊ ga-agụ gị.
3 Ị ga-aghọ okpueze nke ịma mma n'aka ONYENWE ANYỊ,
ihe iyi n'isi nke ndị ụlọeze n'aka Chineke gị.
4 A gakwaghị akpọ gị onye ahapụrụ ahapụ,
maọbụ kpọọ ala gị ala tọgbọrọ n'efu.
Ma a ga-akpọ gị Hefziba,
kpọkwa ala gị Beula,
n'ihi na ihe gị ga-atọ ONYENWE ANYỊ ụtọ,
a ga-alụkwa ala gị dịka nwunye.

5 Dịka nwokorobịa si alụrụ nwaagbọghọ na-amaghị nwoke,
otu a ka Onye na-ewu gị* ga-alụ gị,
dịka onye lụrụ nwunye ọhụrụ sị aṅụrị ọṅụ n'ebe nwunye ọhụrụ ya nọ,
otu a ka Chineke gị ga-aṅụrị ọṅụ n'ihi gị.

6 Enyela m ndị nche ọnọdụ ọrụ n'elu mgbidi gị niile, Jerusalem.
Ha agaghị edebe ọnụ ha duu mgbe ọbụla, ma ehihie ma abalị.
Unu ndị na-akpọku ONYENWE ANYỊ,
unu enyela onwe unu izuike.
7 Unu enyekwala ya izuike tutu ruo mgbe ọ ga-eme ka Jerusalem guzosie ike,
meekwa ya otuto nke ụwa niile.

8 ONYENWE ANYỊ ewerela aka nri ya
werekwa ogwe aka ya ṅụọ iyi sị,
"Ọ dịghịkwa mgbe m ga-enye mkpụrụ ubi gị
ka ọ bụrụ nri nye ndị iro gị ọzọ,
ọ dịghịkwa mgbe ndị ọbịa ga-aṅụkwa mmanya ọhụrụ ahụ
bụ nke ị dọgburu onwe gị n'ọrụ n'ihi ya.
9 Ma ndị were ya ka ihe ubi ga-eri ya,
tookwa ONYENWE ANYỊ,
ndị kpokọtara oroma grepu ga-aṅụ ya
n'ime ogige ebe nsọ m."

10 Gabiganụ! Gabiganụ sitenụ n'ọnụ ụzọ ama niile.
Dozienụ ụzọ maka ndị m.

---

* **62:5** 62:5 Ụmụ gị ndị ikom

Wuzienụ ụzọ niile, wuzienụ okporoụzọ niile.
Bupụsịanụ nkume niile,
weliekwanụ ọkọlọtọ maka mba niile.

11 ONYENWE ANYị ekwusaala okwu
nye nsọtụ niile nke ụwa sị,
“Gwanụ Ada Zayọn,
‘Lee Onye Nzọpụta gị na-abịa!
Lee, ụgwọ ọrụ ya dị ya n’aka,
nkwụghachi nke ọ ga-akwụghachi sokwa ya na-abịa.’ ”
12 A ga-akpọ ha Ndị Nsọ,
ndị ONYENWE ANYị gbapụtara;
a ga-akpọkwa unu ndị a na-achọsi ike,
Obodo a na-agbakụtaghị azụ.

63

Ụbọchị ịbọ ọbọ na mgbapụta nke Chineke

1 Onye bụ onye a si n’Edọm na-abịa,
onye si Bozra, nke uwe ya dị ọbara ọbara?
Onye bụ onye a, yi uwe mara oke mma,
onye na-azọ ije dịka ịba ụba nke ike ya si dị?

“Ọ bu mụ onwe m, onye na-ekwu okwu n’ezi omume,*
onye dị ike ịzọpụta!”

2 Gịnị mere uwe gị ji na-acha ọbara ọbara,
dịka uwe onye na-azọcha mkpụrụ vaịnị?

---

* **63:1** 63:1 Maọbụ, mmeri

3 “Azọchaala m ebe ịzọcha mkpụrụ vaịnị, naanị m zọchara ya;
o nweghị onye sị na mba niile dị iche iche bịa nyere m aka.
Azọchara m ha n’iwe m,
zọpịasịakwa ha n’ime oke ọnụma m;
ọbara ha gbasasịrị n’uwe m,
ma metọsịa uwe m niile.
4 N’ihi na ọ bụ ụbọchị m ji abọ ọbọ;
afọ mgbapụta m kwadoro eruola.
5 Elere m anya ma o nweghị onye bịara inyere m aka.
O juru m anya, jukwa m ọnụ, na o nweghị onye pụtara inyere m aka.
N’ihi ya, aka m wetara m mmeri.
Ọ bụkwa ọnụma juru m obi gbara m ume imezu ya.
6 N’iwe m, azọpịara mba niile dị iche iche;
esitere m n’ọnụma juru m obi zọpịasịa ha.
Emekwara ka ọbara ndụ ha bụrụ ihe a wụsiri n’ala.”

Ekpere na otuto

7 Aga m ekwupụta ihe banyere ịhụnanya Onyenwe anyị.
Aga m eto ya n’ihi ihe niile o mere.
Aga m aṅụrị ọṅụ n’ihi ịdị mma ya n’ebe Izrel nọ,
e, n’ihi ọtụtụ ihe ọma o mere
n’ihi mmeso ọma niile o mesoro ụlọ Izrel,
nke ọ na-emeso ha dịka obi ebere ya na ọmịiko ya si dị.
8 N’ihi na Onyenwe anyị sịrị, “Ndị a bụ nke m;
e, ha agakwaghị agọnarị m ọzọ.”

Ya mere, ọ ghọọrọ ha Onye nzọpụta.
9 N’ime mkpagbu ha niile, a kpagbukwara ya onwe ya,
ọ bụkwa mmụọ ozi nke ihu ya zọpụtara ha.
N’ime ịhụnanya ya na obi ebere ya, ọ gbapụtara ha,
bulie ha elu, kuru ha
ogologo ụbọchị ndị a niile ndị gara aga.
10 Ma ha nupuru isi megide ya,
meekwa ka obi jọọ Mmụọ Nsọ ya njọ.
Ọ bụ ya mere o ji ghọọ onye iro ha,
lụsokwa ha ọgụ n’onwe ya.

11 Mgbe ahụ, ndị ya chetara ụbọchị ndị ahụ gara aga,
ụbọchị Mosis na ndị nke ya.
Olee ebe onye ahụ nọ nke mere ka ha si n’oke osimiri rigopụta,
ya na onye ọzụzụ atụrụ nke igwe atụrụ ya?
Olee ebe onye ahụ tinyere
Mmụọ Nsọ ya n’etiti ha nọ.
12 Olee onye ahụ ike ya
mere ka osimiri kewaa abụọ n’ihu ha,
mgbe Mosis weliri aka ya elu,
meekwa ka aha ya dịgide ruo ebighị ebi?
13 Onye duuru ha gafee mmiri dị oke omimi?
Dịka ịnyịnya na-agba ọsọ n’ọzara,
ike agwụghị ha.
14 Dịka ehi na-ata ahịhịa na ndagwurugwu,
Mmụọ ONYENWE ANYỊ nyere ha izuike.
Otu a ka i si duo ndị gị,
ime ka aha gị bụrụ ihe a na-asọpụrụ asọpụrụ.

15 Onyenwe anyị, biko site n’eluigwe,
ebe obibi nsọ gị, lee anyị anya.
Olee ebe n’ịnụ ọkụ n’obi na ike gị dị?
Olee ebe obi ebere gị na ọmịiko gị dịkwa?
16 Ma gị onwe gị, bụ Nna anyị,
a sịkwarị na Ebraham amaghị anyị
maọbụ Izrel agọnarị anyị,
gị onwe gị, ONYENWE ANYị, bụ Nna anyị,
onye Mgbapụta anyị ka ị na-azakwa siterị na mgbe ochie.
17 ONYENWE ANYị, gịnị mere i ji na-eme ka anyị si n’ụzọ gị kpafuo
na-eme ka obi anyị sie ike otu a, na anyị adịghị atụ egwu gị?
Lọghachi n’ihi ndị ohu gị,
n’ihi ebo ndị ahụ bụ ihe nketa gị.
18 Ọ bụ naanị nwa oge nta ka ndị gị nwetara ebe nsọ gị,
ma ugbu a, ndị iro anyị azọdala ebe nsọ gị.
19 Anyị bụ nke gị site na mgbe ochie,
ma ị naghị achị n’ebe ha nọ,
ha bụ ndị a na-akpọkwasịghịkwa aha gị.

64

1 Ọ gaara adị mma ma asị na ị ga-adọwa eluigwe rịdata n’ala,
ma asị n’ugwu ukwu niile ga-ama jijiji n’ihu gị!
2 Dịka mgbe ọkụ na-agba ụmụ osisi,
na-eme ka mmiri e sikwasịrị n’ọkụ gbọọ.

Si n'elu rịdata bịa mee ka ndị iro* gị niile maara aha gị,
meekwa ka mba niile dị iche iche maa jijiji n'ihu gị.
3 N'ihi na ọ bụ mgbe i mere ọtụtụ ihe egwu dị iche iche nke anyị na-atụghị anya ya
ka ị rịdatara mee ka ugwu ukwu niile maa jijiji n'ihu gị.
4 N'ihi na site na mgbe ochie, ọ dịbeghị onye nụrụ,
ọ dịbeghị ntị ghọtara,
o nwebeghị anya hụrụ Chineke ọzọ karịa gị,
onye na-emejupụtara ndị na-echere ya ihe na-akpa ha.
5 Ị na-enyere ndị na-eme ezi ihe aka,
bụ ndị ji ọṅụ na-echeta ụzọ gị n'echiche uche ha.
Ma mgbe anyị nọgidere na-emehie megide ha, iwe were gị.
A ga-esikwanụ aṅaa zọpụta anyị?
6 Anyị niile dịka onye rụrụ arụ,
ezi omume anyị niile kwa dịka nkịrịnka akwa ruru unyi.
Anyị akpọnwụọla dịka akwụkwọ osisi,
mmehie anyị na-ebufukwa anyị dịka ifufe.
7 Ọ dịghị onye n'ime anyị na-arịọ gị arịrịọ;
ọ dịkwaghị onye na-akpọku aha gị.
N'ihi ya, i zoola ihu gị site n'ebe anyị nọ,
meekwa ka anyị bụrụ ndị gbazere agbaze n'ihi mmehie anyị.

---

* **64:2** 64:2 Ya bụ, ndị na-emegide gị

8 Ma otu ọbụla o si dị, gị ONYENWE ANYỊ bụ Nna anyị.
Anyị bụ ụrọ, ma ị bụ ọkpụ ite.
Ọ bụ aka gị kpụrụ anyị niile.
9 Biko, ONYENWE ANYỊ, anọgidela na-eweso anyị iwe;
echetakwala mmehie anyị ọzọ ruo mgbe ebighị ebi.
Biko, lekwasị anyị anya
n'ihi na ndị gị ka anyị bụ.
10 Obodo nsọ gị niile aghọọla ọzara;
ọ bụladị Zayọn aghọọla ọzara, Jerusalem, ebe tọgbọrọ n'efu.
11 Ụlọnsọ ukwu anyị ahụ mara mma, nke dịkwa nsọ, ebe nna anyị ha nọ too gị, ma feekwa gị ofufe,
abụrụla ihe a gbara ọkụ.
Ihe niile mara mma n'ime ya alaala n'iyi.
12 Mgbe ihe niile gasịrị, ONYENWE ANYỊ, ị ga-ejisi onwe gị ike?
Ị ga-agba nkịtị, taa anyị ahụhụ ebe ọ gafere oke?

65

Ikpe na nzọpụta

1 "Ana m egosipụta onwe m nye ndị ahụ na-adịghị ajụ ase m.
Ọ bụkwa ndị ahụ na-adịghị achọsi m ike na-achọta m.
Ana m agwa mba ahụ nke na-adịghị akpọku aha m,
asịrị m, 'Lee m, anọ m n'ebe a.'

2 Ogologo ụbọchị niile ka m gbasapụrụ aka m abụọ
nye ndị na-enupu isi,
bụ ndị na-agbaso ụzọ na-ezighị ezi
ndị a na-agbaso ihe ọbụla ha tụpụtara n'uche ha,
3 ndị na-anọgide na-akpasu m iwe
n'ihu m mgbe niile,
ndị na-achụ aja n'ubi ha a gbara ogige,
n'ebe ịchụ aja eji brik wuo,
4 ndị na-anọdụ n'etiti ili,
ma na-anọdụkwa ọnọdụ abalị n'ebe nzuzo dị iche iche;
ndị na-eri anụ ezi,
ndị ite ofe ha jupụtara n'anụ na-adịghị ọcha;
5 ndị na-asịrịta onwe ha, 'Nọdụ iche, Abịala m nso,
n'ihi na ị ga-emerụ m, adị m nsọ karịa gị!'
Ma ndị dị otu a dịka anwụrụ ọkụ n'imi m.
Ha bụ ọkụ na-enwu ehihie na n'abalị.

6 "Lee, edeela ya rịị n'ihu m sị:
Agaghị m agba nkịtị, aga m akwụghachi n'uju.
E, aga m akwụghachi ha.
7 Ọ bụghị naanị maka mmehie ha, kama maka mmehie nna nna ha niile,"
Otu a ka ONYENWE ANYỊ kwuru,
"N'ihi na ha surere aja nsure ọkụ n'elu ugwu dị iche iche,
kparịakwa m n'elu ugwu nta niile.
Aga m akwụghachi ha n'uju,
n'ihi ihe ndị a niile ha mere n'oge gara aga."

8 Otu a ka ONYENWE ANYỊ na-ekwu,
“Dịka a na-achọta mmanya site n’ụyọkọ mkpụrụ vaịnị
ndị mmadụ asị, ‘Ebibila ya,
n’ihi na ngọzị ka dị n’ime ha,’
otu a ka m ga-eme n’ihi ndị ohu m;
Agaghị m ebibicha ha niile.
9 Aga m eme ka mkpụrụ site na Jekọb pụta,
sitekwa na Juda nweta ndị ga-enweta ugwu m niile.
Ndị m họpụtara ga-eketa ha,
ndị ohu m ga-ebikwa n’ebe ahụ.
10 Sharọn ga-aghọkwa ebe ịta nri nke igwe anụ ụlọ;
Ndagwurugwu Akọ ga-abụkwa ebe izuike nye igwe ehi,
na ndị m na-achọsi m ike.

11 “Ma unu ndị wezugara onwe unu site n’ebe ONYENWE ANYỊ nọ,
ndị chezọrọ ugwu nsọ m,
ndị na-edozi tebul maka Ihuọma,
ndị na-agbaju mmanya agwara ọgwa n’iko maka Akara aka.*
12 Aga m eme ka unu zute mma agha;
unu niile ga-adakwa mgbe a na-egbu unu.
N’ihi na akpọrọ m unu ma unu azaghị;
mgbe m gwara unu okwu, unu aṅaghị ntị.
Unu kpachapụrụ anya mehie megide m n’ihu,
họrọkwa ime ihe ndị ahụ unu maara nke ọma na m kpọrọ asị.”

* **65:11** 65:11 Ndị na e doro Gad tebul n’usoro, na-agbaju mmanya agwara ọgwa nye Meni

13 Ya mere, nke a bụ ihe Onye kachasị ihe niile
elu, bụ ONYENWE ANYỊ na-ekwu,
“Ndị ohu m ga-eriju afọ,
ma unu ga-anọ agụụ,
akpịrị ga-akpọkwa unu nkụ,
ma ha ga-aṅụ mmiri.
Unu ga-anọ n’ọnụma na ihere,
ma ha ga-anọ n’ọṅụ.
14 Ndị ohu m ga-abụ abụ
n’ihi ọṅụ nke jupụtara n’obi ha,
ma unu ga-akwa akwa,
n’ihi ihe mgbu nke obi unu,
tiekwa mkpu akwa n’ihi obi ntiwa nke mmụọ unu.
15 Unu ga-ahapụ aha unu
nye ndị m họpụtara nye onwe m ka ọ bụrụ ihe ha ji abụ ọnụ;
n’ihi na Onye kachasị ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYỊ ga-etigbu unu,
ma ọ ga-akpọ ndị ohu ya aha ọzọ.
16 Onye ọbụla na-ekpe ekpere n’ala ahụ,
ga-eme otu a n’aha Chineke nke eziokwu,
onye ọbụla na-aṅụkwa iyi n’ime ala ahụ
ga-aṅụ iyi n’aha Chineke nke eziokwu.
N’ihi na-echezolam nsogbu niile ndị gara aga,
zokwa ha site n’anya m.

Ụwa ọhụrụ na eluigwe ọhụrụ

17 “N’ihi na lee, ana m eke
eluigwe ọhụrụ na ụwa ọhụrụ.
Ọ dịghị onye ga-echetakwa ndị ochie ahụ ọzọ;
ọ gaghị abatakwa n’echiche onye ọbụla.
18 Ma ṅụrịanụ ọṅụ, tegharịakwa mgbe niile n’obi ụtọ

n’ihi ihe nke mụ onwe m na-eke,
n’ihi na-aga eke Jerusalem ka ọ bụrụ ihe ọṅụ
ndị ya ga-abụkwa ihe obi ụtọ.
19 Aga m aṅụrị ọṅụ n’ihi Jerusalem,
nweekwa obi ụtọ n’ihi ndị m;
a gaghị anụkwa olu ịkwa akwa n’ime ya ọzọ,
maọbụ olu iti mkpu akwa.

20 “Ọ dịghịkwa nwa ọhụrụ nwụchuru anwụchu ga-adị n’ebe ahụ ọzọ,†
a gaghị ahụkwa agadi nwoke nke na-anọzughị ụbọchị ndụ ya;
n’ihi na a ga-agụnye onye nwụrụ mgbe ọ gbara narị afọ tupu ọ nwụọ
dị ka nwantakịrị;
a ga-agụkwa onye na-anọrughị narị afọ
dịka onye a bụrụ ọnụ.
21 Ha ga-ewu ụlọ, biekwa n’ime ya;
ha ga-akụkwa ubi vaịnị, riekwa mkpụrụ ha.
22 Ndị m agaghị ewukwa ụlọ hapụrụ ya ndị ọzọ,
maọbụ ghaa mkpụrụ n’ubi nke ndị ọzọ ga-aghọrọ rie.
N’ihi na dịka osisi si adị ndụ ogologo oge
otu a ka ndị m ga-esi dịkwa ndụ ogologo oge.
Ha ga-aṅụrịkwa ọṅụ
n’ihe ahụ ha ji aka ha rụpụta.
23 Ha agaghị adọgbu onwe ha n’ọrụ n’efu.
Ha agaghị amụtakwa ụmụ ndị ga-emesịa nwụchuo ọnwụ.
N’ihi na ha ga-abụ ndị Onyenwe anyị gọziri,
ha na ụmụ ụmụ ha.

† **65:20** 65:20 Nwa nwụrụ mgbe ọ ka dị naanị abalị ole na ole

24 Tupu ha akpọkuo m, aga m aza ha.
Mgbe ha ka nọ na-agwa m banyere mkpa ha,
aga m anụ, zakwa ekpere ha.
25 Nkịta ọhịa na nwa atụrụ ga-atakọ nri n'otu
ebe,
ọdụm ga-ata ahịhịa dịka ehi,
ma agwọ ọjọọ niile ga-ata aja!
Ha agaghị emerụ ihe ọbụla ahụ,
maọbụ bibie ihe ọbụla n'ugwu nsọ m."
Ka Onyenwe anyị kwuru.

66

Ikpe ikpe na olileanya

1 Ihe ndị a ka Onyenwe anyị na-ekwu,
"Eluigwe bụ ocheeze m,
ụwa bụkwa ebe mgbakwasị ụkwụ m.
Ọ bụ ụdị ụlọ gịnị ka ị ga-ewuru m?
Ebee ka ebe izuike m ga-adị?"
2 Ọ bụghị aka m mere ihe ndị a niile,
mee ka ha ji dịrị?
Otu a ka ONYENWE ANYỊ kwupụtara.

"Ma olee ndị ihe ha na-atọ m ụtọ,
ọ bụ ndị ahụ nwere obi umeala, ndị na-
adịghị ebuli onwe ha elu,
ndị na-amakwa jijiji n'okwu m.
3 Ma onye ọbụla nke na-achụ aja ehi
dịka nwoke na-egbu mmadụ,
onye ọbụla jikwa nwa atụrụ achụ aja
dị ka onye na-agbaji nkịta olu,
onye ọbụla na-achụ aja mkpụrụ ọka
dị ka onye na-eche ọbara ezi,

otu a kwa, onye ọbụla na-esure ụda na-esi isi ụtọ
nke ncheta
dị ka onye na-efe arụsị.
Ha ahọpụtarala onwe ha ụzọ nke ha,
ha na-enwekwa mmasị n'ihe arụ ha niile.
4 Ya mere, aga m ezitere ha ahụhụ dị egwu,
mee ka ihe ahụ ha na-atụ egwu ya bịakwasị
ha.
N'ihi na mgbe m kpọrọ ha oku, ha azaghị,
mgbe m gwara ha okwu, ha egeghị ntị.
Kama ha mere ihe ọjọọ n'ihu m,
họrọkwa ime ihe ndị ahụ ha maara na m
kpọrọ asị."

5 Nụrụnụ okwu ONYENWE ANYị,
unu ndị na-ama jijiji n'okwu ya,
"Ụmụnna unu, ndị kpọrọ unu asị,
ndị chụpụkwara unu n'ihi aha m, ekwuola
sị,
'Ka a sọpụrụ Onyenwe anyị!
Ka anyị lee ụdị ọṅụ ga-abụ nke unu!'
Ma a ga-etinye ha n'ọnọdụ ihere.
6 Ọ bụ gịnị bụ mkpọtụ dị n'ime obodo?
Gịnị bụ oke ụzụ na-ada n'ime ụlọnsọ ukwu
Onyenwe anyị?
Ọ bụ ụzụ ONYENWE ANYị na-eme.
Onye ahụ na-akwụghachi ndị iro ya ụgwọ
ruuru ha.

7 "Tupu ime amalite ime ya,
ọ mụpụtalarị nwa ya.
Tupu ihe mgbu ya ebido,
ọ mụpụtala nwa nwoke.
8 Onye jiri ntị ya nụtụ ihe dị otu a mbụ?

Onye kwa ji anya ya hụ ihe dị otu a?
A pụrụ ịmụpụta otu mba n’otu ụbọchị?
Ka e nwere ike ime ka otu obodo malite ịdị n’otu ntabi anya?
Lee na tupu ihe mgbu nke ọmụmụ nwa ya ebido
Zayọn amụpụtala ụmụ ya.
9 Mụ onwe m, m ga-eme ka nwa rute n’oge ọmụmụ
gharakwa ime ka a mụọ ya?”
ka ONYENWE ANYị na-ekwu.
“M ga-emechi akpanwa
mgbe m na-eme ka a mụpụta ya?”
ka Chineke gị jụrụ.
10 “Soronụ Jerusalem ṅụrịa ọṅụ, soronụ ya nwee obi ụtọ,
unu ndị niile hụrụ ya n’anya;
soronụ ya ṅụrịa ọṅụ nke ukwuu,
unu ndị ruru ụjụ n’ihi ya.
11 N’ihi na ihe banyere Jerusalem ga-atọ unu ụtọ.
Unu ga-aṅụjukwa ara nkasiobi ya afọ,
ọ bụladị dịka nwantakịrị si enwe obi ụtọ
mgbe ọ na-aṅụ ara nne ya nke na-agba nke ọma.”
12 N’ihi na ihe ndị a ka ONYENWE ANYị kwuru,
“Aga m eme ka udo bara ya ụba dịka osimiri,
mee ka akụnụba niile nke ndị mba ọzọ dịrị ka mmiri na-asọbiga oke.
Ọ ga-elekọta gị, kurukwa gị, makụọkwa gị n’aka ya,
wugharịakwa gị n’ikpere ya.
13 Dịka nne si akasị nwa ya obi,
otu a ka m ga-esi kasịe unu obi.
Ọ bụ n’ime Jerusalem ka a ga-akasị unu obi.”

14 Mgbe ị hụrụ ihe ndị a, obi gị ga-aṅụrị ọṅụ,
ịga awasa dịka ahịhịa ọhụrụ;
a ga-emekwa ka aka ONYENWE ANYỊ pụta ìhè
n’ebe ndị ohu ya nọ,
ma a ga-egosi ndị iro ya oke iwe ya.
15 N’ihi na lee, ONYENWE ANYỊ ga-eji ọkụ bịa.
Ụgbọala ya ga-adịkwa ka oke ifufe.
Ọ ga-eji ọnụma gosi iwe ya,
werekwa ọkụ na-enwu enwu baa mba.
16 N’ihi na ONYENWE ANYỊ ga-eji ọkụ na mma agha
ya
kpee ndị mmadụ niile ikpe.
Ọ ga-egbukwa ọtụtụ mmadụ.
17 “Ndị ahụ niile na-edo onwe ha nsọ, ndị na-
eme onwe ha ka ha dị ọcha n’ihi ịbanye n’ubi a
gbara ogige, ndị ahụ na-eso onye ahụ nọ n’etiti
ndị ahụ na-eri anụ ezi, na oke, na ihe ndị ọzọ ahụ
niile rụrụ arụ, ga-ezute ọnwụ nke nọ na-eche ha
niile.” Otu a ka ONYENWE ANYỊ kwubiri ya.
18 “Ma mụ onwe m, amaara m nke ọma ihe ha
zubere ma meekwa, ana m abịa ịchịkọta mba
niile na-asụ asụsụ dị iche iche. Ha niile ga-
abịakwa hụ ebube m.
19 “Aga m edokwa ihe ịrịbama n’etiti ha,
zipụkwa ndị fọdụrụ ndụ n’etiti ha ka ha gaa
n’obodo Tashish, na Libiya,* na Lidiya† (ndị na-
agba àkụ n’ụta nke ọma) na Tubal, na Griis.
E, ha ga-eje na mba niile nke dị anya, n’ofe
osimiri, ebe ndị bi n’ime ya na-anụbeghị ihe
banyere ịdị ukwuu nke m, maọbụ hụ ebube m.

* **66:19** 66:19 Ụfọdụ akwụkwọ mgbe ochie na-ede Put ma ndị Hibru na-ede Pul † **66:19** 66:19 Maọbụ, ndị Lud

Ha ga-ekwusakwa ihe banyere ebube m n’etiti mba niile dị iche iche.
20 Ha ga-akpọghachi ụmụnne unu niile site na mba niile, bịa n’ugwu nsọ m dị na Jerusalem, dịka onyinye a na-ewetara ONYENWE ANYỊ. Ha ga-ebute ha n’elu ịnyịnya, n’ụgbọ agha, n’elu ụgbọala a na-adọkpụ adọkpụ, n’elu ịnyịnya muul na n’elu ịnyịnya kamel,” ka ONYENWE ANYỊ na-ekwu. “Ha ga-ebubata ha dịka mgbe ndị Izrel na-ewebata onyinye mkpụrụ ha n’ụlọnsọ ONYENWE ANYỊ n’efere mmemme dị ọcha.
21 Aga m ahọrọkwa ụfọdụ ka ha bụrụ ndị nchụaja na ndị Livayị,” ka ONYENWE ANYỊ kwuru.

22 “Dịka eluigwe ọhụrụ na ụwa ọhụrụ ahụ nke m ga-eke ga-esi dịgide n’ihu m, otu a ka aha unu na agbụrụ unu ga-adịgide, ka ONYENWE ANYỊ kwubiri.
23 Ọ ga-abụkwa na site n’otu Ọnwa ọhụrụ ruo nke ọzọ, sitekwa n’otu ụbọchị izuike ruo na nke ọzọ ya, anụ ahụ niile bụ mmadụ ga-abịa, daa, kpọọ isiala n’ihu m,” ka ONYENWE ANYỊ kwuru.
24 “Ha ga-apụ, jee, lekwasị ozu ndị ahụ niile nwụrụ anwụ anya, bụ ndị ahụ niile nupuru isi megide m. N’ihi na ikpuru ha agaghị anwụ anwụ, ọkụ a kwanyere agakwaghị anyụ anyụ. Ha ga-abụkwara mmadụ niile ihe na-asọ oyi.”

Biblica® Baịbụlụ Nsọ n’Igbo Ndị Ugbu a nke dịrị onye ọbụla ịgụ

The Holy Bible in the Igbo language of Nigeria: Biblica® Baịbụlụ Nsọ n’Igbo Ndị Ugbu a nke dịrị onye ọbụla ịgụ

copyright © 2020 Biblica, Inc.

Language: Igbo

Contributor: Biblica, Inc.

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To view a copy of this license, visit http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0 or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® is a trademark registered by Biblica, Inc., and use of the Biblica® trademark requires the written permission of Biblica, Inc. Under the terms of the CC BY-SA license, you may copy and redistribute this unmodified work as long as you keep the Biblica® trademark intact. If you modify a copy or translate this work, thereby creating a derivative work, you must remove the Biblica® trademark. On the derivative work, you must indicate what changes you have made and attribute the work as follows: “The original work by Biblica, Inc. is available for free at www.biblica.com and open.bible.”

Notice of copyright must appear on the title or copyright page of the work as follows:

Biblica® Baịbụlụ Nsọ n’Igbo Ndị Ugbu a nke dịrị onye ọbụla ịgụ

Ndị Biblica, Inc. degharịrị ya n’afọ © 1980, 1988, 2019, 2020

Biblica® Open Igbo Contemporary Bible™

Copyright © 1980, 1988, 2019, 2020 by Biblica, Inc.

“Biblica” bụ akara e ji mara ụlọ ọrụ a, nke edebanyere dịka iwu si kwado n’ụlọ ọrụ dị n’obodo United States, ebe a na-enye akara a na ikike maka azụm ahịa ndị Biblica, Inc. Ọ bụ ha ka e nyere ikike idenye ya.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

You must also make your derivative work available under the same license (CC BY-SA).

If you would like to notify Biblica, Inc. regarding your translation of this work, please contact us at https://open.bible/contact-us.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

- You include the above copyright and source information.
- If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.
- If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2023-04-12

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 13 Apr 2023

e2303256-375f-5385-8ff3-d387f2bc9c78